

Előterjesztés

Álmosd Község Önkormányzatának a közterületen történő szeszes ital fogyasztás korlátozásáról szóló rendelet-tervezethez

Tisztelt Képviselő-testület!

Az elmúlt időszakban a településen egyre nagyobb gondot jelent a közterületen – legfőképpen a élelmiszerüzletek környékén – a szeszes ital fogyasztása, az alkohol által befolyásolt személyek magatartása.

Fontos közösségi érdek, hogy a település élhető és biztonságos maradjon, kiemelt figyelemmel a 18. életévét még be nem töltött fiatalok egészséges testi és erkölcsi fejlődésére is.

Az élelmiszerüzletben vásárolt szeszes italokat többen a közterületen, nem ritkán a közterületbe ütköző magatartást tanúsítva fogyasztják el.

A közterületeken való alkoholfogyasztás ellen nincs törvényi szabályozás. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 200. §-ában foglalt szabályozás szerint szabálysértést követ el, aki a szeszes ital árusítására vagy a közterületen történő fogyasztására vonatkozó – törvényben, kormányrendeletben vagy önkormányzati rendeletben meghatározott – tilalmat megszegi. Törvény vagy kormányrendelet erre vonatkozóan nem született, tehát a szabályozás tulajdonképpen önkormányzati hatáskör.

Fentiek alapján a szeszes ital közterületen történő fogyasztásának önkormányzati rendeletben történő szabályozása indokolt. Ezzel a Szabs. tv. hivatkozott rendelkezése alapján a közterületen történő szeszes ital fogyasztása szankcionálhatóvá válik. A rendelet nem állapít meg szabálysértési tényállást, a szeszes ital közterületen történő fogyasztásának tilalmával lehetővé válik a Szabs. tv. 200. §-ának alkalmazása. A szabálysértési eljárás lefolytatása az eljárás alá vont személy lakóhelye szerinti vármegyei kormányhivatal járási hivatala hatáskörébe tartozik, ugyanakkor a rendőrség helyszíni bírságot szabhat ki.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 17. § (1) bekezdése alapján a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható követelményeit. A rendelettervezet előzetes hatásvizsgálatának eredményéről az alábbiak szerint tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet:

Társadalmi, gazdasági, költségvetési hatások:

A rendelet megalkotásával várhatóan az önkormányzat közigazgatási területén belül a közterületen történő alkoholfogyasztás, ez az ezzel esetlegesen együtt járó lakosságot zavaró zajkeltés vissza fog szorulni, mely pozitív hatással fog bírni a 18. év alatti fiatalok egészséges testi és erkölcsi fejlődésére. Ez alapján a rendelet megalkotásának pozitív társadalmi hatásai várhatóak. Nőhet a közbiztonság, a közterületek tisztasága, mely a lakosság megelégedésére szolgálhat.

Környezeti és egészségügyi következmények

A rendeletben foglaltak végrehajtása hozzájárulhat a közterületeken a szeszesital fogyasztásával összefüggő egyéb szabályszegések és szabálysértések (például: köztisztasági szabálysértés, garázdaság, rendzavarás) megelőzéséhez is. A rendeletnek egészségügyi következményei nincsenek.

Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A rendelet megalkotásával az önkormányzat tekintetében nem várható adminisztrációs növekedés.

A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

A helyi jogalkotás (rendeletalkotás) elmaradása esetén jogsértő állapot nem jönne létre, hiszen a rendelet megalkotására kötelező jogszabályi felhatalmazás nincs, így a jogalkotás elmaradásának következménye sem lenne. A jogalkotás a Szabs. tv. 200. §-ában foglalt rendelkezés alapján szükséges és lehetséges, míg ennek elmaradása esetén a rendvédelmi szervek a továbbiakban sem tudnának hatékonyan és visszatartó hatással fellépni a közterületen alkoholt fogyasztó személyekkel szemben.

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A rendelet végrehajtása a rendvédelmi szervek hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy az önkormányzat nem alkalmaz közterület-felügyelőt. E tekintetben személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltétel nem szükséges.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés mellékletét képező rendelet-tervezet megvitatására és a szükséges döntés meghozatalára.

Álmosd, 2025. augusztus 26.

Tisztelettel:

dr. Baranya Zsolt János
polgármester

Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2025. (VIII. 29.) önkormányzati rendelete

a közterületen történő szeszes ital fogyasztás korlátozásáról

[1] Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testülete – figyelemmel a településen élő polgárok által megfogalmazott lakossági igényre – a békés, kulturális együttélés, továbbá a közterületek rendjének és civilizált használatának biztosítása érdekében úgy döntött, hogy önkormányzati rendeletet alkot a közterületen történő szeszes ital fogyasztás szabályairól. A Képviselő-testület e rendelet megalkotásától azt várja, hogy a település lakossága által jogosan kifogásolt, a közterületeken előforduló, a közösségi együttélést, továbbá a közérkölcst sértő szeszes ital fogyasztás, mint nem kívánatos magatartás visszaszorul, és ezáltal a lakosság biztonságérzete javul.

[2] Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 200. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feladatkörében eljárva, a közterületen történő szeszes ital fogyasztás korlátozásáról a következőket rendeli el.

1. §

A rendelet hatálya kiterjed Álmosd község közigazgatási területén bármilyen jogcímen tartózkodó természetes személyre.

2. §

(1) A közterületeken szeszes italt fogyasztani – a (2) bekezdésben foglalt esetek kivételével – tilos.

(2) A szeszes ital fogyasztás tilalma nem terjed ki:

- a) az érvényes közterület-használati megállapodással rendelkező vendéglátó egységekre nyitvatartási időben,
- b) az engedéllyel szervezett és engedéllyel rendelkező alkalmi rendezvényekre a rendezvény ideje alatt,
- c) a sportrendezvények idejére, és a rendezvények lebonyolításának területére,
- d) minden év első (január 1.) és utolsó napjára (december 31.).

3. §

E rendelet alkalmazása szempontjából:

- a) közterület: a tulajdonos személyétől, illetve a tulajdonformától függetlenül minden olyan közhasználatra szolgáló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül vagy azonos feltételek mellett igénybe vehető, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom előtt el nem zárt részét is,
- b) szeszes ital: gyógynövények gyógyászati jellegű szeszes kivonata, valamint ezek felhasználásával készült termék és az alacsony 1,2 %-nál kevesebb alkoholtartalmú üdítőitalok kivételével minden alkoholtartalmú ital.

4. §

Jelen rendeletben foglalt szabályok megsértése esetén alkalmazható szankciókról a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény rendelkezik.

5. §

Ez a rendelet 2025. szeptember 1-jén lép hatályba.

dr. Baranya Zsolt János
polgármester

Tóthné Horváth Nikolett
jegyző

Végső előterjesztői indokolás

A rendelet megalkotása a közterületi szeszes ital fogyasztás tilalmának kimondásával biztosítja a magatartással szembeni hatékonyabb fellépést, mely biztosítja a közterületek biztonságának, tisztaságának javulását. Erre tekintettel szükséges megalkotni a közterületen történő szeszes ital fogyasztás szabályairól szóló rendeletet.

Előterjesztés
a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása
ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 11/2021. (VIII.17.) önkormányzati rendelet
módosításához

Tisztelt Képviselő-testület!

A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 11/2021. (VIII.17.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szabályozza az önkormányzat által nyújtható támogatási formákat.

A Rendelet az alábbi módosításokat tartalmazza:

1. 6. § az álmosdi Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde óvodakezdési támogatás megvonását. (A rendeletben korrigálás történt, mivel Képviselő-testület 2025. július 10-ei ülésen a rendelet módosításáról már döntött.)
2. 6. § intézményi gyermekétkeztetés támogatása szociális alapon megvonását.

Álmosd község szociális támogatási helyzete jelentősen változott. A 2025. évi költségvetési terv alapján megállapítható, hogy a korábban biztosított támogatások folyósítására nincs elegendő pénzügyi fedezet. A helyi önkormányzatok gazdálkodásáról szóló jogszabályok értelmében a támogatási formák fenntartása kizárólag a rendelkezésre álló források figyelembevételével történhet. Ennek megfelelően szükséges a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 11/2021. (VIII.17.) önkormányzati rendelet módosítása. A módosítás célja, hogy az önkormányzat pénzügyi stabilitását megőrizze, valamint a kötelező feladatellátás finanszírozását biztosítani tudja. A támogatási kör szűkítése – bár nehéz döntés – elkerülhetetlenné vált.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 17. §-a alapján a rendelet tervezetét előkészítő jegyző előzetes hatásvizsgálatot végzett, melyben felmérte a szabályozás várható következményeit. A rendelettervezet előzetes hatásvizsgálatának eredményéről az alábbiak szerint tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet:

Előzetes hatásvizsgálat:

1. Társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai:

A Rendelet-módosítás tervezetének társadalmi hatása lehet, miszerint a helyben gyermekvállalás, a gyermekek helyi intézménybe történő beíratása háttérbe szorulhat, mivel eddig a támogatások ösztönzőleg hathattak. Gazdasági, költségvetési hatása, hogy a szociális keretben egy jelentős összeg felszabadul.

2. Környezeti és egészségügyi következményei:

A Rendelet módosításának nincsenek környezeti, illetve egészségügyi következményei.

3. Adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:

A Rendelet módosítása adminisztratív terheket kis mértékben érinti.

4. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei:

A jelenleg hatályos Rendelet módosítását kizárólag képviselői kezdeményezés indokolja, elmaradásának jogi következménye nincs.

5. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

A módosítást követően az eljárások során felmerülő feladatok ellátásához a feltételek adottak, és az önkormányzat számára többletköltségeket nem jelentenek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testület tagjait, hogy az előterjesztés mellékletét képező rendelettervezetet elfogadni szíveskedjen.

Álmosd, 2025. augusztus 26.

Tisztelettel:

Tóthné Horváth Nikolett
Tóthné Horváth Nikolett
jegyző

Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testületének/2025. (VIII. 29.) önkormányzati rendelete

a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 11/2021. (VIII.17.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] A rendelet célja, hogy meghatározza a helyi önkormányzat által biztosított egyes szociális ellátások formáit, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, a szociális ellátás iránti kérelem benyújtásának módját, egyéb eljárási szabályokat.

[2] Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (4) bekezdésének d) és g) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 8a. pontjában meghatározott feladatkörében, illetve a 43. § (2) bekezdés tekintetében az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva a szociálisan rászorulóknak részére a települési támogatásokról, valamint a szociális szolgáltatásokról a következőket rendeli el:

1. §

Hatályát veszti a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 11/2021. (VIII. 17.) önkormányzati rendelet

- a) 7. § (5) bekezdés e) és f) pontja,
- b) 30/A. § (1)–(5) bekezdése,
- c) 9. melléklete.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és a kihirdetését követő második napon hatályát veszti.

dr. Baranya Zsolt János
polgármester

Tóthné Horváth Nikolett
jegyző

Végső előterjesztői indokolás

Az önkormányzat gazdasági helyzete nem teszi lehetővé, hogy az álmosdi Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde óvodakezdési támogatását, illetve az intézményi gyermekétkeztetés támogatása szociális alapon biztosítsa.

Határozati javaslat:

1. Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testülete, mint a ALM-IV megnevezésű, 12-27641-1-001-02-14 azonosító kódú víziközmű-rendszer ellátásért felelőse a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 11. §-a szerint a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. által a 2026-2035. időszakra elkészített gördülő fejlesztési terv felújítási és beruházási tervrészét elfogadja és a gördülő fejlesztési tervben meghatározott, 2026. évre vonatkozó munkálatokat a TRV Zrt.-től megrendeli a tervben foglalt műszaki és pénzügyi keretek mellett.

2. A Képviselő-testület megbízza a polgármestert, hogy döntéséről a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt-t tájékoztassa.

Felelős: dr. Baranya Zsolt János polgármester

Határidő: 2025. szeptember 15.

06 70/510-8512

Asztalos Tamás

TISZAMENTI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZRT.

**ALM-IV
víziközmű rendszer**

Ellátásért felelős megnevezése: Álmosd Község Önkormányzata

Víziközmű-szolgáltató megnevezése:

Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.
5000 Szolnok,
Kossuth Lajos út 5.

A Víziközmű-rendszer, ellátási terület bemutatása

Víziközmű-rendszer megnevezése: ALM-IV

A víziközmű-rendszer részei: Álmosd ivóvízhálózat

A víziközmű-rendszer bemutatása; létesítmények, berendezések; állapotjellemzés:

Álmosd település Bagamér község ivóvízrendszeréből kap vizet mért ponton keresztül.

Álmosd ivóvízhálózat:

A település ivóvízhálózata 1976-ban épült ki, melyet az ivóvízminőség-javító projekt keretében 2015-ben korszerűsítettek.

Általános és műszaki bemutatás:

Az utcák kialakítása lehetővé tette, hogy a vezetékek nagy részét zöld területen fektessék le. Az ivóvízhálózat átadása 1970-ben volt, és a település teljes területén kiépült a hálózat. A vezeték anyaga azbesztcement volt. Az azbesztcement csövek beépítését már régebben beszüntették. A csere az EU támogatásával, és az EU direktíváknak megfelelően az ivóvízminőség javító programok keretében a közeljövőben meg fog valósulni. Az évek folyamán a településen új utcák alakultak, amelyek már KMPVC csövekről kapták az ivóvizet. A település ivóvíz ellátása 100%-ban megoldott. A hálózat vegyesen áll össze a régi ágvezetékes, és az új körvezetékes kialakításokból.

Az ivóvíz elosztásra, és vízkormányzásra, valamint hibaelhárítás esetén a szükséges kizárásokra és szakaszolásokra beépített elzáró szerelvények kerültek kialakításra. Az 50

darab csomópont 149 darab tolózárat foglal magába. A csomóponti aknák vasbetonból készültek, és öntöttvas kerettel, fedlappal vannak a lebúvó nyílások ellátva.

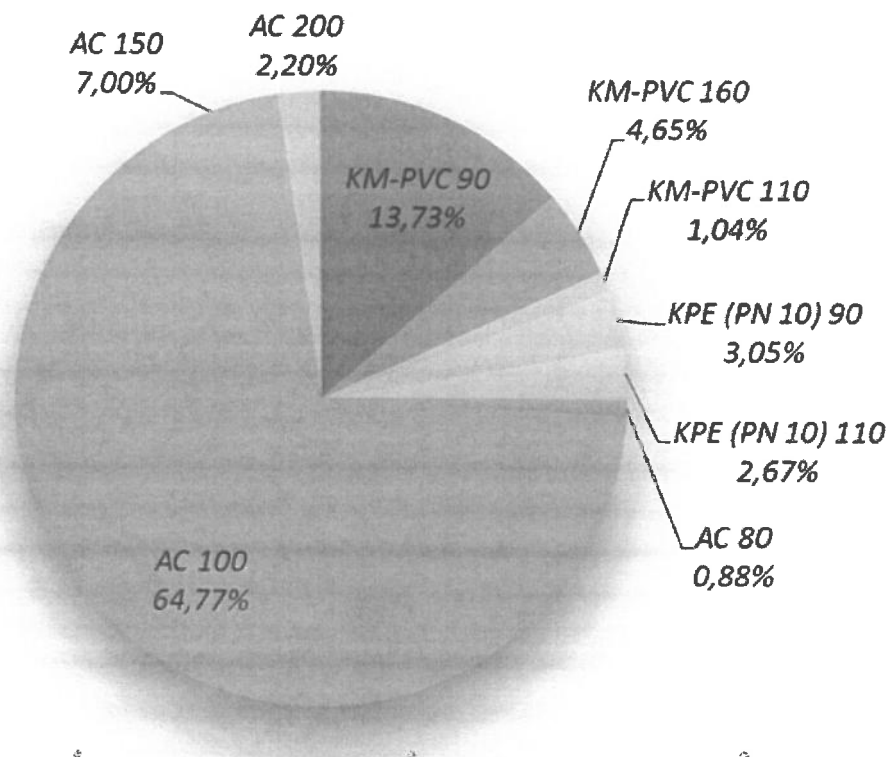
A lakások rácsatlakozása a rendszerre a házi bekötővezetékekkel történik. Az üzemeltetési határ a telekhatáron belül 1 m-re, az ingatlantulajdonos által megépített, az Üzemeltető előírásainak megfelelő aknában történik. Az aknába beépítésre kerül 1 db-az Üzemeltető által biztosított hitelesített 13 mm-es vízóra, 2db $\frac{3}{4}$ colos golyóscsap.

A hálózat összetétele táblázatos formában:

Település	Megnevezés	Anyag	Átmérő	Hossz (fm)	Állagmutató (%)
Álmosd	Gerincvezeték	AC	100	11 267,33	10
Álmosd	Gerincvezeték	AC	100	29,86	46
Álmosd	Gerincvezeték	AC	150	1 220,3	10
Álmosd	Gerincvezeték	AC	200	383,55	10
Álmosd	Gerincvezeték	AC	80	154,19	10
Álmosd	Gerincvezeték	KM-PVC	110	181,13	46
Álmosd	Gerincvezeték	KM-PVC	90	2 395,23	46
Álmosd	Gerincvezeték	KPE (10 bar)	110	465,64	46
Álmosd	Gerincvezeték	KPE (10 bar)	90	531,97	96
Álmosd/Bagamér	Gerincvezeték (Regionális)	KM-PVC	160	1 387,52	46
Összesen:				18 016,72	

A hálózat összetétele diagramon ábrázolva:

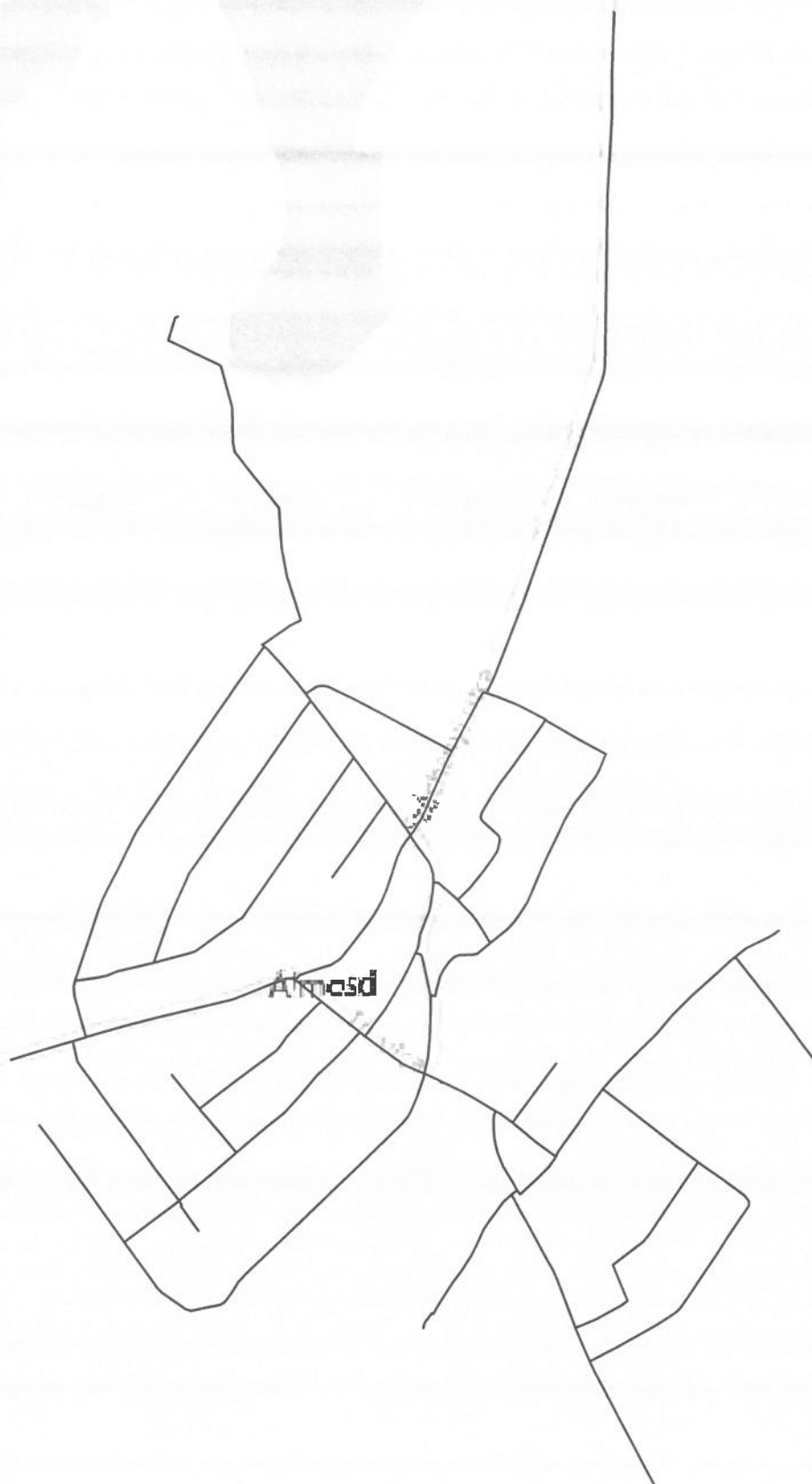
A hálózat anyag/átmérő szerinti százalékos megoszlása (mm)

- Közkifolyó: 72 db
- Tűzcsap: 66 db
- Tolózár: 123 db
- Mosató akna: 6 db

A hálózat létesítési évei táblázatos formában:

Település	Létesítés éve	Hossz (fm)
Álmosd	1970	12 995,51
Álmosd	1989	4 489,24
Álmosd	2014	531,97
Összesen:		18 016,72

Jelmagyarázat

— Ivóvízhálózat

◻ Vízterület

Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.
5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 5.

Üzemirányítási Központ

Térinformatikai csoport
E-mail: terinformatika@trvzrt.hu
Tel.: 0670/ 682-9534

Álmcsd víziközműrendszer

1:11000

2025. 06. 16.

VKR megnevezés: **ALM-IV**
VKR kód: **12-27641-1-001-02-14**

Álmosd

ÁLTALÁNOS ISMERTETŐ Beruházás

2027-2035. között
1 . prioritású

Távvezetéken áramlásmérő beszerelése SMS bejelzéssel

Témakör: AUTOMATIZÁLÁS, TÁVVEZÉRLÉS, TÁVFELÜGYELET
Téma: SMS felügyeleti rendszer kiépítése

VKR megnevezés: ALM-IV
VKR kód: 12-27641-1-001-02-14
Álmosd

Jelenlegi állapot ismertetése

a tervezett műszaki – fejlesztéssel érintett víziközmű jelenlegi műszaki állapotának ismertetése

Vízhálózati távvezetéken jelenleg nem áll rendelkezésre SMS-alapú bejelzéssel ellátott vízmérő. A rendszer nem képes automatikus adatküldésre vagy hibajelzésre mobilhálózaton keresztül. A mérési adatok kizárólag helyszíni leolvasással érhetők el.

1. Átnézeti helyszínrajz

az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;

+ a beruházás megvalósítása, valamint a létrehozott vízellátási létesítmények üzemeltetése érdekében szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma

Átnézeti helyszínrajz:

Kapcsolódó fontosabb létesítmény nincs

Érintett település(rész):

Helyrajzi szám(ok):

Szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma:

2. A fejlesztés szükségességének indoklása

A vízhálózati távvezetéken jelenleg nem működik SMS-alapú bejelzéssel ellátott vízmérő, ami korlátozza a hálózat távoli ellenőrzésének és azonnali hibajelzésének lehetőségét. A modern távfelügyeleti rendszerek kiépítése indokolt, mivel ezek jelentősen növelhetik az üzemeltetés hatékonyságát, csökkenthetik a vízvesztéseket, valamint gyorsabb reagálást tesznek lehetővé rendellenességek esetén. Ezért javasolt a hálózat korszerűsítése távjelzéssel ellátott vízmérők telepítésével.

VKR megnevezés: ALM-IV
 VKR kód: 12-27641-1-001-02-14
 Álmosd

3. A műszaki tartalom

műszaki leírás az előre látható környezeti hatások bemutatásával, a fejlesztés számszerű műszaki adatai a fejlesztés típusát jellemző mértékegységben megadva

A tervezett fejlesztés keretében egy darab SMS-alapú távjelzéssel ellátott vízmérő kerül beépítésre a vízhálózati távvezetékre. A mérőegység alkalmas lesz a fogyasztási adatok rendszeres időközönkénti továbbítására, valamint rendellenes vízhasználat esetén (pl. csőtörés, szivárgás) riasztás küldésére mobilhálózaton keresztül. A készülék saját beépített tápellátással rendelkezik, amely biztosítja a hosszú távú, karbantartásmentes működést. A beépítés során kialakításra kerül egy szerelőakna, valamint biztosítva lesz a mérő körüli elzárás és ürítés lehetősége. A telepítést követően megtörténik az eszköz konfigurálása, a hálózati lefedettség ellenőrzése, valamint a távjelzés működésének tesztelése és dokumentálása.

Eszközsám / Leltársám:

--

csak F I. ütem és B I. ütem

Jellemző műszaki paraméterek, ha megadható !

Darab:		Felület (m2):	
Típus:		Térfogat (m3):	
Anyag:		Motor teljesítmény:	
Átmérő:		Szállított térfogatáram:	
Hossz:		H vagy Kút mélysége:	
Méret:		Kútakna típusa:	

4. Alátámasztó számítások

csak F I. ütem

a műszaki-fejlesztés műszaki tartalmát alátámasztó számítások

5. Technológiai leírás és folyamatábra

csak B I. ütem

Technológiai folyamatábra:

VKR megnevezés: ALM-IV
VKR kód: 12-27641-1-001-02-14
Álmosd

6. Hatósági engedélyek / kötelezések

csak F I. ütem és B I. ütem

Felújítás esetén: a felújítás és pótlás szükségességét és megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

Beruházás esetén: a beruházás tárgyát részben vagy egészben képező vízellátási művel, építmény szükségességét vagy megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

7. A műszaki-fejlesztés elmaradásának következménye

A távjelzéssel ellátott vízmérő beépítésének elmaradása esetén a vízhálózati szakaszon nem biztosított a távoli ellenőrzés és azonnali hibajelzés lehetősége. Ez jelentősen növeli a vízvesztesség kockázatát, mivel a csőtörések vagy szivárgások észlelése kizárólag helyszíni ellenőrzés útján történhet. Emellett az üzemeltetési reakcióidő megnő, ami üzemzavar, fogyasztási rendellenesség vagy nem tervezett vízhasználat esetén anyagi kárt, szolgáltatási kiesést és üzemeltetési többletköltségeket okozhat.

8. Költségszámítás

az alkalmazott költségszámítás:

Mellékletben meghatározva

9. Pénzügyi forrás bemutatása

ezer Ft

Központi költségvetés előirányzata

EM rendelet 2. melléklet

Közműfejlesztési hozzájárulás

Hazai forrás

Uniók Támogatás

Önerő

Banki hitel

Használati díj

Egyéb külső forrás

Pályázati forrás

Forráshiány

500

Források összesen:

500

VKR megnevezés: ALM-IV

VKR kód: 12-27641-1-001-02-14

Álmosd

10. Mellékletek

[illegible]

VKR megnevezés:

VKR kód:

(nettó ezer Ft)

Munkanem	Anyag	Munkadíj	Tervezett költség
Tervezés, engedélyezés			-
Földmunka			-
Vezeték fektetés			-
Ideiglenes üzem			-
Építészeti			-
Eszközbeszerzés			-
Gép, technológiai szerelés			-
Elektromos, irányítástechnika			-
Élőre kötés, üzembehelyezés			-
Fentiekbe nem sorolható			-
Tartalék			-
Összesen:	-	-	-

[illegible]

1111_TERM_KÚT	víztermelés	kutak		kúthoz kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: kút építészeti felújítás, kútűrés (az új kút műszaki paramétereit megegyeznek a kiválandó kút műszaki paramétereivel), NV Zrt. által javasolt 121. főcsoport)
1121_TERM_VEZETÉK		vezeték		a víztermeléshez kapcsolódó vezetékelő felújítási feladatok (pl.: kútbekötés, gyűjtővezeték felújítás, csere)
1131_TERM_SZIVATTYÚ		szivattyú		a víztermeléshez kapcsolódó szivattyú felújítási feladatok (pl.: kútszivattyú felújítás, csere)
1110_TERM_EGYÉB		egyéb		a víztermeléshez kapcsolódó komplex felújítási feladatok (pl.: kút építészeti felújítása, termelőcső felújítása, cseréje, bekötés, vezetékelő felújítása, kútszivattyú felújítása, cseréje, villamos és irányítástechnikai rendszer felújítása munkákból többféle feladatot együttesen tartalmazó felújítási munka)
1100_TERM_KOMPLEX		komplex		a víztermeléshez kapcsolódó, egyéb, a fenti kategóriákba nem besorolható felújítási feladatok (pl.: termelőcső felújítás, csere)
1211_TELEP_TÁROLÁS	vízműtelep / vízkezelés	vízműtelepi tárolás		a vízműtelep területén található víztároló műtárgyakhoz kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: vízműtelepi medence, víztorony, tározó, tároló felújítás, NV Zrt. által javasolt 123. főcsoport vízműtelepi tárolómedence esetén)
1221_TELEP_VEZETÉK		vezeték		a vízműtelep területén található vízszállító vezetékekhez kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: vízkezelési technológiához tartozó tisztavíz tározó medencék udvartéri vezetékeinek felújítása)
1231_TELEP_SZIVATTYÚ		szivattyú		a vízműtelep területén található nyomásfokozó szivattyú felújítása
1241_TELEP_TECHN		víz tisztítási technológia		a víz tisztítási technológiához kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: szűrőtöltet csere, szűrőtároló felújítás, NV Zrt. által javasolt 125. főcsoport)
1251_TELEP_ÉPÍTÉSZET		építészeti		a vízműtelephez kapcsolódó építészeti felújítás (pl.: épület, út felújítása)
1210_TELEP_EGYÉB		egyéb		a vízműtelephez kapcsolódó komplex felújítási feladatok (pl.: gépház teljeskörű felújítása)
1200_TELEP_KOMPLEX		komplex		a vízműtelep területéhez kapcsolódó, egyéb, a fenti kategóriákba nem besorolható felújítási feladatok (pl.: térvilágítás felújítása)
1311_ELOSZT_VEZETÉK TÁV	vízelosztás	vezeték	távvezeték	regionális vezetékekkel, távvezetékekkel kapcsolatos felújítási feladatok
1312_ELOSZT_VEZETÉK GERINC			gerincvezeték	gerincvezetékekkel kapcsolatos felújítási feladatok
1313_ELOSZT_VEZETÉK BEKÖTŐ			bekötővezeték	bekötővezetékekkel kapcsolatos felújítási feladatok (pl.: NV Zrt. által javasolt 113. főcsoport)
1321_ELOSZT_TÁROLÁS		hálózati tárolás		az elosztóhálózaton található víztároló műtárgyakhoz kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: hálózati medence, víztorony, tározó, tároló felújítás)
1331_ELOSZT_SZIVATTYÚ			szivattyú	az elosztóhálózaton található szivattyú felújítási feladatok (pl.: szivattyú felújítás, csere)
1341_ELOSZT_SZE RELV_CSOMÓPONT		akna/szerelvények	csomópont	az elosztóhálózaton található csomópontok általános felújítása (Amennyiben tervezéskor nem ismert, hogy a feladat a "vízelosztás-akna/szerelvények" mely kategóriájába sorolható, vagy a feladat egyszerre több "vízelosztás-akna/szerelvények" kategóriába is sorolható, akkor a feladatot itt szükséges szerepeltetni.)
1342_ELOSZT_SZE RELV_TÚZCSAP			tűzcsap	az elosztóhálózaton található tűzcsapok felújítása, cseréje
1343_ELOSZT_SZE RELV_TOLÓZÁR			tolózár	az elosztóhálózaton található tolózárak felújítása, cseréje
1344_ELOSZT_SZE RELV_KÖZKIFOLYÓ			közkifolyó	az elosztóhálózaton található közkifolyók felújítása, cseréje
1345_ELOSZT_SZE RELV_VÍZMÉRŐ			vízmérő	az elosztóhálózaton található vízmérők felújítása, cseréje (pl.: NV Zrt. által javasolt 114. főcsoport)
1346_ELOSZT_SZE RELV_NYOMCSÖK			nyomáscsökkentő	az elosztóhálózaton található nyomáscsökkentők felújítása, cseréje
1347_ELOSZT_SZE RELV_AKNA			akna építészeti	az elosztóhálózaton található akna építészeti felújítása (pl.: bélelés, vízzáróvá tétel, felületkezelés, fedlapcsere)
1310_ELOSZT_EGYÉB		egyéb		az elosztóhálózathoz kapcsolódó komplex felújítási feladatok (pl.: egy adott utcára vonatkozó vízhálózat teljeskörű felújítása)
1300_ELOSZT_KOMPLEX			komplex	az elosztóhálózathoz kapcsolódó, egyéb, a fenti kategóriákba nem besorolható felújítási feladatok (pl.: csőhidcsere, töltőszelen csere)
1411_NAPELEM	napelem			napelem felújítása (NV Zrt. által javasolt 129. főcsoport)
1511_VILL_ÍRÁNYTECH	villamos- és irányítástechnika			villamos- és irányítástechnikai felújítási feladatok, folyamati irányító rendszer felújítása (pl.: vezérlőszekrény felújítása, cseréje, NV Zrt. által javasolt 126. és 128. főcsoport)
1611_EGYÉB	egyéb			az ivóvízellátáshoz kapcsolódó, egyéb, a fenti kategóriákba nem besorolható felújítási feladatok (pl.: biztonságtechnika, vagyonvédelem, szolgalmi jog, ingatlan-nyilvántartás, tervezés, engedélyeztetés, közműfelújítás utáni üthelyreállítás, vízműtelepre vezető bekötőút felújítása, NV Zrt. által javasolt 124. főcsoport)
1711_NINCS_FELADAT	nincs feladat			Az adott ütemben nem kerül feladat betervezésre, melynek indoklása az AQ mezőben szükséges.
1811_RENDKÍVÜLI	rendkívüli			

[illegible]

Határozati javaslat:

1. Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testülete, mint a ALM-SZV megnevezésű, 21-27641-1-001-01-14 azonosító kódú víziközmű-rendszer ellátásért felelőse a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 11.§ szerint a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. által a 2026-2035. időszakra elkészített gördülő fejlesztési terv felújítási és beruházási tervrészét elfogadja és a gördülő fejlesztési terveben meghatározott, 2026. évre vonatkozó munkálatokat a TRV Zrt.-től megrendeli a tervben foglalt műszaki és pénzügyi keretek mellett.

2. A Képviselő-testület megbízza a polgármestert, hogy döntéséről a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt-t tájékoztassa.

Felelős: dr. Baranya Zsolt János polgármester

Határidő: 2025. szeptember 15.

TISZAMENTI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZÁRTKÖRŰEN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Tárgy: GFT 2026-2035. évi tervrész-javaslatok
Ügyintéző: Bakos-Mocselini Judit
mocselini.judit@trvzrt.hu
06 70/510-8512

Tisztelt Önkormányzat!

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011.évi CCIX törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 11.§-a víziközmű-szolgáltatási ágazatonként, valamint víziközmű-rendszerként tízéves időtávra gördülő fejlesztési terv - azon belül felújítási, valamint beruházási tervrész - készítését és annak az ellátásért felelős részéről történő véleményezését írja elő.

A 2025. január 1-jén hatályba lépett jogszabályváltozások alapján a teljes gördülő fejlesztési tervet a víziközmű-szolgáltató készíti el és nyújtja be a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz minden év szeptember 30-ig. Az ellátásért felelős vagy az ellátásért felelősök képviselője a gördülő fejlesztési terv tartalmára nézve véleményezési joggal rendelkezik. A véleményezésre a Vksztv. 11. § (4) bekezdése alapján a gördülő fejlesztési terv kézhezvételétől számítva 30 nap áll rendelkezésre. A határidőben közölt írásba foglalt vélemény a jóváhagyásra benyújtott gördülő fejlesztési terv mellékletét képezi.

Fentekre tekintettel, jogszabályban előírt kötelezettségünknek megfelelően, mellékelten megküldjük a Társaságunk által elkészített felújítási és beruházási tervrész, amelynek tartalmát, amennyiben az Önök részéről 30 napon belül észrevétel nem érkezik, elfogadottnak tekintjük. Amennyiben víziközmű-rendszerük több települést érint, akkor az ellátásért felelős önkormányzatok képviselőjét ellátó önkormányzat nyilatkozatát kérjük megküldeni.

Kérjük, hogy a jogszabályban előírt határidőn belül, hivatali kapun keresztül (KRID:403399795) küldjék meg írásos véleményező nyilatkozatukat.

Tájékoztatjuk, hogy a jóváhagyott gördülő fejlesztési tervben szereplő munkálatokat – a tervben szereplő tételek változatlan tartalma esetén - Társaságunk végzi el, fedezeteként a használati díjat kezeli. Amennyiben az Önkormányzat a rendelkezésre álló használati díj összegét a GFT-ben szereplő felújítási vagy beruházási feladatok megvalósítására szeretné felhasználni, kérjük, küldjék meg Társaságunk részére a munka pontos leírását, annak várható költségeit, illetve - amennyiben konkrét árajánlattal rendelkeznek -, a munkálatok elvégzésével megbízott vállalkozó vonatkozó árajánlatát, hogy indokltsága esetén a tervben szerepeltethessük. Ezek ismeretében fizetjük meg az Önök részére a GFT munka végrehajtásának fedezetéül szolgáló használati díjat, amennyiben ezen feladat szerepel az adott tárgyévi tervben. Amennyiben a tervben szereplő valamely feladat elvégzését Önök, mint ellátásért felelősök kívánják végrehajtani, arról kérjük jelen levél válaszaként tájékoztassák Társaságunkat.

Szolnok, 2025.08.14.

Tisztelettel:

Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.
Köszönettel,
KHB: 013037
Adószám: 112-0032-2-16
1674

Asztalos Tamás

beruházási és fejlesztési osztályvezető

ALM-SZV víziközmű rendszer

Ellátásért felelősök képviselője: Álmosd Község Önkormányzata

Ellátásért felelősök megnevezése: Álmosd Község Önkormányzata

Víziközmű-szolgáltató megnevezése:

Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.
5000 Szolnok,
Kossuth Lajos út 5.

A hálózat összetétele táblázatos formában:

Település	Megnevezés	Anyag	Átmérő	Hossz (fm)	Állagmutató (%)
Álmosd	Gyűjtő hálózat	KG-PVC	200	6630	86
Álmosd	Gyűjtő hálózat	KPE	110	3339	86
Összesen:				9969	86

A hálózat létesítési éve: 2009

Állapotértékelés:

A hálózaton nem jellemző a meghibásodás. Az aknafedlapok sérülésmentes állapotban vannak, környezetükkel egy szintben helyezkednek el. Aknasüllyedések nem jellemzőek. Az aknába való lejutást biztosító acél hágsók korrodáltak, de biztonságosan használhatóak. Az aknák falfelületén zsírosodás, szennyeződés felrakódás nem jellemző.

Hálózati dugulások nem jellemzőek. Csőtörések ritkán fordulnak elő. Gyökérbenövés nincs. Kontrás szakasz nincs.

Szennyvíz átemelők:

Műszaki paraméterek összefoglaló bemutatása:

Megnevezés	Elhelyezkedés utca/hrs.	Létesítés éve	A 24/2013. (V. 29.) NFM rendeletnek megfelelő műszaki paraméterek:	Megjegyzés	Átlagos állagmutató (%)
I. sz. átemelő	Fő utca Hrsz.: 839/1	2009.	Tároló térfogat: 10 m ³ Teljesítmény: 293,76 m ³ /d Emelőmagasság: 21 m Átmérő: 1,6 m Mélység: 5,0 m Szivattyúk: Flygt CP Nyomócső átmérő: DN 90 Villamos és IT: FGC 323	FLYGT szivattyúval FGC Irányítástechnika Vpuffer= 4,019 m ³	69
II. sz. átemelő	Bartók Béla utca Hrsz.: 03/1	2009.	Tároló térfogat: 10 m ³ Teljesítmény: 259,2 m ³ /d Emelőmagasság: 20,8m Átmérő: 1,6 m Mélység: 5,0 m Szivattyúk: Flygt CP Nyomócső átmérő: DN 90 Villamos és IT: FGC 323	FLYGT szivattyúval FGC Irányítástechnika Vpuffer= 4,019 m ³	73

Általános bemutatás:

A településen 2 db közterületi átemelő létesült. Üzembe helyezési évük 2009.

Műszaki bemutatás:

1. sz. átemelő

Az átemelő akna kör alaprajzú, nedvesaknás beton műtárgy. Az akna átmérője 1,6 m, mélysége 5,0 m. Az akna befogadója a szennyvíztisztító telep fogadó aknája. Az átemelő napi kapacitása 293,76 m³/d. Az akna üzemi térfogata 0,425 m³, puffer térfogata 4,019 m³. Az átemelő aknába beépített 1 + 1 db Flygt CP típusú szivattyúk vízszállító képessége 3,4 l/s, emelőmagassága 21 m.

Az átemelő akna mellett helyezkedik el az 1 x 1 x 1,5 m oldalhosszúságú vasbeton szerelvényakna. A szerelvényaknába kapott helyet 3 db DN 80 tolózár és 2 db DN 80 visszacsapó szelep.

Az átemelőt 3 x 9 m oldalhosszúságú, sodronyfonatos drótháló kerítés veszi körül. A belső védőterületre való bejutást zárható, kétszárnyú kapu biztosítja. Vízvételi lehetőség nincs kiépítve. Biofilter nincs kiépítve.

A szivattyúk üzemét FGC 323 típusú berendezés irányítja.

2. sz. átemelő

Az átemelő akna kör alaprajzú, nedvesaknás beton műtárgy. Az akna átmérője 1,6 m, mélysége 5,0 m. Az akna befogadója a szennyvíztisztító telep fogadó aknája. Az átemelő napi kapacitása 259,2 m³/d. Az akna üzemi térfogata 0,291 m³, puffer térfogata 4,019 m³. Az átemelő aknába beépített 1 + 1 db Flygt CP típusú szivattyúk vízszállító képessége 3,0 l/s, emelőmagassága 20,8 m.

Az átemelő akna mellett helyezkedik el az 1 x 1 x 1,5 m oldalhosszúságú vasbeton szerelvényakna. A szerelvényaknába kapott helyet 3 db DN 80 tolózár és 2 db DN 80 visszacsapó szelep.

Az átemelőt 3 x 9 m oldalhosszúságú, sodronyfonatos drótháló kerítés veszi körül. A belső védőterületre való bejutást zárható, kétszárnyú kapu biztosítja. Vízvételi lehetőség nincs kiépítve. Biofilter nincs kiépítve.

A szivattyúk üzemét FGC 323 típusú berendezés irányítja.

Tisztítóaknák száma (db):	108
Tisztító idomok száma (db):	61
Bekötések száma (db):	367
Bekötések hossza (m):	3773,45

Állapotértékelés:

Az átemelő aknák környezete gondozott, rendszeresen végeznek kaszálást, gyomtalanítást. A vagyonvédelmi kerítések rongálódás mentes állapotban vannak, a kapuk zárhatóak, feladatát teljes mértékben ellátja.

Az I. számú átemelőre több ház van rákötvé, ezáltal rosszabb állapotban van, mint a II. számú átemelő. Az I. számú átemelőakna belső falán mállások láthatóak ezek javítása szükséges. A II. számú átemelőakna belső fala ép, sérülések nem láthatóak rajta. Az aknák fedlapjai sérülésmentes állapotban vannak. Az I. számú átemelő fedlapjai nincsenek lakattal lezárva, ezek pótlása szükséges.

A szerelvényaknák szerkezetileg épek, de talajvíz figyelhető meg bennük, ezek kiszivattyúzása szükséges, valamint vízzáró vakolat felkenése ajánlott.

Az I. számú átemelőaknában elhelyezkedő vezetékek, idomok enyhén korrodált állapotban vannak, felületükön enyhe szennyződés lerakódás látható. A II. számú átemelőben elhelyezkedő vezetékek, idomok korróziómentes, ép állapotban vannak. A csökötések szakszerűen vannak elkészítve.

Az irányítástechnikai kezelőszekrények újszerű állapotban vannak, korrózió nem látható a felületükön. A szekrények ajtajai biztonsági kulccsal zárhatóak. A belső térben elhelyezkedő kapcsolók, jelzők, relék meghibásodás nélkül üzemelnek. A kábelek szigeteltek, törés nem láthatóak rajta.

Szennyvíztisztító telep:

Műszaki paraméterek összefoglaló bemutatása:

Megnevezés	Elhelyezkedés utca/hrs.	Létesítés éve	A 24/2013. (V. 29.) NFM rendeletnek megfelelő, valamint a pótlási költséget megalapozó műszaki paraméterek:	Átlagos állagmutató (%)
Álmosd gyökérszónás szennyvíztelep	Külterület Hrsz.: 093/7, 091/14	2009.	Névleges kapacitás: 100 m ³ /d Névleges kapacitás: 833 LEÉ Technológia megadása: Gyökérszónás szennyvíztisztítás energiahűz telepítéssel. A településen a D 200 KG-PVC gravitációs vezetéken összegyűjtött szennyvíz nyomóvezetéken érkezik a gyökérszónás szennyvíztisztító telepre. A gyökérszónás műtárgyak földműves kialakítású szigetelt medencékből állnak. Ebben került elhelyezésre a megfelelő anyagú töltet, melybe a növényzetet (energiahűz) ültették. Az előkezelte szennyvíz a műtárgyban, keresztirányban kialakított osztó drén segítségével kerül szétszórásra és halad végig a medence hossza mentén. Ezt követően a tisztított szennyvíz a gyűjtődrénbe szivárog, innen gravitációs vezetéken keresztül kerül bevezetésre a puffertározó tóba, mely úgy került kialakításra, hogy fagyveszélyes időszakban 100 napi szennyvíz fogadására alkalmas legyen. A tisztított szennyvíz a tározóból heti egy alkalommal gravitációs vezetéken keresztül jut a bakhátas kialakítású nyárfás szikkasztómezőre.	73

Általános bemutatás:

A szennyvíztisztító telep Álmosd külterületén a 093/7. és a 091/4. helyrajzi számon helyezkedik el. A telep csak az Álmosdon keletkező kommunális szennyvizet fogadja és tisztítja. A szennyvíz tisztítása gyökérszónás szűrőfelületen történik.

A telep kapacitása 100 m³/d, névleges kapacitása 833 lakosegyenérték.

Műszaki bemutatás:

Gyökérszónás szennyvíztisztítás energiahűz telepítéssel.

A településen a D 200 KG-PVC gravitációs vezetéken összegyűjtött szennyvíz nyomóvezetéken érkezik a gyökérszónás szennyvíztisztító telepre. A gyökérszónás műtárgyak földműves kialakítású szigetelt medencékből állnak. Ebben került elhelyezésre a megfelelő anyagú töltet, melybe a növényzetet (energiahűz) ültették.

Az előkezelte szennyvíz a műtárgyban, keresztirányban kialakított osztó drén segítségével kerül szétszórásra és halad végig a medence hossza mentén. Ezt követően a tisztított szennyvíz a gyűjtődrénbe szivárog, innen gravitációs vezetéken keresztül kerül bevezetésre a puffertározó tóba, mely úgy került kialakításra, hogy fagyveszélyes időszakban 100 napi szennyvíz fogadására alkalmas legyen.

A tisztított szennyvíz a tározóból heti egy alkalommal gravitációs vezetéken keresztül jut a bakhátas kialakítású nyárfás szikkasztómezőre.

A tisztító telepen elhelyezkedő műtárgyak:

Szennyvíz fogadó akna: Vasbeton anyagú, 3,4 x 2,9 x 1,5 m méretű, 5,6 m³ hasznos térfogatú műtárgy 20 cm falvastagsággal.

Szippantott szennyvíz fogadó akna: Vasbeton anyagú, 3,4 x 2,9 x 1,5 m méretű, 5,6 m³ hasznos térfogatú műtárgy 20 cm falvastagsággal.

Szennyvízátemelő akna: SZEVI-ZG-L típusú szennyvízátemelő, anyaga műanyag aknatest kúpos fenékkivittel. Az aknában elhelyezkedő szivattyú ELPUMPS BT 4876/K.

Rács és homokfogó akna: Vasbeton anyagú, 4,7 x 2,0 x 1,8 m méretű, 11 m³ hasznos térfogatú műtárgy, 20 cm falvastagsággal.

Kétszintes ülepítő medence: Vasbeton anyagú, 5,0 x 5,0 x 8,0 m méretű, 162,5 m³ hasznos térfogatú műtárgy 20-40 cm falvastagsággal.

2 db gyökérszűrés szűrőmező: Az I. sz. szűrőmező mérete 4000 m², a II. sz. szűrőmezőé 8000 m². A két szűrőmező hasznos térfogata összesen 9600 m³. Szigetelése EPDM geomembrán.

Puffertározó tó: 6920 m² méretű, 10000 m³ hasznos térfogatú tó. Szigetelése EPDM geomembrán.

4 db iszapszikasztó ágy: Vasbeton anyagú, 8,5 x 4,7 m méretű, 4 x 36 m³ hasznos térfogatú műtárgy, 20 cm falvastagsággal.

Csurgalékgyűjtő akna: Vasbeton anyagú, 4,4 x 3,4 x 4,0 m méretű, 20 m³ hasznos térfogatú akna, 20 cm falvastagsággal.

3,65 ha szikkasztómező: 5 db 7300 m² -es kazettára tagolt mező. 12 m tengely távolságú bakhátakba telepített kettős energiafűz sorokkal. Az árkok fenékszélessége 2,5 m, fenékszintje esésmentes.

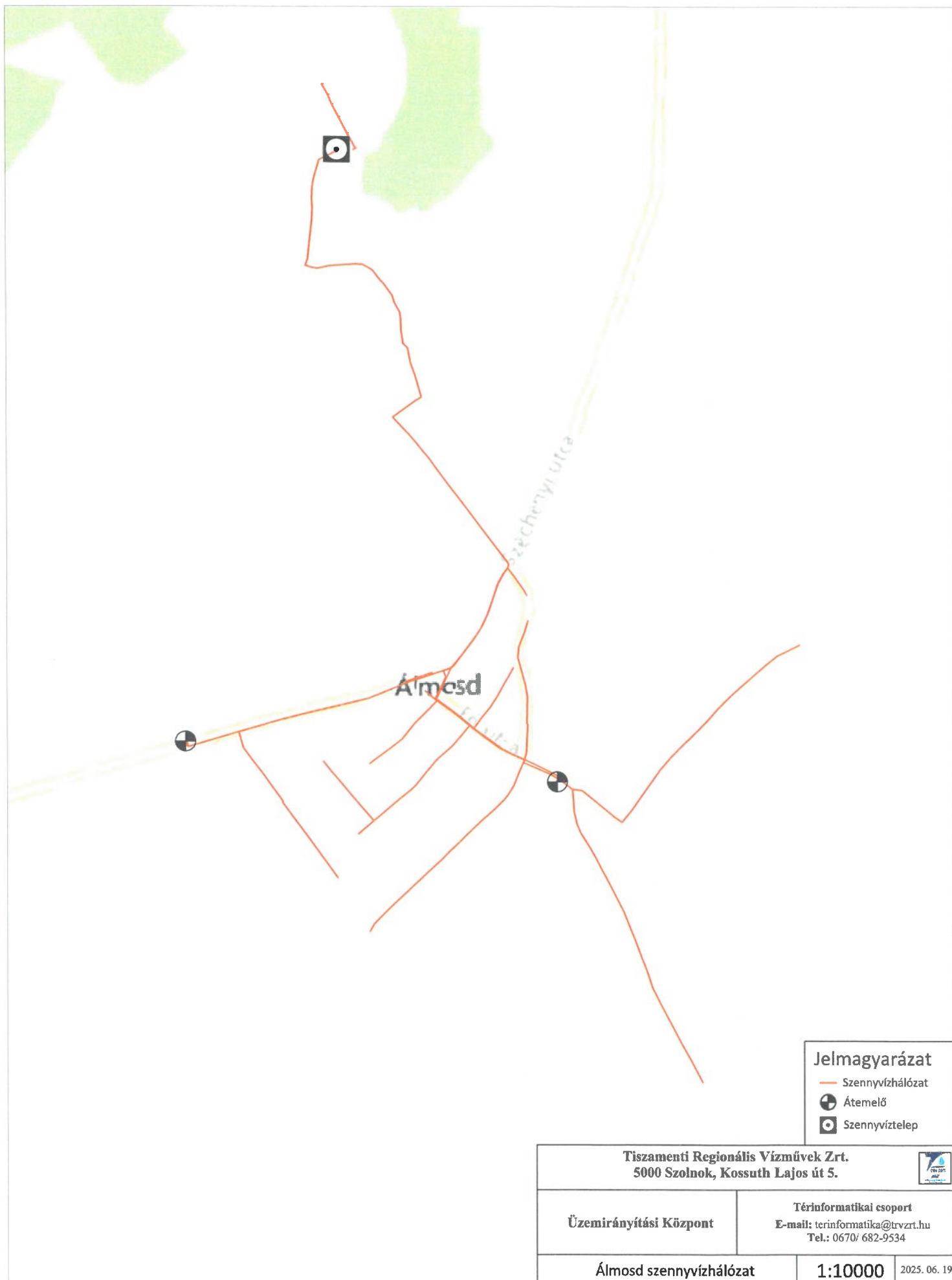
A tisztítótelep vízellátását V-1 jelű, 967 m hosszú, DN 32 KPE vezeték biztosítja.

Állapotértékelés:

A szennyvíztisztító telep 2009-ben került beüzemelésre, ennél fogva állapota megfelelő. A telep körüli kerítés rongálódás mentes állapotban van, kapuja zárható, vagyonvédelmi feladatát teljes mértékben ellátja.

A gyökérszűrés szűrőmező gondozása szükséges. A vasbeton műtárgyak szerkezetileg épek, repedések, mállások nem láthatóak rajtuk. A műtárgyak körül elhelyezkedő védőkorlátok enyhén korrodáltak, felületi kezelésük javasolt.

Az irányítástechnika kezelőszekrénye sérülésmentes állapotban van. A belső térben elhelyezkedő kapcsolók, relék, jelzők meghibásodás nélkül üzemelnek. A kábelek szigeteltek, törés nincs rajtuk.

Jelmagyarázat

- Szennyvízhálózat
- ⊕ Átemelő
- ⊙ Szennyvíztelep

Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. 5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 5.			
Üzemirányítási Központ		Térinformatikai csoport E-mail: terinformatika@trvzt.hu Tel.: 0670/ 682-9534	
Álmcsd szennyvízhálózat		1:10000	2025. 06. 19.

39.	2025.júniusi munkabajjárás Álmosd	109 110	2025.07.02	Bank	3269
40.	2025.június munkabajjárás Csukás Orsolya	6 000	2025.07.02	Bank	3270
41.	2025.június munkabajjárás Újléta	29 280	2025.07.02	Bank	3276
42.	2025.június betegsz. Nagy Sándorné	54 147	2025.07.02	Bank	3484
43.	2025.június táppénz Nagy Sándorné	4 599	2025.07.02	Bank	3485
44.	2025.június bér Nagy Sándorné	106 360	2025.07.02	Bank	3486
45.	2025.június havi nettó bérek, illetmények	6 248 578	2025.07.02	Bank	3487
46.	2025.június ellátások Grecskóné, Bóra, Szoboszlainé	538 168	2025.07.02	Bank	3488
47.	2025.június Kissné M.Gy. betegszabadság	60 916	2025.07.14	Bank	3489
48.	2025.július baleseti táppénz Kissné M.Gy.	33 630	2025.07.25	Bank	3490
49.	2025.évi SZÉP kártya konyha	840 000	2025.07.25	Bank	3491

Álmosd

ÁLTALÁNOS ISMERTETŐ Beruházás

2027-2035. között
1 . prioritású

Biológiai szennyvíztisztító fokozat kiépítésének tervezése és engedélyeztetése

Témakör: SZENNYVÍZTELEP

Téma: Biológiai szennyvíztisztító fokozat kiépítése

Jelenlegi állapot ismertetése

a tervezett műszaki – fejlesztéssel érintett víziközmű jelenlegi műszaki állapotának ismertetése

A telep jelenleg csak mechanikai tisztítási lépcsővel és gyökérszűrés természetközeli rendszerrel rendelkezik.

A biológiai fokozat hiánya miatt az oldott szerves anyagok csak korlátozott mértékben bomlanak le.

1. Átnézeti helyszínrajz

az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;

+ a beruházás megvalósítása, valamint a létrehozott vízellátási létesítmények üzemeltetése érdekében szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma

Átnézeti helyszínrajz:

Kapcsolódó fontosabb létesítmény: nincs

Érintett település(rész):

Helyrajzi szám(ok):

Szállalommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma:

2. A fejlesztés szükségességének indoklása

A biológiai fokozat segítene a BOI (biokémiai oxigénigény) csökkentésében, javítva a tisztított víz minőségét.

A gyökérszűrés rendszer előtt ez stabilabb kiindulási állapotot teremtene, növelve a hatékonyságot, és csökkentve a puffer tér igényét.

VKR megnevezés: ALM-SZV
 VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
 Álmosd

3. A műszaki tartalom

műszaki leírás az előre látható környezeti hatások bemutatásával, a fejlesztés számszerű műszaki adatai a fejlesztés típusát jellemző mértékegységben megadva

Aerob aktivált iszap medence (pl. SBR vagy folyamatos üzemű levegőztetett medence):
 Levegőztető rendszer finombuborékos diffúzorokkal.
 Kezdő kapacitás: ~100–200 m³/napos rendszer, skálázható •
 Érzékelők: DO (oldott oxigén), pH, hőmérséklet; PLC vezérlés.
 Utóülepítő medence a biomassza elválasztására.

Eszközsám / Leltársám:

--

csak F I. ütem és B I. ütem

Jellemző műszaki paraméterek, ha megadható !

Darab:	
Típus:	
Anyag:	
Átmérő:	
Hossz:	
Méret:	

Felület (m ²):	
Térfogat (m ³):	
Motor teljesítmény:	
Szállított térfogatáram:	
H vagy Kút mélysége:	
Kútakna típusa:	

4. Alátámasztó számítások

csak F I. ütem

a műszaki-fejlesztés műszaki tartalmát alátámasztó számítások

5. Technológiai leírás és folyamatábra

csak B I. ütem

Technológiai folyamatábra:

VKR megnevezés: ALM-SZV
 VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
 Álmossd

6. Hatósági engedélyek / kötelezések

csak F I. ütem és B I. ütem

Felújítás esetén: a felújítás és pótlás szükségességét és megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

Beruházás esetén: a beruházás tárgyát részben vagy egészben képező vízelétesítmény, építmény szükségességét vagy megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

7. A műszaki-fejlesztés elmaradásának következménye

Magasabb BOI, zavarosság, alacsonyabb kibocsátási minőség.

A gyökérzónás gátlódhat túlterheléssel, csökken a szikkasztás hatékonysága.

Később nagyobb beruházás szükséges a határértékek teljesítéséhez.

8. Költségszámítás

az alkalmazott költségszámítás:

Mellékletben meghatározva

9. Pénzügyi forrás bemutatása

ezer Ft

Központi költségvetés előirányzata	
EM rendelet 2. melléklet	
Közműfejlesztési hozzájárulás	
Hazai forrás	
Uniós Támogatás	
Önerő	
Banki hitel	
Használati díj	
Egyéb külső forrás	
Pályázati forrás	
Forráshiány	10 000

Források összesen: 10 000

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

10. Mellékletek

[illegible]

VKR megnevezés:

VKR kód:

(nettó ezer Ft)

Munkanem	Anyag	Munkadíj	Tervezett költség
Tervezés, engedélyezés			-
Földmunka			-
Vezeték fektetés			-
Ideiglenes üzem			-
Építészeti			-
Eszközbeszerzés			-
Gép, technológiai szerelés			-
Elektromos, irányítástechnika			-
Élőre kötés, üzembehelyezés			-
Fentiekbe nem sorolható			-
Tartalék			-
Összesen:	-	-	-

Álmosd

ÁLTALÁNOS ISMERTETŐ Felújítás

2026. évben
1 . prioritású

1. számú átemelő szivattyú felújítása, pótlása

Témakör: SZIVATTYÚK

Téma: Hálózati szivattyúk felújítása, szükség szerinti cseréje

Jelenlegi állapot ismertetése

a tervezett műszaki – fejlesztéssel érintett víziközmű jelenlegi műszaki állapotának ismertetése

Az 1. számú átemelő szivattyú több éve üzemel, teljesítménye és hatásfoka jelentősen csökkent. Gyakori meghibásodások és szivárgások nehezítik a folyamatos üzemet, a karbantartási költségek egyre magasabbak.

1. Átnézeti helyszínrajz

az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;

+ a beruházás megvalósítása, valamint a létrehozott vízelékesítmények üzemeltetése érdekében szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma

Átnézeti helyszínrajz:

Kapcsolódó fontosabb létesítmé. nincs

Érintett település(rész):

Helyrajzi szám(ok):

Szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma:

2. A fejlesztés szükségességének indoklása

A meghibásodások gyakorisága miatt a szivattyú működése nem megbízható. A felújítás vagy teljes csere elengedhetetlen a biztonságos szennyvízszállítás fenntartásához, a környezeti károk megelőzéséhez és a jogszabályi előírásoknak való megfeleléshez.

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

3. A műszaki tartalom

műszaki leírás az előre látható környezeti hatások bemutatásával, a fejlesztés számszerű műszaki adatai a fejlesztés típusát jellemző mértékegységben megadva

Az átemelő szivattyú közepes kapacitású, elektromos meghajtású berendezés, amely a település szennyvizét továbbítja a tisztítótelepre. A berendezés fő egységei: motor, hidraulikus egység, vezérlőpanel és csatlakozó szerelvények. A felújítás során a meghajtó motor és hidraulikus rész cseréje, valamint az elektromos vezérlés korszerűsítése szükséges.

Eszközsám / Leltársám:

--

csak F I. ütem és B I. ütem

Jellemző műszaki paraméterek, ha megadható !

Darab:	
Típus:	
Anyag:	
Átmérő:	
Hossz:	
Méret:	

Felület (m2):	
Térfogat (m3):	
Motor teljesítmény:	
Szállított térfogatáram:	
H vagy Kút mélysége:	
Kútakna típusa:	

4. Alátámasztó számítások

csak F I. ütem

a műszaki-fejlesztés műszaki tartalmát alátámasztó számítások

5. Technológiai leírás és folyamatábra

csak B I. ütem

Technológiai folyamatábra:

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

6. Hatósági engedélyek / kötelezések

csak F I. ütem és B I. ütem

Felújítás esetén: a felújítás és pótlás szükségességét és megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

Beruházás esetén: a beruházás tárgyát részben vagy egészben képező vízelétesítmény, építmény szükségességét vagy megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

7. A műszaki-fejlesztés elmaradásának következménye

A felújítás vagy csere elmaradása üzemszünetet, szennyvíz-visszatorlódást, esetleges kiömlést okozhat, ami környezetszennyezéshez és hatósági bírságokhoz vezethet. Emellett a meghibásodás növekvő üzemeltetési költségeket és lakossági panaszokat eredményezhet.

8. Költségszámítás

az alkalmazott költségszámítás:

Mellékletben meghatározva

9. Pénzügyi forrás bemutatása

	ezer Ft
Központi költségvetés előirányzata	
EM rendelet 2. melléklet	
Közműfejlesztési hozzájárulás	
Hazai forrás	
Uniós Támogatás	
Önerő	
Banki hitel	
Használati díj	518
Egyéb külső forrás	
Pályázati forrás	
Forráshiány	
Források összesen:	518

VKR megnevezés:

ALM-SZV

VKR kód:

21-27641-1-001-01-14

Álmosd

10. Mellékletek

[illegible]

VKR megnevezés:

VKR kód:

(nettó ezer Ft)

Munkanem	Anyag	Munkadíj	Tervezett költség
Tervezés, engedélyezés			-
Földmunka			-
Vezeték fektetés			-
Ideiglenes üzem			-
Építészeti			-
Eszközbeszerzés	518 000		518 000
Gép, technológiai szerelés			-
Elektromos, irányítástechnika			-
Élőre kötés, üzembehelyezés			-
Fentiekbe nem sorolható			-
Tartalék			-
Összesen:	518 000	-	518 000

Álmosd

ÁLTALÁNOS ISMERTETŐ Felújítás

2027-2035. között
2 . prioritású

Átemelők szivattyúinak felújítás, pótlása

Témakör: **SZIVATTYÚK**

Téma: Hálózati szivattyúk felújítása, szükség szerinti cseréje

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

Jelenlegi állapot ismertetése

a tervezett műszaki – fejlesztéssel érintett víziközmű jelenlegi műszaki állapotának ismertetése

Álmosd település több átemelő állomása elavult, a szivattyúk egy része meghaladta a tervezett élettartamát. Gyakori a teljesítménycsökkenés, meghibásodás és szivárgás, ami időszakos üzemzavarokhoz vezet.

1. Átnézeti helyszínrajz

az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;

+ a beruházás megvalósítása, valamint a létrehozott vízelétesítmények üzemeltetése érdekében szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma

Átnézeti helyszínrajz:

Kapcsolódó fontosabb létesítmé: nincs

Érintett település(rész):

Helyrajzi szám(ok):

Szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma:

2. A fejlesztés szükségességének indoklása

A megbízható szennyvízszállítás érdekében elengedhetetlen a régi szivattyúk felújítása vagy cseréje. Ez biztosítja a folyamatos üzemet, a környezetvédelmi előírások teljesítését, és csökkenti a karbantartási költségeket.

3. A műszaki tartalom

műszaki leírás az előre látható környezeti hatások bemutatásával, a fejlesztés számszerű műszaki adatai a fejlesztés típusát jellemző mértékegységben megadva

Az átemelők közepes és nagy kapacitású, elektromos meghajtású bűvárszivattyúkkal működnek, amelyek a szennyvíz továbbítását végzik a gyűjtővezetéseken keresztül a tisztítótelepre. A felújítás során a szivattyúk hidraulikus egységeinek, elektromos motorjainak és vezérlőegységeinek cseréje, valamint a csatlakozó szerelvények korszerűsítése szükséges.

Eszközsám / Leltársám:

--

csak F I. ütem és B I. ütem

Jellemző műszaki paraméterek, ha megadható !

Darab:	
Típus:	
Anyag:	
Átmérő:	
Hossz:	
Méret:	

Felület (m2):	
Térfogat (m3):	
Motor teljesítmény:	
Szállított térfogatáram:	
H vagy Kút mélysége:	
Kútakna típusa:	

4. Alátámasztó számítások

csak F I. ütem

a műszaki-fejlesztés műszaki tartalmát alátámasztó számítások

5. Technológiai leírás és folyamatábra

csak B I. ütem

Technológiai folyamatábra:

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

6. Hatósági engedélyek / kötelezések

csak F I. ütem és B I. ütem

Felújítás esetén: a felújítás és pótlás szükségességét és megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyk és kötelezések másolata

Beruházás esetén: a beruházás tárgyát részben vagy egészben képező vizilétesítmény, építmény szükségességét vagy megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyk és kötelezések másolata

7. A műszaki-fejlesztés elmaradásának következménye

A felújítás elmaradása esetén nő az üzemzavarok és a szennyvíz-kiömlések kockázata, ami komoly környezeti károkat, lakossági panaszokat és hatósági bírságokat eredményezhet. A folyamatos meghibásodások miatt az üzemeltetési költségek jelentősen emelkednének.

8. Költségszámítás

az alkalmazott költségszámítás:

Mellékletben meghatározva

9. Pénzügyi forrás bemutatása

	ezer Ft
Központi költségvetés előirányzata	
EM rendelet 2. melléklet	
Közműfejlesztési hozzájárulás	
Hazai forrás	
Uniós Támogatás	
Önerő	
Banki hitel	
Használati díj	0
Egyéb külső forrás	
Pályázati forrás	
Forráshiány	5 200
Források összesen:	5 200

VKR megnevezés:

VKR kód:

(nettó ezer Ft)

Munkanem	Anyag	Munkadíj	Tervezett költség
Tervezés, engedélyezés			-
Földmunka			-
Vezeték fektetés			-
Ideiglenes üzem			-
Építészeti			-
Eszközbeszerzés	-		-
Gép, technológiai szerelés			-
Elektromos, irányítástechnika			-
Élőre kötés, üzembehelyezés			-
Fentiekbe nem sorolható			-
Tartalék			-
Összesen:	-	-	-

Álmosd

ÁLTALÁNOS ISMERTETŐ **Felújítás**

2027-2035. között
3 . prioritású

2 db átemelő gépészeti és elektromos felújítása, kerítések cseréje

Témakör: SZENNYVÍZ ÁTEMELŐ, SZERELVÉNY

Téma: Szennyvíz távvezeték átemelőinek komplett gépészeti,
építészeti és villamos átépítése, távfelügyelet kiépítése

Jelenlegi állapot ismertetése

a tervezett műszaki – fejlesztéssel érintett víziközmű jelenlegi műszaki állapotának ismertetése

A két érintett átemelő gépészeti és elektromos rendszere elhasználódott, a vezérlés elavult, a berendezések hatásfoka csökkent. A telephelyek körül a kerítések korrodáltak, sérültek, több helyen hiányosak, nem biztosítják a megfelelő védelmet.

1. Átnézeti helyszínrajz

az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;

+ a beruházás megvalósítása, valamint a létrehozott vízellátási létesítmények üzemeltetése érdekében szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma

Átnézeti helyszínrajz:

Kapcsolódó fontosabb létesítmé. nincs

Érintett település(rész):

Helyrajzi szám(ok):

Szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma:

2. A fejlesztés szükségességének indoklása

A gépészeti és elektromos rendszerek felújítása, valamint a kerítések cseréje elengedhetetlen a biztonságos és folyamatos üzem érdekében. Ez növeli az üzembiztonságot, csökkenti a meghibásodások kockázatát, és biztosítja a létesítmények vagyonvédelmét.

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

3. A műszaki tartalom

műszaki leírás az előre látható környezeti hatások bemutatásával, a fejlesztés számszerű műszaki adatai a fejlesztés típusát jellemző mértékegységben megadva

A felújítás során a szivattyúk, elektromos motorok, vezérlőszekrények és kábelezés cseréje, illetve korszerűsítése történik. Emellett új, időjárás- és korrózióálló kerítésrendszer épül, megfelelő belépési pontokkal és biztonsági zárrakkal. A munkák során az átemelők üzemszünetét minimalizáló megoldások alkalmazása szükséges.

Eszközsám / Leltársám:

--

csak F I. ütem és B I. ütem

Jellemző műszaki paraméterek, ha megadható !

Darab:	
Típus:	
Anyag:	
Átmérő:	
Hossz:	
Méret:	

Felület (m2):	
Térfogat (m3):	
Motor teljesítmény:	
Szállított térfogatáram:	
H vagy Kút mélysége:	
Kútakna típusa:	

4. Alátámasztó számítások

csak F I. ütem

a műszaki-fejlesztés műszaki tartalmát alátámasztó számítások

5. Technológiai leírás és folyamatábra

csak B I. ütem

Technológiai folyamatábra:

VKR megnevezés: ALM-SZV
 VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
 Álmós

6. Hatósági engedélyek / kötelezések

csak F I. ütem és B I. ütem

Felújítás esetén: a felújítás és pótlás szükségességét és megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyk és kötelezések másolata

Beruházás esetén: a beruházás tárgyát részben vagy egészben képező vizilétesítmény, építmény szükségességét vagy megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyk és kötelezések másolata

7. A műszaki-fejlesztés elmaradásának következménye

A felújítás elmaradása fokozott üzemzavart, meghibásodást és esetleges szennyvíz-kiömlést eredményezhet. A hiányos kerítés miatt a létesítmények védelme nem biztosított, ami rongálási és illetéktelen belépési kockázatot hordoz.

8. Költségszámítás

az alkalmazott költségszámítás:

Mellékletben meghatározva

9. Pénzügyi forrás bemutatása

	ezer Ft
Központi költségvetés előirányzata	
EM rendelet 2. melléklet	
Közműfejlesztési hozzájárulás	
Hazai forrás	
Uniós Támogatás	
Önerő	
Banki hitel	
Használati díj	0
Egyéb külső forrás	
Pályázati forrás	
Forráshiány	9 000
Források összesen:	9 000

VKR megnevezés:

VKR kód:

(nettó ezer Ft)

Munkanem	Anyag	Munkadíj	Tervezett költség
Tervezés, engedélyezés			-
Földmunka			-
Vezeték fektetés			-
Ideiglenes üzem			-
Építészeti			-
Eszközbeszerzés	-		-
Gép, technológiai szerelés			-
Elektromos, irányítástechnika			-
Élőre kötés, üzembehelyezés			-
Fentiekbe nem sorolható			-
Tartalék			-
Összesen:	-	-	-

Álmosd

ÁLTALÁNOS ISMERTETŐ Felújítás

2027-2035. között
4 . prioritású

Szennyvíztelep iszapvonal gépészeti felújítása

Témakör: **ISZAPKEZELÉS**

Téma: Iszapvonal gépészeti egységeinek, műtárgyainak felújítása,
iszaptárolók felújítása (kiemelés, támfallal történő ellátása,
lefedés)

Jelenlegi állapot ismertetése

a tervezett műszaki – fejlesztéssel érintett víziközmű jelenlegi műszaki állapotának ismertetése

Az iszapvonal gépészeti vezetékai előregedtek, több helyen korrodáltak, a csőfal vastagsága csökkent. Az illesztéseknél szivárgások fordulnak elő, ami hatásfokcsökkenést és higiéniai problémákat okoz.

1. Átnézeti helyszínrajz

az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;

+ a beruházás megvalósítása, valamint a létrehozott vízellátási létesítmények üzemeltetése érdekében szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma

Átnézeti helyszínrajz:

Kapcsolódó fontosabb létesítmény nincs

Érintett település(rész):

Helyrajzi szám(ok):

Szállalommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma:

2. A fejlesztés szükségességének indoklása

A folyamatos és biztonságos iszapkezelés érdekében elengedhetetlen a vezeték felújítása. Ez csökkenti a meghibásodások, szivárgások és üzemszünetek kockázatát, valamint biztosítja a környezetvédelmi és üzemeltetési előírások teljesítését.

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

3. A műszaki tartalom

műszaki leírás az előre látható környezeti hatások bemutatásával, a fejlesztés számszerű műszaki adatai a fejlesztés típusát jellemző mértékegységben megadva

A felújítás során a régi acél és műanyag csőszakaszok cseréje korszerű, korrózióálló anyagokra történik. Az új vezetékek illesztése hegesztett vagy karimás kötéssel készül, szivárgásbiztos tömítésekkel. A munkák magukban foglalják az idomok, szelepek és csatlakozók cseréjét is.

Eszközsám / Leltársám:

--

csak F I. ütem és B I. ütem

Jellemző műszaki paraméterek, ha megadható !

Darab:	
Típus:	
Anyag:	
Átmérő:	
Hossz:	
Méret:	

Felület (m2):	
Térfogat (m3):	
Motor teljesítmény:	
Szállított térfogatáram:	
H vagy Kút mélysége:	
Kútakna típusa:	

4. Alátámasztó számítások csak F I. ütem

csak F I. ütem

a műszaki-fejlesztés műszaki tartalmát alátámasztó számítások

5. Technológiai leírás és folyamatábra

csak B I. ütem

Technológiai folyamatábra:

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

6. Hatósági engedélyek / kötelezések

csak F I. ütem és B I. ütem

Felújítás esetén: a felújítás és pótlás szükségességét és megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

Beruházás esetén: a beruházás tárgyát részben vagy egészben képező vízellátási, építési, építmény szükségességét vagy megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

7. A műszaki-fejlesztés elmaradásának következménye

A felújítás hiányában nő a szivárgások és csőtörések esélye, ami termeléskiesést, környezetszennyezést és többlet karbantartási költségeket okozhat. Az üzem biztonsága és a jogszabályi megfelelés is veszélybe kerülhet.

8. Költségszámítás

az alkalmazott költségszámítás:

Mellékletben meghatározva

9. Pénzügyi forrás bemutatása

ezer Ft

Központi költségvetés előirányzata

EM rendelet 2. melléklet

Közműfejlesztési hozzájárulás

Hazai forrás

Uniós Támogatás

Önerő

Banki hitel

Használati díj

Egyéb külső forrás

Pályázati forrás

Forráshiány

5 000

Források összesen:

5 000

Központi költségvetés előirányzata	
EM rendelet 2. melléklet	
Közműfejlesztési hozzájárulás	
Hazai forrás	
Uniós Támogatás	
Önerő	
Banki hitel	
Használati díj	
Egyéb külső forrás	
Pályázati forrás	
Forráshiány	5 000
Források összesen:	5 000

10. Mellékletek

[illegible]

VKR megnevezés:

VKR kód:

(nettó ezer Ft)

Munkanem	Anyag	Munkadíj	Tervezett költség
Tervezés, engedélyezés			-
Földmunka			-
Vezeték fektetés			-
Ideiglenes üzem			-
Építészeti			-
Eszközbeszerzés			-
Gép, technológiai szerelés			-
Elektromos, irányítástechnika			-
Élőre kötés, üzembehelyezés			-
Fentiekbe nem sorolható			-
Tartalék			-
Összesen:	-	-	-

VKR megnevezés: **ALM-SZV**
VKR kód: **21-27641-1-001-01-14**

Álmosd

ÁLTALÁNOS ISMERTETŐ Felújítás

2027-2035. között
5 . prioritású

Beérkező szennyvíz mennyiségmérő cseréje

Témakör: SZENNYVÍZTELEP

Téma: Szennyvízmennyiség mérő cseréje

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

Jelenlegi állapot ismertetése

a tervezett műszaki – fejlesztéssel érintett víziközmű jelenlegi műszaki állapotának ismertetése

A beérkező szennyvíz mennyiségmérője elavult, mérési pontossága romlott, a kijelző és az elektronikai egység időnként hibás adatokat szolgáltat. A karbantartási igénye magas, a tartalékalkatrészek beszerzése nehézkes.

1. Átnézeti helyszínrajz

az átnézeti helyszínrajzot a megvalósítandó víziközművekről, a kapcsolódó fontosabb létesítményekről, az érintett települések, földrajzi helyek megnevezésével a méretarány feltüntetésével;

+ a beruházás megvalósítása, valamint a létrehozott vízellátási létesítmények üzemeltetése érdekében szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma

Átnézeti helyszínrajz:

Kapcsolódó fontosabb létesítmé: nincs

Érintett település(rész):

Helyrajzi szám(ok):

Szolgálommal terhelendő vagy megszerzendő ingatlanok helyrajzi száma:

2. A fejlesztés szükségességének indoklása

A pontos mérés elengedhetetlen a technológiai folyamatok optimalizálásához, a víziközmű-szolgáltatás elszámolásához és a hatósági adatszolgáltatáshoz. A régi mérő cseréje korszerű, nagy pontosságú berendezésre biztosítja a megbízható üzemet és a jogszabályi megfelelést.

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

3. A műszaki tartalom

műszaki leírás az előre látható környezeti hatások bemutatásával, a fejlesztés számszerű műszaki adatai a fejlesztés típusát jellemző mértékegységben megadva

A csere során a meglévő mérőhelyre korszerű, elektromágneses vagy ultrahangos elven működő mennyiségmérő kerül beépítésre. Az új készülék digitális kijelzővel, adatgyűjtő és távleolvasási funkcióval, valamint ipari környezetben is tartós, korrózióálló házzal rendelkezik. A beépítés magában foglalja a hidraulikai illesztést, az elektromos csatlakozások kialakítását és a rendszerbe való integrálást.

Eszközsám / Leltársám:

--

csak F I. ütem és B I. ütem

Jellemző műszaki paraméterek, ha megadható !

Darab:	
Típus:	
Anyag:	
Átmérő:	
Hossz:	
Méret:	

Felület (m2):	
Térfogat (m3):	
Motor teljesítmény:	
Szállított térfogatáram:	
H vagy Kút mélysége:	
Kútakna típusa:	

4. Alátámasztó számítások

csak F I. ütem

a műszaki-fejlesztés műszaki tartalmát alátámasztó számítások

5. Technológiai leírás és folyamatábra

csak B I. ütem

Technológiai folyamatábra:

VKR megnevezés: ALM-SZV
VKR kód: 21-27641-1-001-01-14
Álmosd

6. Hatósági engedélyek / kötelezések

csak F I. ütem és B I. ütem

Felújítás esetén: a felújítás és pótlás szükségességét és megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

Beruházás esetén: a beruházás tárgyát részben vagy egészben képező vízelétesítmény, építmény szükségességét vagy megvalósíthatóságát megalapozó okirat, más hatóság által kibocsátott, hatályos engedélyek és kötelezések másolata

7. A műszaki-fejlesztés elmaradásának következménye

A csere elmaradása pontatlan mérési adatokat, hibás elszámolást és technológiai zavarokat okozhat. Ez hosszú távon pénzügyi veszteséget, jogi vitákat és hatósági szankciókat eredményezhet.

8. Költségszámítás

az alkalmazott költségszámítás:

Mellékletben meghatározva

9. Pénzügyi forrás bemutatása

ezer Ft

Központi költségvetés előirányzata

EM rendelet 2. melléklet

Közműfejlesztési hozzájárulás

Hazai forrás

Uniós Támogatás

Önerő

Banki hitel

Használati díj

Egyéb külső forrás

Pályázati forrás

Forráshiány

1 500

Források összesen:

1 500

Központi költségvetés előirányzata	
EM rendelet 2. melléklet	
Közműfejlesztési hozzájárulás	
Hazai forrás	
Uniós Támogatás	
Önerő	
Banki hitel	
Használati díj	
Egyéb külső forrás	
Pályázati forrás	
Forráshiány	1 500
Források összesen:	1 500

10. Mellékletek

[illegible]

VKR megnevezés:

VKR kód:

(nettó ezer Ft)

Munkanem	Anyag	Munkadíj	Tervezett költség
Tervezés, engedélyezés			-
Földmunka			-
Vezeték fektetés			-
Ideiglenes üzem			-
Építészeti			-
Eszközbeszerzés			-
Gép, technológiai szerelés			-
Elektromos, irányítástechnika			-
Élőre kötés, üzembehelyezés			-
Fentiekbe nem sorolható			-
Tartalék			-
Összesen:	-	-	-

2111_VEZETÉK_TÁV	vezeték	távvezeték		regionális vezetékkel, távvezetékkel kapcsolatos felújítási feladatok
2121_VEZETÉK_GERINC		gerinc vezeték		gerincvezetékkel kapcsolatos felújítási feladatok
2131_VEZETÉK_BEKÖTŐ		bekötővezeték		bekötővezetékkel kapcsolatos felújítási feladatok
2110_VEZETÉK_EGYÉB		egyéb		a vezetékekhez kapcsolódó komplex felújítási feladatok (pl.: egy adott utcára vonatkozó szennyvízelvezetési rendszer teljeskörű felújítása)
2100_VEZETÉK_KOMPLEX		komplex		a vezetékrendszerhez kapcsolódó, egyéb, a fenti kategóriákba nem besorolható felújítási feladatok (pl.: hidvezeték légtelenítő felújítás, csere)
2211_AKNA_SZIVATTYÚ_HÁLÓZATI	átemelőakna, tisztítóakna, szerelvényakna	szivattyú	hálózati	az elvezetőhálózaton található szivattyúfelújítási feladatok (pl.: átemelőszivattyú felújítása, cséréje)
2212_AKNA_SZIVATTYÚ_HÁZI			házi beemelő	házi beemelő szivattyúhoz kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: szivattyú felújítása, cséréje)
2213_AKNA_SZIVATTYÚ_VÉGÁTEMELŐ			végátemelő	végátemelő szivattyúhoz kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: szivattyú felújítása, cséréje)
2221_AKNA_ÉPÍTÉSZET		építészeti		a gyűjtőhálózaton található akna építészeti felújítása (pl.: bélelés, vízzáróvá tétel, felületkezelés, fedlapcsere)
2210_AKNA_EGYÉB		egyéb		a gyűjtőhálózaton található aknához kapcsolódó komplex felújítási feladatok (pl.: szennyvízátemelő teljeskörű felújítása)
2200_AKNA_KOMPLEX		komplex		az aknához kapcsolódó, egyéb, a fenti kategóriákba nem besorolható felújítási feladatok (pl.: szaghatások kezelése)
2311_GÉPHÁZ	gépház			gépházhoz kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: vákuumgépház, szivattyúgépház felújítása)
2411_TELEP_SZVKEZELÉS	szennyvíztisztító telep	szennyvízkezelés		a szennyvízkezelés műtárgyaihoz kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: rács, homokfogó, zsír és olajfogó, biológiai műtárgyak felújítása, recirkulációs szivattyú, vegyszerszivattyú, levegőztető, keverő felújítása, cséréje)
2412_TELEP_ISZAPKEZELÉS		iszapkezelés		az iszapkezelés műtárgyaihoz kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: víztelenítéshez, iszapsűrítéshez kapcsolódó műtárgyak, berendezések felújítása, cséréje)
2413_TELEP_BIOGÁZ		biogáz		a biogáz hasznosításához szükséges rendszerhez kapcsolódó felújítási feladatok (pl.: gázmotor csere)
2414_TELEP_NAPELEM		napelem		a napelemrendszer egységeihez kapcsolódó felújítási feladatok
2415_TELEP_ÉPÍTÉSZET		építészeti		szennyvíztisztító telephez kapcsolódó építészeti felújítási feladatok (pl.: épület, út felújítása)
2410_TELEP_EGYÉB		egyéb		szennyvíztisztító telephez kapcsolódó komplex felújítási feladatok (pl.: a szennyvíztisztító telepen a szennyvízkezelés, az iszapkezelés, építészeti, energetika, irányítástechnikai munkákból többféle feladatot együttesen tartalmazó felújítás)
2400_TELEP_KOMPLEX		komplex		a szennyvíztisztító telephez kapcsolódó, egyéb, a fenti kategóriákba nem besorolható felújítási feladatok (pl.: hőszivattyú felújítás, csere)
2511_VILL_ÍRÁNYTECH	villamos- és irányítástechnika			villamos- és irányítástechnikai felújítási feladatok, folyamatirányító rendszer felújítása (pl.: vezérlőszekrény felújítása, cséréje)
2611_EGYÉB	egyéb			a szennyvízelvezetéshez és -tisztításhoz kapcsolódó, egyéb, a fenti kategóriákba nem besorolható felújítási feladatok (pl.: biztonságtechnika, vagyonvédelem, szolgalmi jog, ingatlan-nyilvántartás, tervezés, engedélyeztetés, közműfelújítás utáni úthelyreállítás, szennyvíztisztító telepre vezető bekötőút felújítása)
2711_NINCS FELADAT	nincs feladat			Az adott ütemben nem kerül feladat betervezésre, melynek indoklása az AQ mezőben szükséges.
2811_RENDKÍVÜLI	rendkívüli			

[illegible]

Előterjesztés
a Magyar Falu program keretében meghirdetett
„Közüilágítás korszerősítésének támogatása 5.000 fő alatti településeken”
(2025/KÖZVIL/01) pályázat benyújtásához

Tisztelt Képviselő-testület!

Az **Energiaügyi Miniszter** (a továbbiakban: Támogató) pályázási lehetőséget hirdet a Jedlik Ányos Energetikai program keretében és a Magyar Falu Programmal együttműködésben a Magyarország területén működő 5.000 fő alatti állandó lakosság számú települések önkormányzatai részére közvilágítás korszerősítésére. **A Közüilágítás korszerősítésének támogatása 5.000 fő alatti településeken** című pályázati Kiírást (a továbbiakban: Kiírás) a Támogató a Nemzeti Energetikai Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság, mint lebonyolító (a továbbiakban: Lebonyolító) útján hirdeti meg.

Magyarország Kormányának célja a Magyar Falu Program megvalósításával a vidéki települések népességmegtartó és népességnövelő erejének fokozása, valamint a településen élők életminőségének javítása. Ezen céllal összhangban jelen Kiírás vonatkozásában a Kormány célul tűzte ki a nagy energiaigényű, korszerűtlen világítótestek cseréjének támogatását, amellyel az önkormányzatok energiaköltségei csökkenthetőek, megtakarítások eszközölhetőek. Jelen kiírás hozzájárul Magyarország Nemzeti Energia- és Klímatervében foglalt energiahatékonysági célkitűzések megvalósításához is, valamint az EU által kitűzött 2030-as klímacélokhoz, tekintettel arra, hogy a modern, energiahatékony közvilágítási rendszerek csökkentik az energiafelhasználást és a károsanyag-kibocsátást, hozzájárulva a fenntartható fejlődéshez

A pályázatok támogatására rendelkezésre álló keretösszeg 18 000 000 000 Ft, azaz tizennyolcmilliárd forint. A forrást a Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény 1. melléklet, XVII. Energiaügyi Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 35. Energetikai és fenntarthatósági ágazati feladatok alcím, 4. jogcímcsoport Energia- és klímapolitikai modernizációs rendszer fejezeti kezelésű előirányzat biztosítja.

A Kiírás keretében lámpatest és tartozékainak beszerzése és cseréje támogatható. A meglévő, belterületi és/vagy külterületi közterületen elhelyezkedő közvilágítási célú, kevésbé hatékony lámpatestek (pl.: kompakt fénycső, kisnyomású nátrium, halogén, fémhalogén, higanygőz, nagynyomású nátriumlámpák) LED technológiájú, alacsonyabb energiafogyasztású, de azonos vagy jobb fényáramú lámpatestekre cserélése.

Vissza nem térítendő támogatás, a maximálisan adható támogatás mértéke az elszámolható költségek 100 %-a. A költségek elszámolása előleg biztosítása mellett utófinanszírozási módban történik, amelynek keretében az előleggel utólag szükséges elszámolni. Az előleget egy alkalommal, a projekt megkezdésekor lehetséges igényelni. Az előleg mértéke 100%. Támogatás – ideértve az előleget is - kizárólag a Magyar Államkincstárnál, a költségvetési támogatás folyósítása érdekében vezetett fizetési számlára teljesíthető, valamint az előleg is kizárólag ezen számlán tartható

A Pályázati Kiírás keretében a pályázatok benyújtására 2025.07.14.10:00 órától 2025.09.30 16:00 óráig van lehetőség. Egy Pályázó kizárólag egy pályázatot nyújthat be a jelen Kiírás keretében. Több önkormányzat nem nyújthat be együttesen pályázatot.

A határozati javaslat elfogadásához egyszerű többség szükséges, melyhez - figyelemmel az Mötv. 47. § (2) bekezdésére - a jelen levő önkormányzati képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot támogatni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

1. Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testülete úgy döntött, hogy a Magyar Falu Program keretében meghirdetett „Közüvilágítás korszerűsítésének támogatása 5.000 fő alatti településeken” című, 2025/KÖZVIL/01 kódszámon meghirdetett pályázati kiírás keretében pályázatot kíván benyújtani.
2. A képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a pályázati dokumentáció összeállításáról és benyújtásáról gondoskodjon.

Felelős: dr. Baranya Zsolt János polgármester

Határidő: 2025. szeptember 30.

Álmosd, 2025. augusztus 26.

Tisztelettel:

dr. Baranya Zsolt János
polgármester

Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde
4285 Álmosd, Iskola köz 9-11
OM azonosító: 030952

Tel.: 0652/388-010
Email: ovoda@almosd.hu

Ügyiratszám: 99/2025

Előterjesztés
a Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde
pedagógiai programjának jóváhagyásához

Tisztelt Képviselő-testület!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 83. § (2) bekezdésének g) pontja szerint a fenntartó jóváhagyja a köznevelési intézmény (óvoda) SZMSZ-ét, **pedagógiai programját**, éves munkatervét, továbbképzési programját.

A Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde új pedagógiai programja – a törvényi előírásoknak megfelelően – elkészült, mely az előterjesztés mellékletét képezi.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdésének a) pontja szerint a pedagógiai program elfogadásához be kell szerezni a szakmai munkaközösség véleményét.

A pedagógiai programot a szakmai munkaközösség a 2025. augusztus 25-én megtartott ülésén véleményezte, melyet elfogadásra javasolt a fenntartó részére.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde új Pedagógiai Programjának megvitatására, és annak jóváhagyására.

Határozati javaslat:

1. Álmosd Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Chernel József Önkormányzati Óvoda és mini Bölcsőde Pedagógiai Programját jóváhagyja.
2. A Képviselő-testület felkéri az óvodavezetőt, hogy a Képviselő-testület által jóváhagyott Pedagógiai Program közzétételéről gondoskodjon.

Felelős: Tarnóczki Nóra főigazgató-helyettes

Határidő: 2025. augusztus 31.

Álmosd, 2025. augusztus 26.

Tisztelettel:

Tarnóczki Nóra
Tarnóczki Nóra
főigazgató-helyettes

**CHERNEL JÓZSEF ÖNKORMÁNYZATI ÓVODA
ÉS MINI BÖLCSŐDE
ÁLMOSD**

OM: 030952

**SZAKMAI – PEDAGÓGIAI
PROGRAMJA**

2025. szeptember 1.

.....életem legfontosabb viselkedési szabályait egytől egyig
az óvodában sajátítottam el.

Az egyetemen a bölcsesség nem volt különösebb érték,
az óvodában azonban annál inkább.

Íme, amit megtanultam:

Ossz meg mindet másokkal!

Ne csalj a játékban!

Ne bánts másokat!

Mindent tégy oda vissza, ahonnet elvitted!

Rakj rendet magad után!

Ne vedd el a másét!

Kérj bocsánatot, ha valakinek fájdalmat okoztál!

Élj mértékkel!

Minden nap tanulj, gondolkodj, rajzolj, fess,

énekelj, táncolj, játssz és dolgozz egy keveset!

Délutánonként szundíts egyet!

A nagyvilágban óvatosan közlekedj,

fogd meg a társad kezét, és ne szakadjatok el egymástól!

Ismerd fel a csodát!

Ne feledd a magocskát a műanyag pohárban:

a gyökerek lefelé terjeszkednek, a növények felfelé,

és senki sem tudja pontosan, mindez hogyan van,

de valamennyien hasonlóképpen élünk.....

Tartalomjegyzék

BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM	6
Szakmai program jogszabályi háttere.....	7
Intézményi adatok	8
Nyitva tartás:	8
A bölcsőde rövid bemutatása	8
Ellátandó célcsoportokhoz tartozó családok jellemző körülményeiről, élet-módjáról	9
A bölcsődei nevelés - gondozás szakmai programja.....	9
Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme.....	9
A bölcsődei ellátás jellemzői.....	10
Az ellátás igénybevételének módja	10
A bölcsődei nevelés célja	12
A bölcsődei nevelés alapelvei	12
A bölcsődei nevelés feladatai	15
A bölcsődei nevelés - gondozás személyi és tárgyi feltételei	17
A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	20
A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	21
A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei nevelése, gondozása	29
A családok támogatásának módszerei és lehetőségei.....	30
Az bölcsődénk kapcsolatai más intézményekkel, intézményen belüli kapcsolatok.....	33
Továbbképzési tevékenység	33
Gyermekélelmezés szempontjai	34
A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére	37
ÓVODAI PEDAGOGIAI PROGRAM	40
Bevezetés.....	40
A pedagógiai programot meghatározó jogszabályok	40
Helyzetelemzés.....	40
Gyermekkép, óvodakép, pedagóguskép	41
Az óvodai nevelés alapelvei, céljai	44
A nevelési feladatok, tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését közösségi életre történő felkészítését a kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztését, fejlődésének	

elősegítését, amellyel minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez	46
Az egészséges életmód kialakítása	47
Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.....	53
Az anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	58
Az óvodai élet megszervezése.....	63
Személyi feltételek	63
Az óvoda tárgyi feltételei	64
Hetirend	64
Napirend	65
Óvodai tanügyi dokumentumok vezetése.....	65
Az óvodába lépés feltételei.....	67
A csoportok szervezése	69
Külső kapcsolatok rendszere	69
Az óvoda hagyományos ünnepei.....	71
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.....	72
Sajátos nevelési igényű gyermek	72
A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	75
A látási fogyatékos (látássérült) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során.....	76
Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	79
Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során.....	79
Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	80
A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	81
A beilleszkedési és tanulási magatartási gondokkal küzdő gyermek.....	82
Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.....	82
Tehetséges gyermekeke nevelése, tehetséggondozás.....	83
A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek.....	85
Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai.....	85
A játék	85

Verselés , mesélés.....	90
Ének, zene, népi játék, tánc	93
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	97
Mindennapos mozgás	102
Külső világ tevékeny megismerése	107
Munka jellegű tevékenységek	112
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	114
Iskolaérettségi kritériumok.....	115
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	117
Az óvodai fejlesztő program	118
A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	120
A szülő, a gyermek, az óvodapedagógus együttműködésének a formái	122
Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok és tevékenységek.....	127
Egészségfejlesztési program.....	136
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	138
A migráns gyermekek interkulturális nevelése	139
Záró rendelkezések.....	140
Legitimáció.....	141
Megállapodás a gyermekek napközbeni ellátása/bölcsődei ellátás igénybevételéhez	142
Intézményi ellátás időtartama:.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
NYILATKOZAT A TÁJÉKOZTATÁSI KÖTELEZETTSÉG MEGTÖRTÉNTÉRŐL A	
FŐIGAZGATÓ ÉS AZ IGÉNYBE VEVŐ KÖZÖTT.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM

Szakmai program jogszabályi háttere

- **1997. évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- **2003. évi CXXV. törvény** az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- **2011. évi CXC törvény** a nemzeti köznevelésről
- **15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet** a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- **15/1998. (IV. 30.) NM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- **„A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja”**
- **15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 11. számú melléklet: Jegyzék a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléséről.**

Intézményi adatok

Az intézmény neve:

Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde

Az intézmény helye:

4285 Álmosd, Iskola köz 4. sz.

Az intézmény alapítója és fenntartója:

Álmosd Község Önkormányzata 4285 Álmosd Fő utca 10.

Tel: (0652) 388-035

Email: hivatal@almosd.hu

Honlap: www.almosd.hu

Az intézmény irányító szerve:

Álmosd Község Önkormányzat Képviselő Testülete 4285 Álmosd Fő utca 10.

Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde:

4285 Álmosd Iskola köz 4. sz 2 csoport, 14 férőhely

Telefon: (0652) 388-010

E-mail cím: ovoda@almosd.hu

Nyitva tartás:

A Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde a fenntartó által meghatározott nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermekek ellátását. A bölcsőde 07:00 nyit és 17:00 órakor zár. A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá.

A bölcsőde rövid bemutatása

A Bölcsőde Hajdú- Bihar vármegyében Álmosd településen található a román határ mellett. Debrecenről 37 km-re. A lakosság száma 1838 fő a legutóbbi adatok szerint. A 2023-ban újonnan épült mini bölcsőde a település központjához közel az óvodával és iskolával szemben található. A bölcsőde szervezeti alapegysége a gyermekcsoportok. A csoportokba való felvétel általában az egyes gyermekek életkora, egyéni fejlettségi szintje alapján történik. A bölcsődei gyermekcsoportot két szakképzett kisgyermeknevelő látja el. Egy gondozási egységgel, két csoportszobával, gazdag, új játékkészlettel fogadja a kisgyermekeket. Új játékokkal felszerelt udvarral rendelkezik. A nevelési-gondozási feladatokat szakképzett kisgyermeknevelő látja el. A szakmai program kiemelt része a kisgyermekkor zenei nevelés, mely során a bölcsődénkbe járó kisgyermek dalok, énekek, zene iránti szeretetét, érdeklődését, szeretnénk fejleszteni. A zene szeretete kihat a gyermek egész fejlődésére, fogékonnyá teszi a szép befogadására, formálja ízlésüket, és segít abban, hogy kulturáltabb emberré váljanak. Ezért a nevelőgondozó munkánk során a zene csodálatos világával ismertetjük meg a gyermekeket, koruknak megfelelő szinten.

Ellátandó célcsoportához tartozó családok jellemző körülményeiről, élet-módjáról

A település szociokulturális háttere igen széles spektrumú. Az új ellátási formával a kisgyermeket nevelő családoknak kívánunk segítséget nyújtani, ezáltal a szülők munkába állását megkönnyíteni. A település hátrányos helyzetű, így a szociálisan rászoruló családnak is tudunk segítséget nyújtani. Családbarát, támogató, biztonságot nyújtó intézményként a gyermekek életkorának, fejlettségének, egyéni szükségleteinek, igényeinek megfelelő testi, lelki, értelmi, szociális fejlődését biztosítva.

A bölcsődei nevelés - gondozás szakmai programja

A Chernel József Önkormányzati Óvoda és Mini Bölcsőde ezen belül a Mini Bölcsőde szakmai programja,

„A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjával”, összhangban készült, melyek keretet szolgáltatnak, részletes iránymutatást adnak az egységes szakmai munkához.

Mindezek figyelembevételével határozza meg a bölcsődében folyó nevelő-gondozó munka szakmai alapelveit. Ezeknek az elveknek az elfogadása és a gyakorlatban való érvényesítése a bölcsőde, nevelő - gondozó munkájának minimumkövetelménye.

Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

A gyermeki jogok védelme

A gyermeknek joga van:

- ❖ hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez,
- ❖ személyiségének kibontakoztatásához,
- ❖ a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,
- ❖ a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- ❖ hogy sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége
- ❖ kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- ❖ hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- ❖ emberi méltóságának tiszteletben tartásához,
- ❖ hogy a bántalmazással, fizikai, vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással szemben

védelemben részesüljön,

- ❖ a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-neveléshez.

A gyermeki jogok védelme érdekében az intézmény - azzal, hogy a mini bölcsődében kifüggesztésre került a gyermekjogi képviselő elérhetősége - biztosítja, hogy a gyermek hozzátartozói a gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerhessék.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője panasszal élhet a főigazgatójánál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozóinak kötelességzegése esetén.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

- ❖ Az intézmény dolgozóit megilleti az a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat és személyiségi jogukat tiszteletben tartsák, tevékenységüket értékeljék és elismerjék.
- ❖ Munkájukkal kapcsolatban megilleti az a jog, hogy hozzájussanak a szükséges információkhoz.
- ❖ Munkájuk során védelemre jogosultak a velük szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben.
- ❖ A gyermekek érdekeit kell elsődlegesnek tartaniuk, de ez nem sértheti egyéni, magánéleti, állampolgári érdekeiket, jogaikat.
- ❖ A kisgyermekgondozók a gyermek nevelése – gondozása, családgondozása során hivatalból járnak el, és e tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősülnek.

A szülő joga, hogy:

- ❖ megismerje az Intézményt, a gyermekcsoport életét,
- ❖ megismerje a nevelési-gondozási elveket,
- ❖ tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke nevelőjétől, a bölcsőde vezetőjétől,
- ❖ véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban, melynek illeszkednie kell a jogszabályi feltételekhez és a szakmai módszertanhoz, megismerje a saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- ❖ a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézménnyel együttműködő legyen,
- ❖ a fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze, az intézmény házirendjét betartsa.

A bölcsődei ellátás jellemzői**A bölcsőde definíciója, funkciói**

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként családvédelmi, szociális, egészségügyi, nevelési, egészségnevelési, azaz gyermekjóléti funkciót, valamint preventív gyermekvédelmi szerepet betöltő intézmény.

A bölcsőde a családban nevelkedő 20 hetestől 3 éves korig biztosítja a gyermekek nappali felügyeletét, nevelését, gondozását, szükségleteinek kielégítését, foglalkoztatását, étkeztetését, harmonikus testi és szellemi fejlődésének segítését az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A bölcsőde végezheti sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek nevelését - gondozását is a gyermek 6 éves koráig.

Az ellátás igénybevételének módja

- ❖ A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását, étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői, gondozói, nevelői munkavégzésük, ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás

folyósítása melletti munkavégzést is, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felsőoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

❖ Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

❖ ❖ Különösen olyan gyermekek számára kell biztosítani:

Akinek a testi, illetve szellemi fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,

Akit egyedül álló, vagy időskorú személy nevel,

Akinek szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A felvételnél előnyben kell részesíteni, ha a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

Akivel a családban három, vagy több gyermeket nevelnek, ▪ Az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket,

- A védelembe vett gyermeket.

❖ Bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától harmadik életévének, sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik, az SNI-s gyermek az ötödik életévét betölti.

Ha a gyermek harmadik életévét január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-ig, ha szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-ig részesülhet bölcsődei ellátásban, ha szülő vagy törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását, eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

❖ Ha a gyermek 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a gyermek orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

❖ Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

❖ Sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei ellátásban részesülhet 6. életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

❖ Sajátos nevelési igényű gyermek, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei nevelésének, gondozásának megkezdését követő három hónap elteltével az intézmény orvosának, gyógypedagógusának, kisgyermeknevelőjének a véleménye alapján az bölcsőde vezetője szülővel együtt értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról.

❖ Az intézmény, sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napközbeni ellátása biztosítása érdekében, együttműködik a gyermek korai fejlesztését, és gondozását ellátó, területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

- ❖ Sajátos nevelési igényű gyermek habilitációs, rehabilitációs céllal a korai fejlesztés feltételeivel rendelkező bölcsődébe, abban az esetben vehető fel és gondozható, ha a sajátos nevelési igényét Szakértői Bizottság szakvéleményében megállapítja.
- ❖ A gyermek képességeiről ötödik életévének betöltésekor a Szakértői Bizottságnak szakvéleményben kell ismételten nyilatkoznia.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- ❖ A bölcsődei nevelési év végén (augusztus 31.), ha a gyermek harmadik életévét betöltötte és érett az óvodai nevelésre.
- ❖ A gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-én, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja.
- ❖ A gyermek a hatodik életévének betöltését követő augusztus 31-én, ha sajátos nevelési igényét a Szakértői Bizottság megállapította.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- ❖ védőnő,
- ❖ házi gyermekorvos, vagy háziorvos,
- ❖ Család-és Gyermekjóléti Központ,
Gyámhivatal,

A bölcsődei ellátás igénybevétele kérelemre történik, melyet a gyermek törvényes képviselője nyújthat be a bölcsőde vezetőjéhez. Az igénybevétel megkezdésekor a főigazgatója a törvényes képviselővel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 32. §-a szerinti megállapodást köt. **(1.sz melléklet)**

A bölcsődei nevelés célja

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A bölcsődei nevelés alapelvei

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A kisgyermek válogatott családi környezetből kerülnek hozzánk, ahol a család, több mint a részek összessége. Minden családtag viselkedése, gondolkodása, személyisége befolyással van a gyermek viselkedésére, gondolkodására, személyiségére – formálja azt. A család működésének, hatásainak felismerése nagyban segíti a mi munkánkat, mert megérthetjük a szokások, normák, szabályok, értékek háttérét, és ennek megfelelően alakíthatjuk nevelési módszereinket, ill. kapcsolatrendszerünket.

2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A kisgyermeknevelő feladatai közé tartozik az esetleges fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

Fontos számunkra, hogy minden gyermek számára egyéni szükségletéhez igazodó utat jelöljünk ki, figyeljünk a rizikófaktorokra, az átlagtól eltérő fejlődésmentet mutató gyermekek viselkedésére, a hangulati élet rendellenességeire.

A felismerést követően a szülővel tapintatos beszélgetést kezdeményezünk, majd egyetértés esetén közösen konzultálunk a gyógypedagógussal, pedagógiai szakszolgálattal.

Az intervenciós szemlélet az eddigiektől eltérő gondolkodásmódot kíván meg a kisgyermeknevelőktől, amely véleményünk szerint nem csak tanulással, hanem tapasztalatcserével, mintanyújtással, saját élmény átélésével szerezhető meg.

3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a bölcsődénk ennek tiszteletben tartásával, erősítésével, segítségével vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében. Fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete:

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Bölcsődei nevelésünk-gondozásunk értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye / ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra. A gyermekkel foglalkozó felnőttek - a közöttük lévő személyiségbeli különbségek tiszteletben tartásával - a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel és magas szintű társas készségekkel bíró szakemberekre van szükség, így fontos a szakmai továbbképzés.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A kisgyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. – A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

7. Fokozatosság megvalósítása

A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a jó szokások kialakulását. A fokozatosság elvének

megvalósítása különösen fontos a bölcsődei beszoktatás, ill. az óvodába történő beilleszkedés során. Nagy gondot kell fordítanunk arra, hogy lépésről lépésre haladva, minden gyermek egyéni tűrő – és alkalmazkodóképességét figyelembe véve tervezzük az adaptációk menetét, a legalább kéthetes fokozatos szülővel történő beszoktatás alkalmazásával.

8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, etnikai stb. hovatartozását és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását, fejlődését, valamint segíti a saját és a más kultúrák, hagyományok megismerését és tiszteletben tartását. A gyermek fejlődéséhez alapvető a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, próbálkozások bátorításával segíti a tanulást az egyes gondozási helyzetekben.

A biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A nevelés alapja a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A bölcsődei nevelés-gondozás egységének alapja a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az egyéni próbálkozások támogatására irányul.

10. A gyermekkori kompetenciakésztetés támogatása

A fejlődés támogatása érdekében rendkívül fontos, hogy a kisgyermeknevelő folyamatosan, az adott szituációnak megfelelően – gondozás és játéktevékenységek során - ismeretet nyújtson a gyermekek számára, ill. a megszerzett ismereteket pontosítsa, megerősítse, újakkal bővítse, miközben fejleszti a gyermekek szabálytudatát és szokásainak kialakulását. Az előreláthatóság érdekében tervezze meg a napi tevékenységeket, tájékoztassa a gyermekeket a várható eseményekről, így ők szívesen segítenek és bevonhatók a cselekvésekbe. Ez a „rend” és a viselkedésekre adott pozitív visszajelzés megerősíti a gyermek biztonságtudatát és támogatja kompetenciakésztetését.

A bölcsőde a nevelés - gondozás elveinek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- ❖ Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes bölcsődei légkör megteremtéséről. ❖ A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni, és életkor-specifikus alakításáról.

- ❖ A gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető **játékról**.
- ❖ A játéktevékenységen keresztül az életkornak megfelelő műveltségtartalmak közvetítéséről.
- ❖ A kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről.
- ❖ A nemzeti hovatartozás megismertetéséről, ápolásáról, a néphagyományörzésről.

A bölcsődei nevelés feladatai

1. A családok támogatása, szülői kompetencia fejlesztése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, az erősségek hangsúlyozása által hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

„Az egészség nem a természet ajándéka, hanem olyan érték, amiért napról napra tenni kell valamit”
(Székely László)

A szakemberek feladata a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése, az egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúr-higiénés szokások kialakulásának segítése (étkezés-mosakodás - öltözködés – alvás – pihenés - szobatisztaságra nevelés – levegőzés – mozgás).

Bölcsődénk egészségnevelésének célja a gyermek egészség-kulturális szintjének szükség szerinti, korosztálynak megfelelő emelése.

Célunk a gyermek saját maga iránti igényességének megalapozása, az ezt elősegítő tudatos testápolási szokások kialakításával, mely főleg a rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirendbe illesztett gondozási - nevelési műveletek során történik.

Intézményünk a megfelelő egészségneveléshez biztosítja az egészséges környezetet, valamint az egészséges fejlődést elősegítő nevelést-gondozást.

Gondoskodunk a kornak megfelelő ételekről, a szükséges nyugodt légkörről és a megfelelő időről, pihenésről.

Bölcsődés korban a mozgás alapvető formái alakulnak ki és fejlődnek. Rendkívül nagy a mozgásigénye a bölcsődés gyermekeknek, melyet ki kell elégíteni. Biztosítjuk a rendszeres testmozgást, a napi szabad levegőn való tartózkodást, megfelelő udvari mozgásfejlesztő játék, homokozó, mászóka, motor, csúszda stb. és csoportszobai játékok segítségével.

A prevenció feladatok megvalósításához szükséges speciális szakemberek bevonása is, mint gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogszakorvos stb.

3. Az érzelmi fejlődés és társas kompetenciák fejlesztése

A gyermeknek szüksége van arra, hogy mindig feltétel nélkül szeressék. A nap minden pillanatában kell, hogy érezze az őt körülvevő környezet megnyugtató kellemes közvetlenségét. Az érzelmi

biztonság megteremtése, tettekben megnyilvánuló valódi szeretetkapcsolat megélése (szemkontaktus, testi érintés, megerősítő dicsérő szavak, a gyermekre irányuló figyelem) útján. Szabad, derűs kellemes légkör megteremtése, a színek, fények, illatok, kelmék, az ének-zene varázslatos hatásaival. A jóra, szépre való törekvéssel, a rugalmas napirenddel, az aktív és passzív időtöltés megfelelő arányának biztosításával, a gyermek szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével biztosítjuk az egészséges lelki fejlődéséhez megfelelő élményanyagot.

Segítjük a szülőket a neveléssel, gondozással kapcsolatban a gyermek harmonikus fejlődése érdekében.

Fontos feladatunk:

- a derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, gyermekek segítése az átélt nehézségek feldolgozásában,
- kisgyermeknevelő-gyermek között, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzeteiben, az éntudat egészséges fejlődésének segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére,
- a kommunikatív képességek fejlődésének elősegítése, kommunikációs kedv felébresztése és fenntartása (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása),
- a szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, érzékszervi és /vagy mozgássérült, sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek speciális nevelése – gondozása, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

A közösségfejlesztés célja a bölcsődében a gyermek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a közösségi élet alapjainak megteremtése. A társas viselkedés, az alkalmazkodás szabályainak első tényleges színtere a bölcsőde. A gyermek itt szembesül először a közösséghez, annak szabályaihoz való alkalmazkodással. Nagy a felelőssége a bölcsődében dolgozó szakembereknek, a beilleszkedési nehézségek korai felismerésében és ezek korrigálása megfelelő segítséggel.

Fontos, hogy a beilleszkedési problémáknak ne csak a kirívó magatartással párosuló eseteit vegyük észre, hanem azokat is, mikor egy gyermek a közösség peremhelyzetű tagjává kezd válni, nem vesz részt a közösség életében. Ezek korrigálása ugyanolyan fontos és ugyanolyan nehéz feladat, mint a normaszegő viselkedés megszüntetése.

Célunk:

- viselkedésformák kialakítása az intézményi normarendszer alapján
- az elvárások egyértelmű megfogalmazása, azok betartatása
- következetesség
- a megfelelő egyensúly megteremtése a szabályok és a kötetlenség között
- a teljesítmények ösztönző értékelése dicsérettel
- közös célok kitűzése
- közös alkotások, játékok megszervezése
- különleges alkalmak, színes programok biztosítása
- a gyermekek közösségbe való bekapcsolódásának segítése

- együttműködésre való lehetőségek megteremtése

Céljaink megvalósulása az érzelmi és társas kompetenciák fejlődését eredményezi.

4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, a közvetlen környezetében szerzett tapasztalataira építve segítjük az egyéni képességek kibontakozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk. A képességgondozás a meglévő erősségek további fejlesztését jelenti. Az egyes erősségek fejlesztése azért bír rendkívüli jelentőséggel már bölcsődében is, mert hozzájárul mind az egészséges személyiségfejlődéshez, mind pedig a beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítéséhez, valamint nem utolsósorban a szociális hátrányok majdani leküzdéséhez.

Azzal, hogy a gyermek valamely területen megmutatkozó „tehetségét” nem hagyjuk figyelmen kívül, hanem biztatjuk ennek fejlesztésére, megerősítjük önbizalmát, javítjuk önészlelését, és az alkotáshoz, tanuláshoz való viszonyát.

Célunk:

- a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával,
- gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése,
- a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés, nevelés,
- kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével,
- az érdeklődés megteremtése, fenntartása,
- sikerélményhez való juttatás,
- kudarcok megelőzése,

A bölcsődei nevelés - gondozás személyi és tárgyi feltételei

1. Személyi feltételek

A működési feltételek legfontosabb eleme, mely mind mennyiségi, mind minőségi szempontból alapvetően meghatározza a szakmai program végrehajtásának minőségét.

A bölcsődében a nevelő-gondozó munkát a kisgyermeknevelő végzi, jelenléte a nevelésgondozás egész időtartalmában fontos feltétele a bölcsődei nevelésnek-gondozásnak.

A kisgyermeknevelő modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

A 15/1998 NM rendelet alapján a kisgyermeknevelő szakmai végzettségét tekintve lehet: csecsemő- és gyermekgondozó, csecsemő- és kisgyermek gondozó – nevelő, csecsemő- és kisgyermek nevelő-gondozó, bölcsődei szakgondozó, valamint csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA) szakképesítéssel rendelkezhet.

A kisgyermeknevelő személyisége, végzettsége és létszáma is meghatározó.

A bölcsődei dajka létszáma az elvégzendő feladatokhoz igazodik. Munkájával hozzájárul a szakmai munka eredményességéhez.

A mini bölcsődében engedélyezett dolgozói létszám összesen **5 fő**.

A bölcsőde szakdolgozói létszáma megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet előírásainak.

A bölcsődében dolgozók legfőbb munkaeszköze a személyiségük. A kisgyermeknevelő legfőbb tulajdonságuk az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó- engedelkeny. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden gyermekkel. Jól ismeri a kisgyermek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást.

Képes a szülőkkel partneri kapcsolatban együttműködve elősegíteni a szokások, a viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekek ellátását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes a szakmai fejlődésre, a folyamatos megújulásra. Tudatában van annak, hogy személye, viselkedése példa lehet a gyermek és a szülők számára.

Ebből:

-
- 2,5 fő kisgyermeknevelő,
 - 2,5 fő bölcsődei dajka
-

Helyettesítés módja: a többcélú óvoda-bölcsődében alkalmazott óvónő látja el a helyettesítést, aki rendelkezik csecsemő és gyermeknevelő- gondozó (FEOR: 3316) képesítéssel, elsajátította a három évnél fiatalabb gyermekek neveléséhez, gondozásához szükséges alapismereteket.

bölcsődei dajka helyettesítését a többcélú óvoda-bölcsődében alkalmazott óvodai dajka látja el.

2. Tárgyi feltételek:

Az épület akadálymentes bejáratokkal, parkolóval és szociális helyiséggel rendelkezik. Az intézmény főbejáratának előtere áll rendelkezésre a babakocsik tárolására. Innen nyílik még a szülők számára akadálymentesített WC, egy kisebb méretű mosdóval.

Az előtérből egy ajtón keresztül jutunk az Átadó közlekedőbe, ahonnan több lehetőségünk nyílik. Innen léphetünk be a vezetői irodába, a gyermekek mosdójába, illetve a két csoportszobába. Az átadókban minden gyermeknek jellel ellátott, több funkciót betöltő, esztétikus külsejű szekrénye /fogas, tároló, cipőtartó és öltözőpad egyben/ van. Található még a helyiségben 1db pelenkázó asztal, külön öltöző padok, felnőttek számára ruhafogas és hirdető táblák, melyek fontos információk, és a gyermekek alkotásainak helyéül szolgálnak.

A bölcsődék egyik vonzó eleme a kis csap, a mosdó, a gyermek WC. Két kiscsap, és két kis WC áll rendelkezésre a higiénés szükségletek - szokások kialakításához. A fürdő felszereltségei közül nem hiányoznak a méretarányos törölköző, fésű, pohártartók és a pelenkázó asztal sem.

A beépített, fürdőkád pedig a szükségszerű alaposabb letisztítás fontos eszköze.

A fürdőszoba, az átadó berendezési tárgyai a gyermekek méretéhez igazodnak, ily módon is segítve önállósodásukat.

A gyermekszoba bútorzata, berendezése – felszerelése megfelelően a gyermekcsoport létszámához igazodó (3 m²/ fő) és a mennyiségi mutatók alapján biztosított. Szobában játszósarok és pihenősarok kialakítása is megoldott.

A hangulatos, puha kárpitozású, lekerekített sarkú bútorok, nyitott játékpolicok, szőnyegek, párnák, puha textil játékok, biztonságot adnak, pihentetnek, nyugtató hatásúak. A szobában van elkülönülésre alkalmas kuckó, ahol a gyermek pihenhet.

A játékkészlet kialakítása az egészségügyi és pedagógiai szempontok figyelembevételével történt, hogy a fokozott igénybevételnek is megfeleljen. Elhelyezésük nyitott játékpolicra, állandó helyen, a gyermekek számára elérhető magasságban, fajtánként külön csoportosítva található.

Az alapjátékok a csoportban megtalálhatóak, de ezen felül természetesen más és más a csecsemőkorú-, a tipegő korú- és a nagyobb gyermekek játékigénye, melyek minőségben, mennyiségben biztosítottak.

Az egyik csoportszobából, a fürdő és a folyosó is közvetlenül megközelíthető.

A szobához közvetlenül terasz kapcsolódik, ami előtt füves játszóudvar terül el. A játszóudvaron babaház, homokozó, EU-s szabványnak megfelelő, mobil játékok, árnyékolók biztosítják a nagymozgásos tevékenységek gyakorlását és a hűsölés lehetőségét.

- 2 db Csoportszoba
- 1 db Előtér - Babakocsi tároló
- 1 db Gyermeeköltöző, közlekedő
- 1 db Gyermeekfürdő
- Akadálymentes mosdó, WC
- Felnőtt mosdó, zuhanyzó WC
- Kisgyermeknevelői öltöző

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsődénk épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit, egyéb berendezéseit, bútorait, játékkészletét – a jogszabályi és szakmai előírásoknak megfelelően (a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 11. számú melléklete) – és a csoportba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy alakítottuk és alakítjuk ki, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja az alábbiak szerint:

- ❖ szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, otthon közeli légkört teremt,
- ❖ megfelel a testméreteknak,
- ❖ biztosítja egészségük megőrzését, higiéniáját,
- ❖ biztosítja a szabad levegőn altatás és tartózkodás feltételeit,
- ❖ nyáron pancsolási lehetőséget biztosít,
- ❖ lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését,
- ❖ elkülönülési lehetőséget biztosít,
- ❖ a gyermekeket színekkel, formákkal, környezetbarát- és természetes anyagokkal veszi körül, ❖ a homokozás, vizezés feltételei nemcsak jó idő esetén, az udvaron, hanem egész év folyamán biztosíthatók,

- ❖ a csoportszoba díszítése diszkrét és esztétikus, korosztálynak és az évszakoknak megfelelő, kultúrát hordoz,
- ❖ a bölcsőde tárgyi környezete egyidejűleg – a mindenkori előírásokkal összhangban megfelelő munkakörnyezetet biztosít a kisgyermeknevelőknek

A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

1. Kisgyermeknevelő - személyi állandóság

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

Több figyelem jut minden gyermekre, jobban számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

2. Gyermekcsoport szervezése

A mini bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt – kisgyermek arány garantálja.

Egy bölcsődei csoportban, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 8 gyermeket nevelünk, gondozunk.

Sajátos nevelési igényű gyermekeket is ellátó mini bölcsődei csoportban legfeljebb 6 gyermeket gondozunk, nevelünk.

Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

3. Bölcsődei napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend alkalmazásával a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítjuk, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, ne legyen felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja, mivel a folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a kisgyermek jó közérzetét teremti meg.

Gyermekek napirendje:

7:00 -7:55 Gyermekek folyamatos érkezése a bölcsődébe, szabad játéktevékenység a csoportszobában.

8:00- 8:30 Reggeli.

8:30- 9:30 Szükség szerinti pelenkacsere, WC használat, kézmosás, öltözés gondozási sorrendnek megfelelően.

9:30- 9:40 Tízórai, folyadékpótlás.

9:40- 10:40 Udvari játéktevékenység, levegőzés.

10:40-11:30 Vetkőzés, pelenkacsere, WC használat, kézmosás.

11:30-12:30 Ebéd, testápolás, fogmosással való ismerkedés.

12:30-14:30 Csendes pihenő (altatódal, mesélés)

14:30-15:00 Ébredés, szükség szerinti pelenkacsere, WC használat, kézmosás.

15:00-15:30 Uzsonna.

15:30-17:00 Szabad játéktevékenység, hazaindulnak a gyerekek.

A napirend függ:

- ❖ a gyermekcsoport életkori összetételétől,
- ❖ fejlettségétől,
- ❖ szükségleteitől.

Befolyásolják:

- ❖ az évszakok,
- ❖ az időjárás,
- ❖ a csoportlétszám,
- ❖ a bölcsőde nyitási-zárási időpontja.

Kialakításának további feltételei:

- ❖ a személyi állandóság,
- ❖ a tárgyi feltételek,
- ❖ a jó munkaszervezés,
- ❖ a kisegítő személyzettel való összehangolt munka,
- ❖ a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A kisgyermeknevelő, és a bölcsődei dajka munkarendje a gyermekek napirendjéhez igazodik.

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

A bölcsődei élet tevékenységi formái és a kisgyermeknevelő feladatai

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet

alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. A gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése (öltözködés, tisztába tevés, WC használat, kézmosás, étkezés)

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy biztosítson próbálkozási lehetőséget a gyermeknek, biztatást, támogató segítséget adjon. Sikeres próbálkozásait megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet.

A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

2. A játék

A játék fogalmán, sokrétű és összetett viselkedést és életmódot, életformát, elsődleges életkategóriát értünk.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb örömszerző tevékenysége, a bölcsődei nevelés leghatékonyabb eszköze, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést.

A kisgyermek a külvilág és saját belső világából származó benyomásait, játékában fejezi ki, így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé. Első, valódi játszótársa a családban is, a bölcsődében is a felnőtt: a szülő és a kisgyermeknevelő, aki a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást.

A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására.

A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, kedvezően befolyásolja az értelmi és érzelmi fejlődést. A társak viselkedése mintát nyújt a szokások kialakításánál és a viselkedési szabályok megtanulásánál, segítve a szociális képességek fejlődését a különböző játékhelyzetekben.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy megfelelő csoportléggkört, helyet, időt, ötleteket, eszközöket és élményt biztosítson a különböző játékformákhoz (mozgásos játékokhoz, szerepjátékokhoz, építő, konstruáló játékokhoz, szabályjátékokhoz, bábozáshoz stb.), nevelői magatartásával támogassa az

elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a gyermek kreativitását, ismeretszerzését, kedvezően irányítsa, alakítsa a társas kapcsolatokat, viselkedési formákat.

A játék kiemelt jelentőségének a bölcsőde napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.

Szabad játék

Külső kényszerítő körülmények nélkül jöhet csak létre, ahol nem az eredmény, a teljesítmény a fontos, hanem maga a folyamat. A kisgyermeknevelő feladata, hogy ehhez a szükséges nyugodt, derűs légkört és a megfelelő eszközöket biztosítsa, a játékot figyelemmel kísérje, és szükség esetén segítse.

A szabadság és korlátozás kellő arányában biztonságot és bizalmat, elfogadást és védelmet nyújtson.

3. Mozgás

A mozgás a kisgyermek elemi életszükséglete, lételeme, a mozgásos tapasztalatok jelenítik meg számukra az igazán érthető és feldolgozható információt a világ megismerésére. A gondolkodás fejlődése ebben a korban érzékszervi-mozgásos sémákon keresztül történik. A mozgásformák a különböző életszakaszokban, meghatározott sorrendben alakulnak ki, fejlődnek. A mozgás megfelelő fejlődése az értelmi fejlődésre is kihatással van.

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás.

Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat,

A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarak.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Nyáron a nap nagy részét a játszóudvaron töltik a gyerekek. A napsugarak jótékonyan hatnak a gyermekek egészségére. A veszélyes ultraibolya sugarak ellen magas faktorszámú napozókrémeket és árnyékolót használunk. Közös játékos mozgással örömforrást, tapasztalatszerzési lehetőséget nyújtunk a gyermekek számára. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

Az eszközök használata a gyermek belső készítésén, igényén alapul, azokkal bármikor játszhat a kialakított szokásokon belül. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatják, végezhetik az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

A szobai játékok a sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik.

4. Mese, vers

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. Olyan beszédhelyzet, amely erős, tartós, önkéntelen figyelmet vált ki. Anyanyelvi nevelő hatása abban áll, hogy ráfigyelteti a kisgyermeket az emberi beszéd érdekességére és értékére. A jó mese és gyermekvers szövege hangzásban, ritmusban, hangulatban, képi erőben messze felülmúlja

hétköznapi beszédünket. A vers ősi formájában kitáncolt, énekelt, zenével kísért szöveg volt. A beszéd zenei elemeire épül. Játék, szöveg, dallam, mozgás, beszédritmus és hangulat megbonthatatlan egységet alkot.

A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés a felnőtt szívből jövő ajándéka, örömforrás, bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését, az önálló véleményalkotást. A versek, mesék illusztrálása (kép, háttér, báb) segíti annak megértését, érdekesebbé varázsolja.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

5. Bábjáték

A bölcsődei bábjáték a pedagógiai bábjáték újabb ága.

A gyermek első három évében teljesen érzelmi beállítottságú, ezért érzelmi benyomásokra reagál a legjobban. A bábjátékban mindig a gyermek érzelmi világára hatva érjük el nevelői céljainkat. A báb a maga tipizáló jellegével a képszerű átélést a képszerű fogalomalkotás magasabb szintjére segíti. Hozzásimul a gyermek szimbólum-alkotó, játékos kedvéhez. A bábjáték a testi tisztaságra, kulturált étkezésre, általában a helyes viselkedésre való nevelés kitűnő és kézenfekvő eszköze.

6. Ének –zene, mondóka

A kisgyermekkor zenei nevelés nagy múltra tekint vissza hazánkban. Magyarország zenetanítási hírnevét Kodály Zoltán teremtette meg. A világhírű módszert számos országban alkalmazzák sikeresen.

Bölcsődénk szakmai programja nagy hangsúlyt fektet a kisgyermek zenei nevelésére. A zene az irodalom és képzőművészet mellett az esztétikai nevelés területe. Ezek az emberi érzések, gondolatok művészi kifejezési formái.

A kicsi gyermek szép iránti érzésének fejlesztése azonban ennél sokkal szélesebb körű feladat. A gyermekeket a művészet és a műalkotások naponta körül veszik. Egyaránt érik pozitív és negatív élmények, és minden hatással van rájuk.

A negatív hatásokat pozitív hatásokkal tudjuk ellensúlyozni. Így különös figyelmet kell fordítani ezt a korosztályt érő minden élményre, ingerre, az éneklés örömére, a természet szépségeinek meglátására és nem utolsósorban a szépség élvezésére.

A gyermek mindenre egyforma érdeklődéssel tekint. Ezért fontos feladata bölcsődénknek a kicsik ízlésének formálása. Ugyanolyan fontos a gyermek művészeti tápláléka, mint a testi tápláléka.

Az esztétikai tevékenységek közül a befogadás nem látható cselekvés, hanem egy belső folyamat. A gyermek érzékszervein keresztül szerzett tapasztalatai akkor válnak művészeti befogadássá, ha rácsodálkozik, élvezi.

Fontos a személyes kapcsolat, hisz ez teszi vonzóvá az éneklést. Majd a befogadott élmények elraktározódnak. A későbbiekben ebből fakad az utánpótlás vágya – az éneklési kedv, a ritmikus mozgás, dúdolás.

A zenei benyomások egy életen át gazdagodnak. Nagyon fontos, hogy ezek a benyomások minél több művészi élménnyel társuljanak. Így alakul ki felnőtt korra mindenkinek az önálló ízlése, ami azt jelenti, hogy már képes lesz válogatni az őt érő zenei anyagból, hatásokból.

A zene nemcsak a zenei képességek fejlesztésének nélkülözhetetlen eszköze, hanem az egész testre és személyiségre hatással van. Az ének-zene fejleszti a ritmusképzést, a légzéstechnikát, a hallást.

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet (szobai, természet) hangjainak megfigyelése (zajok, zörrenések, bogarak zümmögése, madarak éneke), a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés, vagy éppen a csend megfigyelése.

A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott (ölbeli) játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok, más népek dalai és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömlélményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet.

Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

A bölcsődében végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

A zene igényes kiválasztása a kisgyermeknevelő feladata. A „tisztá forrásból”, igaz művészettel tápláljuk és neveljük a gyermekeket.

Programunkban a kiemelt zenei nevelést évszakokhoz, ünnepeinkhez igazodva tervezzük.

Példák:

Ősz	Tél
Hej, Dunáról fúj a szél-népdal	Hóember, hóember-dal
De jó a dió-műdal	Cifra palota-dal
Tölgyfa alatt róka ül-cseh népdal	Nagy a hó igazán-műdal
Megy a hajó a Dunán-ölbeli játék	Kicsi kocsi, három csacsi- lovagoltató Hasítom, hasítom, vágom, vágom-tenyér érintgető
Kerekeset, böködőset, simítosat, csattanósat	Borsót főztem-tenyér érintgető
Piros alma, de kerek	Hej, Gyula, Gyula, Gyula- érintgetős
Édesanyám kását főzött-tenyér érintgetős	Farkasos hangutánzó
Békás hangutánzó	Csett Pápára-jártató
Béka a fatövén-román népdal	Baba jár, jár, jár-jártató
Dombon törik a diót- jártató	Cifra Palota-triangulum
Béka a fatövén-furulya	Sűrű erdő, kopasz mező-érintgetős
Kávét, tea cukor, rum-érintős	Nagy a hó igazán-lecsúsztató
Béka a fatövén-dal	Fúj szél, meleg szél- visszhangjáték

Tavas Bidres-bodros bárány Tavas szél vizet áraszt Bújj, bújj zöldág Én kis kertet kerteltem-tenyér játék Csett, pápára-tenyérpatkolós Gyí, te paci, gyí, te ló-lovagoltató Pacikám, paripám-lovagoltató Töröm, töröm a mákot-kezet érintgető Süssünk, süssünk valamit-kezet érintgető Cinkék beszéde-hangutánzó Én kis kertet kerteltem- jártató	Nyár Édes fülmile, alkonyi fülmile-más népek dalai Egy kis malac rőf-rőf-rőf- dal Alma, alma, piros alma odafenn a fán-dal Gyí, paci, paripa-lovagoltató Áspis kerek-tenyér-simító Itt van egy kis kert-csiklandozós Gyékén, gyákán, jön a Gyuri bátyám-ölbéli Kutyás hangutánzó Erre kakas erre tyúk-jártató Egy kis malac főf,rőf,rőf-furulya
Tavas szél vizet áraszt-furulya Kicsi orr, kicsi száj-érintgetős Sima út, sima út- lecsúsztatós	Alma alma piros alma bumm-érintős Vili, vári, hentes vári-hintáztató Sík, sík, sík-lecsúsztatós

Ünnepeink:**Mikulás:**

- Itt kopog, ott kopog
- Hull a pelyhes fehér hó
- Télapó itt van

Karácsony:

- Ég a gyertya ég
- Kis karácsony, nagy karácsony
- A hajnali harangszónak

Farsang:

- Itt a farsang, áll a bál
- Hopp, Juliska
- Jancsi bohóc a nevem

Tavas, Húsvét:

- Hova mész te kis nyulacska
- Tavaszi szél vizet áraszt
- Eresz alól fecske fia idenéz, odanéz

Az élő énekhang, énekszó mellett nagy hangsúlyt fektetünk a hangszerek megszólaltatására, használatára a dalok bemutatásakor vagy kíséreténél. (furulya, ritmushangszerek)

Szervezett programok keretein belül próbáljuk a családokat is bevonni zenei nevelésünkbe (házi hangverseny), mely során együtt átélhetik a játék, az éneklés örömét.

A kiemelt zenei nevelés mellett megjelenik tevékenységeink között:

- mese
- mozgásos játékok
- vizuális nevelés
- környezettel való ismerkedés, kreativitás, önálló tevékenység, alkotás fejlesztése

7. Alkotó játékok: tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység- az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formáink nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrítés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés. Ezen kívül próbálkozhatnak a kisgyermek sós-liszt gyurmázással, papírmasé készítésével, krumpli nyomdázással, termény képek készítésével. Az alkotómunkát lehet alkalmakhoz is kötni (ünnepek).

A csoportszoba lehetővé teszi, hogy egész év folyamán végezhető legyenek ezek a tevékenységek. A kisgyermeknevelő segíti, hogy a kisgyermekben működő természetes erők szabadon fejlődjenek a különböző tevékenységekben.

8. Ünnepek

Az ünnepek felélénkítik, megszínésítik napjainkat, igazi élményt nyújtanak felnőtteknek, gyermekeknek egyaránt.

Fontos az előkészület, a ráhangolódás. Fontos, hogy az ünnepek történeti hátterét, a kapcsolódó népszokásokat is megismerjék a gyerekek.

Ünnepek a bölcsődénkben:

- ❖ Mikulás,
- ❖ Karácsony,
- ❖ Farsang,
- ❖ Húsvét,
- ❖ Anyák napja,
- ❖ Gyermeknap, családi nap.

Egyes ünnepekhez kapcsolódó népszokások bemutatása alkalmat ad az óvodákkal való közös ünneplésekre is.

10. Tanulás

A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a

viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A fejlődés, a tanulás folyamatos, időkorlátok nélküli, egyéni ütemnek megfelelő, ezért vannak benne megtorpanások, stagnálások, sőt visszaesések is.

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye, ugyanis nem a fejlettebb szint gyors elérése a cél, hanem az, hogy minden gyermek örömteli tevékenységek során jusson előbbre. Az önálló gondolkodás, a véleményalkotás, és a döntésképeség kibontakozásának segítése a tanulás fontos céljai.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek:

- ❖ A nevelés, a gondozás és a játék,
- ❖ A felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás formái:

- ❖ Utánzás,
- ❖ Spontán játékos tapasztalatszerzés,
- ❖ Kisgyermeknevelő - gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei nevelése, gondozása

1. Sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek felvétele:

A bölcsődei ellátásba kerülő gyermekek sajátos nevelési igényét a Szakértői Bizottság szakértői véleménye állapítja meg.

Az SNI-s gyermekek felvételének bölcsődei lehetőségéről a főigazgatóval konzultálva döntünk.

2. A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek elhelyezése:

Egészséges gyermekekkel közös csoportban (teljes integráció)

3. A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátása:

Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés

Amennyiben a bölcsőde SNI-s gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy a fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

A bölcsődében ellátott SNI-s gyermekek nevelését- gondozását végző kisgyermeknevelők munkáját megbízott gyógypedagógus segíti, aki szükség szerint konzultál a korai fejlesztést végző szakemberekkel.

A sajátos nevelési igényű kisgyermek lehetőségei a világ megismerésében igen korlátozottak. A szűkebb élettér következtében ezek a gyermekek másodlagosan értelmileg is elmaradhatnak társaiktól, elszigetelődhetnek a gyermekközösségtől.

Ezért nagyon fontos már a csecsemőkorban felderíteni azokat a sokszor alig szembetűnő rendellenességeket, viselkedési formákat, mozgásszervi elváltozásokat, beszédfejlődés zavarait, mivel azok későn történő észlelése nehezen behozható, vagy esetleg behozhatatlan hátrányt jelentenek a gyermek életében, és késleltetik az adekvát terápia megkezdését is. A prevenciót nagyon fontosnak tartjuk, általa lehetőség nyílik még súlyosabb testi és pszichés elváltozások megelőzésére, elkerülésére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek teljes integrációja a közösség jótékony hatása által a gyermekeknek a társadalomba való beilleszkedését is könnyebbé teszi, az egészséges gyermekeket pedig hozzásegíti egy humánusabb, „másságot” toleráló pozitív személyiség kialakulásához.

Az SNI-s kisgyermek bölcsődei nevelése, gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve segítsük a gyermek optimális fejlődését, biztosítsuk a szülőkkel való együttműködést.

A szülők lehetőséget kapnak arra, hogy figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, választ kaphassanak kérdéseikre.

A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekkel való foglalkozás során módszerében figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direkter kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél. A SNI-s gyermek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

Teljes integrációban a nevelési - gondozási folyamatokba épített játékos foglalkozás és az ép társakkal való együttlét biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermek harmonikus fejlődését.

A gyógypedagógus az integrált formában ellátott gyermekek estében is figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését.

A családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A bölcsődei ellátásról szóló tájékoztatás módjai, bölcsőde és a család kapcsolata

A bölcsődei szolgáltatásról, az igénybevétellel kapcsolatos információkról a szülők tájékozódhatnak az óvoda, valamint a fenntartó honlapjáról, valamint az intézménynél tett személyes látogatás alkalmával.

A család és a bölcsőde kapcsolata:

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához.

Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését.

A szülő a kisgyermeknevelőn keresztül ismerje meg a bölcsőde nevelési-gondozási szokásait annak érdekében, hogy segíteni tudjon gyermekének az új személyekhez és az új környezethez való alkalmazkodásban. A kisgyermeknevelő, pedig a szülő révén is megismerje a gyermek egyéni szokásait, hogy azt a nevelés-gondozás során figyelembe vehesse.

A kapcsolattartás, a tájékoztatás, kölcsönös, őszinte, nyílt, etikus, és a személyiségi jogokat tiszteletben tartó, de ne bizalmaskodó legyen.

Alapvető fontosságú a korrekt, lényegre törő, folyamatos tájékoztatás a gyermek fejlődéséről, viselkedéséről, egészségi állapotáról.

Az együttműködés formái változatosak, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért párhuzamosan minél több formáját alkalmazzuk.

A kapcsolattartás formái:

Családlátogatás

Célja: a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek és a szülőknek az otthoni környezetében való megismerése.

A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta.

Időpontja: az első családlátogatásra a bölcsődei beszoktatás megkezdése előtt, vagy az alatt kerül sor a kisgyermek ébrenléti idejében, a családdal előre egyeztetett időpontban.

Beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, vagy apa, vagy más családtag jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást.

A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti beilleszkedését a bölcsődei közösségbe és csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (étvágytalanság, súlycsökkenés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, alvászavar).

A szülővel történő fokozatos beszoktatás során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülőnek információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról, és a kisgyermekfejlődés sajátosságáról.

Ideje minimum 2 hét, maximum 4 hét.

Napi kapcsolattartás

Célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról.

Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalomkor kerül sor.

Az interakciós helyzetet pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően. A szülőt nevelési kérdésekben kizárólag a kisgyermeknevelő tájékoztatja, dajka a napi történésekről adhat tájékoztatást, illetve a kisgyermeknevelő utasítása szerinti információt nyújtja.

Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást, vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma.

Kezdeményezheti a szülő, kisgyermeknevelő, főigazgató,

A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben egyéb szakember közreműködését kérjük.

Szülő-csoportos megbeszélés

A szülő - csoportos beszélgetések tematikus megbeszélések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő vezeti a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. Mini bölcsődében a beszélgetéseken a főigazgató is részt vesz.

A problémák megosztása egymás meghallgatása segíti a szülői kompetencia érzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedés-repertoár bővítésére.

A szülő-csoportos megbeszéléseket évente legalább két alkalommal szervezik.

Rendkívüli Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja.

Összehívásának gyakorisága: legalább két alkalommal: a beszoktatás előtt, (lehetőség szerint a beszoktatást követően is) és a nevelési év végén.

A bölcsődét, vagy adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

Szervezett programok

A szülőkkel együtt szervezett színes programok sikere a bölcsődék szülőkkel való jó kapcsolattartását jelzik. Segítik a szülőket a gyermekek nevelésében, lehetőséget adnak közösségi élmények meg tapasztalására, a bölcsődében folyó szakmai munka megismerésére, a játékos, jó hangulatú közös időtöltés során.

Ilyen szervezett „családbarát” programok lehetnek: családi-délután, (házi hangverseny, kézműves foglalkozások, ünnepek)

Indirekt formájú: írásbeli tájékoztató (üzenő füzet), hirdető tábla, Álmosd község honlapja, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenés.

Az bölcsődénk kapcsolatai más intézményekkel, intézményen belüli kapcsolatok

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben.

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

A mini bölcsőde kapcsolatot tart mindazokkal az intézményekkel, szakemberekkel, amelyek, és akik a gyermek bölcsődébe kerülése előtt (védőnő, háziorvos), az alatt (egészségügyi intézmény, **Szakértői Bizottság**, korai fejlesztés szakemberei, Család- és Gyermekjóléti Központ, gyermekvédelmi intézmények és szakemberek), és a bölcsődei élet után (óvoda) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. Az együttműködés szoros az intézményt fenntartó polgármesterei hivatallal is. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában a bölcsőde nyitott és kezdeményező.

A mini bölcsőde és óvoda között fontos a tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenetet probléma mentesebbé teheti. A kapcsolattartás módjai:

- ❖ intézménylátogatások,
- ❖ formalizált, rendszeres egyeztetések, megbeszélések a fenntartó közreműködésével,
- ❖ a gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények szakmai vizsgálataiban való közreműködés,

A szakmai tapasztalatok megosztása, a jó gyakorlatok átvétele érdekében más bölcsődékkal rendszeresek a szakmai látogatások. Módszertani intézmény a Magyar Bölcsődék Egyesülete. Módszertani tanácsadóval aktív kapcsolat kialakítása.

Továbbképzési tevékenység

1. Továbbképzések biztosítása:

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják.

A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg.

Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozóknak egy továbbképzési időszak alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 kreditpontot kell megszerezniük a továbbképzési időszak tartama alatt, mely 4 év. Ez történhet akkreditációs képzésen való részvétellel vagy magasabb szintű szakképzettség megszerzésével is.

A képzések témaköreiket tekintve lehetnek kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzések.

2016. január 1-jétől kiterjesztésre került a pedagógus életpálya modell, azokra a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett BA felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.

2018. január 1-től a vezetői megbízással rendelkező kisgyermeknevelők, a szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet alapján vezetőképzés keretében a vezetői megbízás kezdetétől számított egy éven belül alapo-
zó képzés teljesítésére, továbbá az alapo-
zó képzés teljesítésének időpontjától számított két éven belül, majd ezt követően kétévenként megújító képzés teljesítésére kötelesek.

A vezetőképzés kétszintű, egy alap vezetőképzésből és a mester vezetőképzésből áll. Az alap, illetve a mester vezetőképzés alapo-
zó és megújító képzési szakaszból áll.

A bölcsődei dajka munkakörre vonatkozóan, a 20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelete a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeit határozta meg.

A továbbképzésekről minden évben terv készül. Év végén a teljesített továbbképzési pontok összesítésre és lejelentésre kerülnek a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet felé. A kapcsolattartást, a továbbképzések koordinálását, a lejelentési kötelezettséget a főigazgató és a Kisgyermeknevelő végzi el.

Ezért egyaránt lényegesnek tartjuk, hogy a személyes gondoskodást végző személyek (szakmai dolgozók) szakmai felkészültségét, folyamatos továbbképzését biztosítsuk, különböző tanfolyamokon, tréningeken, szakmai napokon való részvétellel.

Gyermekélelmezés szempontjai

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe a táplálkozás. A táplálkozásnak, étkezésnek nemcsak a gyermek testi fejlődésében van szerepe, hanem az érzelmi élet (csecsemőtáplálás), az értelmi és szociális fejlődésében is.

Az önállósodás, a szokások helyes kialakításának fontos területe.

Az étkeztetés során a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálkozási elveket és normatívákat vesszük figyelembe úgy, hogy a táplálék:

- ❖ Mennyiségileg elegendő,
- ❖ Minőségileg helyes összetételű,
- ❖ Higiénés követelményeknek megfelelő,
- ❖ Megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített, ❖ Élvezhető legyen.
- ❖ Lehetőséget adjon új ételek, receptek kipróbálása, mely alkalmazkodik a gyermek egészséges életmódra neveléséhez.

Intézményünkben a korszerű táplálkozás tárgyi, személyi feltételei adottak.

Táplálkozás:

Az étrend tervezésekor figyelembe vesszük, hogy a kisgyermek bölcsődei ételmezésében, napi négyszeri étkezés esetén (reggeli-tízórai-ebéd-uzsonna) az ajánlott napi energia- és tápanyagtartalom 75%-át biztosítsuk. Az étrendünk változatos, mindig idényszerű, ízében összehangolt, valamint mindig szem előtt tartjuk, hogy az önálló étkezésre való nevelés szempontjából is megfelelő legyen. Mini Bölcsődénk tálaló konyhával rendelkezik, melyre a mindennapok során szállítják az ételt.

- a Bocskai Étterem konyhája biztosítja az ételek előállítását, szállítását a modern táplálkozás-tudományi elvek szem előtt tartásával, szigorúan ellenőrzött minőségi követelményeknek (HACCP) megfelelően, mivel a bölcsődének nem áll főzőkonyha a rendelkezésére. Garantált minőségű ételeket állít elő naponta, minőségi alapanyagok felhasználásával, modern konyhatechnológiai eljárások alkalmazásával, a szigorú konyhatechnológiai előírásokat betartva. Az egészséges táplálkozást szem előtt tartva, egyénre szabott étkeztetést is vállalnak (pl: liszt és laktózmentes étrendet is biztosítanak).
- Az ételek kijelölt úton (gazdasági bejárat), zárt tároló edényekben érkeznek a tálaló – melegítő konyhába.
- Étlapunkat az étterem ételmezésvezetője állítja össze dietetikus ellenőrzése alatt a 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet korosztályra vonatkozó ételmezési- és
- nyersanyagnormáinak figyelembevételével. Teljes kiőrlésű gabonákkal, gyümölcsökkel, zöldségekkel teszik változatossá az étrendet.
- Folyadékpótlásra a tiszta víz a legmegfelelőbb.
- A tervezett étlapot véleményezésre 1 hónappal előbb a bölcsődevezetője megkapja, majd a változtatásokra tett javaslatait írásban megküldi az ételmezésvezetőnek.
- Orvosi igazolás alapján az ételérzékenységben szenvedő kisgyermekek igényeit is ki tudjuk elégíteni. Ez nagyon fontos, mert figyelemmel tudjuk kísérni a gyermekek helyes táplálkozását, hisz ebben az életkorban alapozzuk meg a gyermekek íz világát és immunrendszerét.
- Fontosnak tartjuk, hogy naponta kóstolja meg a kisgyermeknevelő az ételt, és informálja a gyermeket az elé kerülő étel milyenségéről, kedvet keltve az evéshez. Az étkezés jól szervezett, a kisgyermeknevelő nyugodt, kellemes hangulatot biztosít, kellő időt az étel elfogyasztásához, figyelembe veszi a gyermek egyéni szokásait, irányítja azt.

Törekszünk a gyermekeknél az étkezési kedv fenntartására.

A bölcsődei étkezésre 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik, mely a megvalósításban meghatározó. A korszerű gyermekételmezés elveinek és gyakorlatának változásait figyelemmel kell kísérni, és fel kell használni a bölcsődei étkeztetésben.

1. A csecsemőtáplálás

Az előírások, a higiénia maximális betartásával, különös gondossággal kell, hogy történjenek. A csecsemő edényeinek tárolása, mosogatása, fokozott odafigyelést igényel.

Az étkeztetés közegészségügyi szabályai rendelkeznek a bölcsőde helyiségének megfelelőségéről, a tálalásról, a mosogatásról, a személyzetre vonatkozó előírásokról.

XVI. Egészségmegőrzés szempontjai, higiénés szabályok

Higiénés szabályok:

- ❖ étkezések előtti kézmosás,
- ❖ papír zsebkendő, papírszalvéta használata,
- ❖ fürdőszobai gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pelenkázó asztal, WC, kézi fertőtlenítése,
- ❖ a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- ❖ heti 1 alkalommal, illetve szükség esetén, soron kívül játékmosás, fertőtlenítés,
- ❖ napi, heti, illetve szükség esetén, soron kívüli takarítás, fertőtlenítés,
- ❖ havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- ❖ hetente, illetve szükség esetén, soron kívüli ágyneműcsere, ❖ heti, illetve soron kívüli törölközőcsere.

Prevenció, betegségmegelőzés:

- ❖ vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása,
- ❖ gyermekfogászati: cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása, a vízfogyasztás ösztönzése, növelése,
- ❖ 2 éves kor körül: szájöblítés,
- ❖ 2 és fél év körül: fogkrém nélküli fogmosás, ha higiéniai előírások betartásával megoldható.

Levegőzés:

- ❖ időpontja, mértéke, az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermekek életkorának megfelelően van kialakítva,
- ❖ kánikulában, esőben, erős havazáskor, erős szélben, sűrű ködben vagy mínusz 5 foknál hidegebb időben mellőzésre kerül.

Tudatos testápolási szokások:

- ❖ fontos feladat a tudatos testápolási szokások kialakítása a gondozási műveletek során.

Rendszeres testmozgás, napi szabadlevegőn való tartózkodás biztosítása:

- ❖ a napi testmozgás biztosításában fontos szerepet kapnak a megfelelő udvari mozgásfejlesztő játékok, (udvari mászóka, bicikli (futó), homokozó, babaház).

Harmonikus életvitel:

- ❖ a gyermek egészséges lelki fejlődéséhez megfelelő élményanyag biztosítása, ❖ az aktív és passzív időtöltések aránya, a rugalmas napirend és a gyermek szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével,

- ❖ a szülők támogatása a neveléssel, gondozással kapcsolatban a gyermek harmonikus fejlődése érdekében.

A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére

A gyermek belső érése, a családi nevelés és a bölcsődei nevelési - gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Az óvodai életre való felkészültségnek testi, lelki, szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges és fontos.

1. Testi fejlődés

- ❖ A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hároméves kora körül már az önállósodás útján halad, éppen a „tegyél le” szakaszban van.
- ❖ Az anatómiai és fiziológiai változások területén ugrásszerű változások most nem következnek be, inkább kisebb telési és nyúlási szakaszok váltakoznak.
- ❖ Az évenkénti hossznövekedés 4 - 5 cm, a tömeggyarapodásé 1,5 - 2 kg. ❖ A csontrendszer megerősödik, bár még nem fejeződik be a csontosodás folyamata.

- ❖ A gerincoszlop és a többi csont is meglehetősen hajlékony.
- ❖ Az izomrendszer is fejlődik, a gyermek mozgásai biztosabbá, koordináltakká válnak.
- ❖ Az idegrendszer folyamatai közül az ingerület a domináns, a gátlások lassabban alakulnak ki, emiatt nagy a mozgáséhség. Az agy tömege 3 éves korban 1100g.

2. Lelki fejlődés

- ❖ A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek a bölcsődéskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az óvodába lépésre.
- ❖ Három éves kortól fokozatosan kezd függetlenedni az észlelés a cselekvéstől, a szenzomotoros intelligencia időszaka lezárul. Ezután a látás veszi át a vezető szerepet, bár látásmódja még globális, strukturálatlan, részletek felismerésére, elemzésére nem képes.
- ❖ Az **emlékezet** fejlődésénél az önkéntelen, spontán emlékezet dominál. Az emlékezetet - mint sok egyéb funkciót - a mozgás és a cselekvés határozza meg. A verbális emlékezete is cselekvésbe ágyazva fejlődik, sokkal több szót jegyez meg, ha az eseményeket eljátssza, vagy ha a mondókák, versek mozgásos programmal kapcsolódnak.
- ❖ **Képzeletüket** feltűnő élénkség, merész csapongás jellemzi, erős emóciók táplálják. Mivel a valóságot még nem ismeri, a képzeletvilágát választja érzelmei, vágyai, kívánságai teljesülésének színhelyéül.
- ❖ Értelmi fejlődésben a szenzomotoros periódus lezáródása után a művelet előtti gondolkodás jellemzi, melynek legfőbb sajátosságai:
 - egyszerre csak egy nézőpontot tud figyelembe venni /centrálás/,

- saját szemléletét nem tudja hozzáigazítani máséhoz /egocentrikus/,
- viszonylatokat nem érti /egy szempontú/,
- ugyanannak a dolognak kétféle aspektusát nem tudja figyelembe venni /invariancia/.

❖ **Absztrakt beszéd** időszaka:

Az egészségesen fejlődő gyermek a 3. életév után szavakra szóval válaszol, képes a múltban megtörtént eseményt is felidézni.

Ez a beszéd már igazi közlő funkciót hordoz, és egyik fontos feladata a szociális kapcsolatteremtés. Ennek érzelmi aspektusa is van, a gyerek nagyon gyakran nem is tudja, hogy mit akar mondani, csak kapcsolatot akar kezdeményezni.

3. Szociális fejlődés

A bölcsődéskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az óvodára. Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A háromévesek csoportosulásainak a hely, a mozgás és a tárgy csoportformáló alkalmi után a tevékenység és a szerep adják meg az együttesség tartalmát.

Már ebben az életkorban az egykorúakból álló csoportnál jelentkezik az aktív társas viselkedés első formája az összedolgozás.

Főként építőjátékban figyelhető meg. Az egyik gyerek odaadja a másiknak a kockát, az ráteszi a közösnek tekintett építményre. Az összedolgozás során kialakulhat munkamegosztás vagy különböző és felcserélhető szerepek is.

A 3. életévüket betöltött gyerekek az új nevelési év kezdetén bölcsődés társaikkal együtt kerülhetnek egyazon óvodai csoportba.

A már ismerős és kialakult társkapcsolataik révén beilleszkedésük az új csoportba harmonikusabb, kapcsolataikat pozitív érzelmi töltés jellemzi.

4. Személyiségfejlesztés

A személyiségfejlesztés célja a bölcsődében az egyénre szabott optimális személyiségformáló hatású tevékenységek biztosítása. A személyiség széleskörű fejlesztése tudatos és tervszerű pedagógiai módszerekkel történik. A bölcsődei nevelés során olyan képességeket fejlesztünk, mely képessé teszik a gyermeket a tanulásra.

A kötetlenség a szabadon választhatóság fontos, a gyermek választ tevékenységi formát érdeklődése szerint.

A személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával valósul meg, melyek a **következők**:

- ❖ gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése,
- ❖ a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés,
- ❖ önállósági törekvések legmesszebb menőkig való segítése,
- ❖ az ezt biztosító feltételek megteremtése,
- ❖ alkalmazkodás képességének fejlesztése, segítése
- ❖ szociális és individuális értékek közvetítése,
- ❖ a kettő közti egyensúly megtalálásának segítése,

- ❖ kreativitás segítése,
- ❖ a fantázia fejlesztése,
- ❖ az érdeklődés megteremtése, fenntartása,
- ❖ sikerélményhez való juttatás,
- ❖ kudarcok megelőzése.

ÓVODAI PEDAGOGIAI PROGRAM

Bevezetés

*„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot,
ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát, ha terved
egy életre szól, embert nevelj!” (Kínai mondás)*

A köznevelési törvény értelmében: A köznevelés közszolgálat, melynek általános kereteit és garanciáit a magyar állam biztosítja. A köznevelés egészét a tudás, igazságosság, rend, szabadság, méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, valamint az egyenlő bánásmód, és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés középpontjában a gyermek, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egységet alkotnak. A köznevelési intézményben folyó pedagógiai munka egyik szakasza az óvodai nevelés szakasza, mely a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

A pedagógiai programot meghatározó jogszabályok

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- módosított 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Helyzetelemzés

Álmosd község Hajdú-Bihar megye keleti részén található, a román határ mellett, Debrecentől 37 km-re, lakosságának száma 1800 fő. Intézményünk Álmosd község egyetlen óvodája, mely a község valamennyi óvodáskorú gyermekét fogadja. A lakosság jelentős száma tradicionálisan növénytermesztésből és annak idényszerű munkáiból él. Egyre növekvő a rossz szociális körülmények között élő munkanélküli és szociális segélyből élők száma. Kitorési pontot ebből a helyzetből csak a munkahelyteremtés jelentené, amivel jelenleg csak a közmunka révén az önkormányzat foglalkozik.

Óvodánkat 1860-ban alapították, mint Kisdedóvó és Koldusápoló Intézetet. Chernel József földesúr hagyta vagyonát a megalapítására. A 160 éves épület mára műemlék lett. 2021-ben új telephelyre költöztünk, egy a legmodernebb szabványnak megfelelő, pályázati pénzből épült épületet kaptunk.

Óvodánkban a hátrányos helyzetű gyerekek létszáma folyamatosan nő, ami megnehezíti az óvodapedagógusok munkáját. Fokozottabban kell alkalmazni az egyéni bánásmódot. Az óvodapedagógusok igénye a módszertani fejlődés, az Intézmény Önértékelési rendszert vezette be a pedagógiai munka értékelése, fejlesztése érdekében.

Óvodánkba felvesszük a 2,5 éves korú gyermekeket is. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelését, szociális hátrányok enyhítését és hatékony fejlesztését, egyénre szabott differenciálását végezzük. Az SNI-s gyermekek nevelését az alapító okiratban megfogalmazottak szerint vállalja az intézmény a külső szakemberek fejlesztő iránymutatása,

segítsége alapján, a gyermekek fejlesztése **egyéni terv szerint** történik. Feladatunk az iskolába való átmenet megkönnyítése a gyerekek számára. Szülőkkel, partnerekkel együttműködő partneri kapcsolat alakítunk ki. Konkrét törvényi keretek között 2007/08-as tanévtől kezdődően fontos része lett az intézmény programjának az óvodai integrációs tevékenység. Pályázati keretek között jelentős összegeket nyert az intézmény a témával kapcsolatos tárgyi-személyi feltételek fejlesztésére, gyarapítására. A mindennapokban a másság minden fajtájának tolerálása helyes irányba mutatóan van jelen. **A településen migráns státuszú óvodás gyermek jelenleg nincs.**

Gyermekkép, óvodakép, pedagóguskép

Gyermekkép

A gyermek fejlődő személyiség, amelyet a genetikai háttér, az érés sajátos szabályai, valamint a spontán és tervezett környezeti hatások – ideértve a spontán és tudatos nevelési befolyásokat is – együttesen alakítanak.

E tényezők hatásaként a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénként változó fizikai és pszichikai szükségletei fejlődnek ki.

Az óvodai nevelésünk gyermek központú, befogadó - törekszünk a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére, - magas színvonalú, szeretetteljes nevelésre- a meglévő hiányosságok csökkentésére.

- A gyermekek fejlődésének támogatását és személyiségük fejlesztését vállaljuk.
- A gyermekekhez - sajátos életkori és egyéni testi - lelki szükségletei, különbségei igényei - ismeretében közelítünk.
- Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek.
- Semmiféle előítélet kibontakozásának nem adunk helyet
 1. az egyoldalú fejlesztés elkerülése érdekében **kiemelten alapozzuk meg** az alábbiakat:
 - a saját szükségletek kifejezésének képességét,
 - az érzelmi gazdagságot,
 - a kulturált magatartás szokásait,
 - az önfejlesztő magatartást,
 - a másság tolerálását
 - a társakkal való együttműködést,
 - a döntés, a választás, a rugalmas gondolkodás, a kreativitás képességét,
 - a művészetek, a természeti, társadalmi környezetük iránti érzékenységüket.
 2. A saját tevékenységközpont rendszerrel és a gyermeki szabadság biztosításával **támogatja a szokásokat, magatartásmódokat:**
 - a kompromisszumok, konszenzusok és az önérvényesítés stratégiájának megtanulását,
 - a kontaktuskeresést, a kommunikálás és a társalgás technikájának elsajátítását,
 - a társas konfliktusokban kevés felnőtt segítséggel a megoldások keresését,
 - az önszabályozás, az önkontroll alakulását,
 - a közös tevékenységekben az igényeknek, elképzeléseknek megfelelő szervezési

teendők felvállalását,

- a gyermekek játékszükségleteinek kielégítését, az önkifejezés, az együttműködés kiteljesedését, különös tekintettel a **szabad játékra**, amely a gyermek egyéni képességeihez igazodva hozzájárul az egészséges személyiség és szocializáció fejlődéséhez.
- 3. Az értelmi fejlődésben** a gyermekek eltérő tapasztalataira, egyéni és közös élményeire, érdeklődésükre és kíváncsiságukra építve: cselekvés, tevékenység - beszéd és gondolkodás egységét biztosítva fontosnak tartjuk:
- az utánzásra épülő tanulással együtt, a felfedezéseket, a próbálkozásokat, az élethelyzetekben, tevékenységekben történő felismeréseket, a pszichikus funkciók intenzív fejlődését,
 - a hagyományok ápolását
 - a természet, az élőlények szeretetét, védelmét,
 - az írott nyelv és a jelzések iránti érdeklődést.
- 4. A legfontosabbnak tekintjük az egészséges testi és lelki fejlődését**, az egészséges életmód szokásainak kialakítását, a szükségletek és a mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védelését és az esetleges hátrányok korrekcióját.
- A gyermekek érzelmi fejlődésének és erkölcsi tulajdonságainak alakítása, tiszteljük és becsüljük környezetüket, legyenek együttérzők, segítőkészek, önzetlenek, figyelmesek.
 - Képessé váljanak a másságot elfogadni, tolerálni.
 - Akarati tulajdonságaik a spontán és tervszerű tanulási helyzetekben az önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat terén erősödjenek.
 - Értelmi fejlődésükben legyenek képesek a hároméves nevelési folyamat eredményeként tapasztalataik, ismereteik rendezésére.
 - Legyen igényük az újabb ismeretszerzésre.
 - Erősödjenek a gondolkodás, figyelem, asszociációs képességek, melyekkel a gyerekek a kommunikációs helyzetekben a válaszadó szerepkörnek meg tudnak felelni.
 - A hátránycsökkentéssel és felzárkóztatással biztosítani tudjuk gyermekeink számára az esélyegyenlőséget.

Óvodakép

- Az óvoda gondozza, ápolja, védi a gyermekeket és mindent megtesz azért, hogy a családi közösséget kiegészítve szocializálja őket.
- Megtanítja arra a gyermekeket, hogyan éljenek egy nagy közösségben.
- Az óvodának szokásalakító, nevelő, fejlesztő munkát végző funkciója van, ezek által válnak az iskolai életre alkalmassá gyermekeink.
- Az óvoda nem gyermekmegőrző, ahol játszhatnak, ehetnek a gyermekek, míg a szüleik dolgoznak
- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi óvodánkban.
- A nevelőmunka során alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak.

- Közvetetten segítjük az iskolai élethez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, miközben az óvoda „teljesíti funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei „.
- Pedagógiai tevékenységrendszerünk és a tárgyi környezet segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását.
- Az óvodai nevelés folyamatában gondoskodunk az emberi értékek közvetítéséről is. Minden pedagógiai intézkedésnek a gyermek személyiségéhez kell alkalmazkodnia.
- Felvállaljuk a hátrányos helyzetű, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek integrált nevelését.
- Fejlődésük érdekében egyéni fejlesztési tervet dolgozunk ki, - melyet értékelünk és a szülővel fél évente megbeszélünk.
- Felzárkóztatásukra esélyt teremtünk, ezzel kompenzáljuk a meglévő hátrányokat.
- A kiemelt képességű, tehetséges gyermekek felkarolására, igényeiknek kielégítésére az óvoda figyelmet fordít - tehetségműhelyeket működtetünk.
- Felvállaljuk továbbá a **Sajátos Nevelési Igényű** gyermekek integrált fejlesztését.
- Az óvoda nyitottsága befolyásolja az óvoda kapcsolatainak kialakítását, a családoktól az iskolával való együttműködésig.
- Az óvoda közvetetten segít az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- Az óvodapedagógus azonosulási minta az óvodásai számára, az elfogadó nevelői attitűdje kíváncsi.
- Óvodánk mindennapjaiban a gyermeki játék – kiemelten a szabad játék - elsődlegességét hangsúlyozzuk, ami mással nem helyettesíthető
- A másság elfogadása, tiszteletben tartása, ahol a pedagógiai tapintat jellemző minden felnőttre, aki a gyermekkel kapcsolatban áll.
- Egészséges életmód feltételeinek megteremtése, ahol a gyermekek testileg-lelkileg felkészülhetnek az iskolába lépésre, a társadalomba való beilleszkedésre.
- Környezettudatos magatartás alakítása, formálása.
- A múlt tisztelete, a meglévő értékek felkutatása, megismerése, őrzése, tovább örökítése.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Pedagóguskép

- Olyan óvodapedagógus, akire humanizmus, tolerancia, a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező, feltétel nélküli gyermekszeretet jellemző.
- Minden értékeset, jót, elismerésre méltót visszajelez, dicsér, ezzel is erősítve a gyermekek, a családok értékrendjének alakulását.
- Tetteiben legyen érezhető a hitelesség, a tapintat és az empátia.
- Személyes példájával járuljon hozzá, hogy a gyermekek természetes módon fogadják el az óvodai közösségben különbözőségeket.

Céljaink, feladataink eredményes megvalósítása érdekében fontosnak tartjuk:

- Az óvodapedagógusnak legyen igénye az önművelésre, szaktudásának bővítésére.
- Törekszünk arra, hogy az együtt dolgozó óvónők tudjanak összehangoltan, feladatokat megosztva tevékenykedni.
- A közösségi élet, az egészséges életmód és a gondozás szokásainak megtervezésébe elemzésébe, értékelésébe szükséges a dajkák bevonása is.
- Keresse minden óvodapedagógus a szülőkkel való együttműködést a program céljainak megvalósítása érdekében. A gyermekek érdekében vállalja fel a szülők tapintatos meggyőzését, ízlésformálását.
- Nem kell minden nevelési elvet azonnal megoldani, fontos a kivárás, bizonyos esetek megoldásában a humor.
- Az óvodapedagógus és a dajka személye legyen minta a nevelésben.
- Biztosítson minden gyermek számára egyenlő hozzáférést
- Teremtse meg a gyermek egészséges testi - lelki fejlődéséhez szükséges optimális „befogadó közeg” feltételeit
- Fokozott figyelemmel segítse a nemzetiségi családok gyermekeinek befogadását
- Gondoskodjon a gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről
- A gyermekek korához, egyéni fejlettségéhez igazodjanak nevelési módszerei, tevékenységei, különös tekintettel a szabad játékra.
- Rendszeresen készítsen feljegyzéseket a gyermekek fejlődéséről és tájékoztassa a szülőket ezekről.
- A másságot, a különbözőséget elfogadjuk, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítjük.
- Fontosnak tartjuk az intézmény nyitottságának biztosítását, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét, az identitástudat közvetítését.
- A migráns gyerekek nevelésében feladatunk az önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetősége.
- A nevelőmunkát segítő alkalmazottakkal – dajka - egymást kiegészítő, támogató a kapcsolat, akik a gyermekcsoportok életében tevékenyen részt vesznek. Jelenlétük meghatározó szokás-szabályrendszer kialakításában, a gondozási tevékenységekben.

Az óvodai nevelés alapelvei, céljai**Óvodánk nevelési koncepciójának alapja:**

- A szeretet, a megértés, megismerés, elfogadás, fejlesztés, az érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkörben a másság elfogadására nevelő, élmény gazdag mindennapok megteremtése.
- Mindenki fontos, mindenkinek fontos feladatai vannak, mindenki tud újrakezdeni, küzdeni, együtt, egymásért cselekedni,-
- A szép dolgokat meglátni az életben, a természetben, a művészetekben.
- A rosszakat a jótól megkülönböztetni, helyes értékítéletet kialakítani magunkról és

a bennünket körülvevő világról.

- Személyes példamutatással, a gyermekeket a jó cselekvésre rávezetni,
- Viselkedéssel, jó szóval, jó szívvel összetartásra, egymásnak örömet okozásra nevelni, a világ dolgaihoz örömteli cselekvő hozzáállást kialakítani.
- Az óvodai nevelésnek az gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés - **esély** - biztosításával.
- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A gyermeket, mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk kiegészítő szerepet játszik.
- Nagy hangsúlyt kapnak az **érzelem - közösség - erkölcs - mozgás** tartalmi elemei az egyéni szükségletek figyelembevételével.
- Nevelőmunkánkban arra törekszünk, hogy a gyermekekben alakuljon ki a megfelelő értékrend, a környezettudatos életvitel.
- Esélyegyenlőség biztosítása
- Hátrányos megkülönböztetés tilalma (kizárás, korlátozás, zaklatás, jogellenes elkülönítés)
- Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevétele (differenciált, a gyermek egyéni képességeihez mért fejlődés biztosítása).

Az óvodai nevelés célja

Az óvodai nevelésünk célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

- Kiegyensúlyozott, vidám, önérvényesítésre képes, életkorának megfelelően szocializált gyermekek nevelése (*Legyenek kreatívak, tudjanak saját dolgaikban döntéseket hozni, problémáikra megoldást találni*), önálló gondolkodású, autonóm személyiségekké váljanak!
- Élményekben, gazdag környezetben, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes légkörben a gyermek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó, *befogadó* óvodai nevelés megteremtése, az egyéni fejlődési ütemük tiszteletben tartásával
- A teljes gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés, a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- Fontosnak tartjuk, hogy a család és az óvoda kapcsolata intenzív legyen, a nevelésben hatékony szerepet kapjon.
- Mivel az ember minden életszakaszban a korának megfelelő tevékenységrendszerrel fejleszthető, ezért a játéknak-mint elsődleges gyermeki tevékenységnek-nagy teret biztosítunk.
- Sokoldalú képesség fejlesztés során játékos tevékenység közben környezettudatos magatartás, környezetre figyelő, védő életvitel elsajátítása, a környezethez való pozitív

érzelmi viszony kialakítása.

- A különbözőséget elfogadó, egymást kölcsönösen tisztelő gyermekek nevelése.
- Rendelkezzenek pozitív énképpel, melynek birtokában látják egyéni kompetenciáikat.
- Legyenek érzelmileg nyitottak, fogadják el önmaguk és környezetük különbözőségeit és tartsák tiszteletben.
- Alakuljon környezettudatos magatartásuk, szemléletmódjuk.
- Tudjanak hatékonyan kommunikálni.
- Alkalmazzák helyesen a közösségi élet szokásait. Váljon igényükké az együttműködés.
- Rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, képességekkel, melyek birtokában képessé válnak óvodásból iskolássá szocializálódni.
- A gyermek fejlődéséhez, neveléséhez az optimális feltételek biztosítása
- Az eltérő háttérrel, fejlettséggel rendelkező halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szocializációjának elősegítése, kompenzálása.
- A különbözőség elfogadása, tiszteletben tartása.
- Az eltérő kultúrával és kommunikációs készséggel rendelkező gyerekek együttnevelése.

A nevelési feladatok, tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését közösségi életre történő felkészítését a kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztését, fejlődésének elősegítését, amellyel minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítás;
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés;
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása;

Ezen felül feladatunk:

- A gyermekek hatékony fejlesztése a közös célok kialakítása a családokkal, az együttműködés során a szülői ház sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével.
- Szocializációs folyamatok megszervezése a szokás- és szabályrendszer megalapozása érdekében. A folyamat közvetetten segítse az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését.
- A szabadjáték túlsúlyának biztosítása az óvoda napirendjében a feltételek megteremtésével: megfelelő csoportlétszám, hely, idő, eszköz, élményszerzési lehetőség, indirekt irányítás.

- Helyben élő, évszakkörökhöz kapcsolódó hagyományok ápolása, amely kötődést jelent a falu múltjához, jelenéhez és jövőjéhez.
- A családi nevelés óvodai neveléssel szoros együttműködésben szolgálja a gyermekek fejlődését, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését, személyiségük kibontakoztatását.
- A roma gyermekek és szükség esetén a migráns gyermekek önazonosság tudatának megőrzése, ápolása, erősítése, a multikulturális nevelés biztosítása.

Az óvodai nevelés kiemelt feladatai

- A fenntarthatóság és a környezettudatos szemléletmód beépítése a különböző tevékenységekbe, amely segítségével megtapasztalják, megismerik a természetet, kialakul az az iránti felelősségérzetük és fokozottabb figyelmet fordítanak majd a természeti környezetük felé.
- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat együttműködve az intézmény logopédusával, különös figyelmet fordítva a prevencióra és a szülők szerepének tudatosítására.
- A csoportok mindennapi tevékenységeiben az óvodapedagógusok megfigyelései és tapasztalatai alapján a tehetségigéreték kibontakoztatása. Irányultság és beválogatási szempontok alapján a nagycsoportos gyermekek heti rendszerességgel tehetségműhelyek keretében történő gondozása.
- A digitális kultúra megalapozásához szükséges készségek, képességek, részképességek magas szintű fejlesztése, jártasság alakítása a társadalomban való érvényesüléshez.

Az egészséges életmód kialakítása

Célunk

- Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakítása
- A környezet tisztántartására, óvására való igény kialakítása
- A szervezet ellenálló képességének növelése
- A helyes táplálkozási szokások kialakítása
- A kulturált étkezés illemszabályainak megismertetése
- Egészségmegőrző szokások kialakítása
- Öltözködési szokások fejlesztése
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek intenzív bevonása, a szokások mélyítésével.
- Olyan személyiség kialakítása, aki tiszteli, védi, óvja a környezetét

Fontosnak tartjuk a gyermekek egészségének védelmét, edzettségük biztosítását, a gyermek igényét a személyi és környezeti higiéniére, az egészségügyi szokások kialakítását.

Az egészséges életmód alakítása:

- Fontosnak tartjuk az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentését, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzését, a fogmosást, az öltözködést, a pihenést, a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítását.

- Az óvónő az óvodába lépés pillanatától biztosítja az önálló testápolás, étkezés, öltözködés, környezet megóvásának szervezettségét.

Feladataink:

- a gyermekek minőségi szintű gondozása, mozgásigényének kielégítése
- az egészséges életvitel gyakoroltatásával az igények formálása
- a gyermekek testi, lelki egészségének védelme
- az egészséges életmód szokásainak megismertetése és gyakoroltatása
- tiszta rendezett, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő nevelő környezet biztosítása
- a gyermekek készítése a szükségleteik kifejezésére
- az óvoda és a család egészségnevelő feladatainak összehangolása
- a gyermekek élettani szükségleteinek (pihenés - mozgás) megfelelő folyamatos napirend kialakítása
- a testápolási szokások kialakítása, különösen nagy gondot fordítunk a hátrányos helyzetű és az etnikai nemzetiséghez tartozó gyerekek személyi higiénijára
- szakemberek segítő közreműködésével speciális gondozó prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása
- sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében is az általános célkitűzések megvalósítására törekvés
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- A gyermek testi-lelki fejlődéséhez szükséges feltételek és a biztonságos környezet biztosítása;
- A gyermeki személyiség teljes kibontakozásának támogatása;

Ezeket a tevékenységeket a környezettudatos magatartás alapján végezzék. Ügyeljenek a takarékos vízhasználatra, a tisztálkodó szerek megfelelő mennyiségű alkalmazására.

Megfelelő szakemberek bevonásával (védőnő, orvos, pszichológus) prevenciós és korrekciós feladatokat látunk el a gyermekek testi - lelki egészségének megőrzése érdekében. A csoportszobákban keletkezett hulladékból az újra felhasználható anyagokat szelektív módon gyűjtjük. Arra neveljük gyermekeinket, hogy óvják, védjék az óvoda természetes környezetét (növényeket, állatokat). Példát mutatunk az energia ésszerű, takarékos felhasználására. (víz, villany, gáz.)

Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, együttműködve a többi munkatárssal

A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése

Gondozás

A gondozásnak programunkban alapvető szerepe van, az egész óvodai életet átszövi. Kiemelt feladatunk a helyes életritmus kialakítása. A rendszeresen, ugyan abban az időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, feltételei az egészséges testi és szellemi fejlődésnek. A tevékenység csak akkor lehet fejlesztő hatású, ha azt a gyermekek jó közérzettel, örömmel végzik.

A gondozási feladatok teljesítése során megpróbálunk bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatot kialakítani. A felnőttek (óvodapedagógus, dajka) mintát adnak, gyakoroltatják a napi élethez szükséges szokásokat, melynek egy része az óvodáskor végére szükségletté válhat.

Az önkiszolgáló feladatok elvégzése, a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé. Alakítjuk a gyermek énképét, segítjük önállóvá válását. Az elvégzendő feladatok, az ismeretek nehézségi foka a képességekhez mérten egyénenként különböző. Fontosnak tartjuk, hogy soha ne kudarc élményhez kapcsolódjon a tevékenység. Mivel mindent szóbeli megerősítés kísér, ezért a napi életritmus megtervezésénél erre is elegendő időt kell biztosítanunk, hogy minden gyermek nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben saját tempójának megfelelően végezhesse ezeket.

A mindennapos testnevelés, testmozgás

A mozgás jelentős szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. Kiemelkedő feladatunknak tartjuk a sokféle mozgáslehetőség biztosítását, mely hozzájárul a légző- és keringési rendszer teljesítőképességeinek, a csont és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. Alapvető feladat, hogy jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezetben mozogjanak. Lehetőség szerint minél többet a szabad levegőn (udvar, sportpálya stb.).

Lehetőséget adunk az új mozgásformák kipróbálására is, így tapasztalatot szerezhhetnek arról, hogy mire képesek, mindez segíti őket önmaguk megismerésében, növeli önbizalmukat. A rendszeresen, örömmel végzett mozgással megpróbáljuk a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatni. Szeretnénk mintát adni a szülőknek is, ezért nagy jelentőséget tulajdonítunk - a szülőkkel közösen - mozgásos program szervezésére. (gyermeknap, játékos családi sport-versenyek)

Feladataink:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-ellenálló- és alkalmazkodóképességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket.
- Az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás).
- Minél több alkalom biztosítsa a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgás-tevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.
- A mozgásos tevékenységet, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteihez, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez mértezzük.
- Irányított mozgásos játékokat szervezni mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal, különböző időkerettel.

- Edzési lehetőséget biztosítani a környezet, levegő, nap kihasználásával.
- Megtervezni a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.
- A nyári napirend alakításánál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivétel az erős napsugárzás miatt időszak).
- Az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében.
- Szülők bevonása.

Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés

Egészségvédelem, betegségmegelőzés, edzés

A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása elősegíti a gyermek egészségének megóvását. Nagy hangsúlyt kell fordítanunk a higiénés szabályok betartására (pl.: környezet tisztántartása, szükség szerinti fertőtlenítés, időjárásnak megfelelő réteges öltözködés, minél hosszabb időt töltsenek a szabad levegőn, megfelelő páratartalom biztosítása, nyugtató hatású színek stb.).

Éves rendszerességgel kerül sor a védőnői-orvosi szűrésekre, melyek alkalmával az óvodapedagógus együttműködik a szülőkkel, és az egészségügyi szakemberekkel. Felhívja a szülők figyelmét a vizsgálatok fontosságára, az ellenőrzések betartására.

A gyermekek testi épségének védelme és a baleset-megelőzés egyet jelent a személyi, és tárgyi feltételek biztosításával, karbantartásával, az adódó hibák javításával. Óvodásainkat önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük (konfliktuskezelés, tolerancia).

Fontosnak tartjuk az edzéslehetőségek biztosítását, a levegő, víz, napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét.

Az egészségvédelemhez hozzátartozik a délutáni pihenés biztosítása. Fontos a nyugodt légkör (a hangulathoz illő mesék, altatódalok, halk zene), valamint az egyéni alvásigényeknek megfelelő feltételek megteremtése.

Egészséges életmód

Testápolás

Testápolással a gyerekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, tisztaság iránti igényük kialakulását segítjük elő – megfelelő szokásrend kialakításával. Fontos, hogy mind ez a szülőkkel együttműködve történjen. Szükség esetén bevonva a védőnőt is.

Feladataink

- A különböző testrészekkel végzett feladatok összekapcsolásával, megnevezésével, mozgatásával, hatékonyabban alakítjuk a testfogalom megjelenését.
- Utasításaink mindig tartalmazzák a testrész pontos megnevezését, a tériirányokat (pl. kicsit jobbra, a szemed között, szád alatt stb.)
- Cselekvés és beszélgetés közben megismertetjük velük a testápolást szolgáló eszközöket és azok használatát.
- A gyermekek külső megjelenésükre is igényessé váljanak, észre vegyék a rendezetlenséget és törekedjenek annak megszüntetésére. (pl. maszatos arc, koszos, nagyra nőtt körmök, kócos haj stb.)

- A kézmosás szokássá fejlesztése (szeretetteljes légkörben), valamint a legintimebb higiénés tevékenység, a WC és a WC-papír használatának megtanítása. Az óvodapedagógusok, és a dajka részt vállal ennek begyakoroltatásában.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben.
- A test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, haj, érzékszervek, körmök ápolását, melyre szintén megtanítjuk a gyermekeket.
- A saját személyi felszerelés (törülköző, zsebkendő, fésű, fogmosó-felszerelés) használatára szoktatás.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

Étkezés, táplálkozás

A gyermekek növekedésének és fejlődésének egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás. A tápanyagszükséglet kielégítése és az étkezés változatossága érdekében fontosnak tartjuk az otthoni és az óvodai étrend összeegyeztetését. Ezért lehetővé tesszük, hogy a szülők időben tájékozódhassanak a gyerekek óvodai étrendjéről. Törekszünk a változatosságra, egészséges táplálkozás biztosítására. Megismertetjük a gyerekeket vitamindúsabb zöldségekkel, gyümölcsökkel. Ügyelünk az ízlésesen megterített asztalra, mert annak látványa fokozza az étvágyat. Terítésnél a tányér, pohár, evőeszközök elhelyezése is lehetőséget nyújt a téri irányok gyakorlásához. (pl.: A poharat a tányér mögé, középre tedd! Tányér mellé tedd a kanalat! stb) Fontosnak tartjuk az új ízek megkedveltetését, de az étel elfogyasztását soha nem erőltetjük. Étkezésnél illatokat, ízeket, színeket és formákat érzékelnek a gyerekek. Jónak tartjuk ezek összekapcsolását a neveikkel (fejlődik a szókincs, gyűjtőfogalmakkal ismerkednek pl. gyümölcs, zöldség, főzelék stb.) a látott formával, színnel, érzett illattal, ízzel (édes: pl. tejbegríz, cukor, savanyú: pl. citrom, sós: pl. sültkrumpli), tapintással, ezáltal a sokoldalú megismerést tesszük lehetővé. Figyelünk a helyes testtartásra, a kulturált, nyugodt étkezésre, hangsúlyozzuk a rágás fontosságát. Gondoskodnunk kell a megfelelő mennyiségű és minőségű folyadékfogyasztásról is. A gyerekek folyadékot nem csak étkezéskor, hanem bármikor fogyaszthatnak, egyéni szükségleteiknek megfelelően (ha megszomjaznak). Nyáron kiemelt fontosságú a folyadékpótlás. A gyerekekkel közösen is készítünk italokat (pl. limonádé, tea, bodzaszörp)

Öltözködés

Az öltözködés során védekezünk az időjárás változásai ellen, de egyúttal fejlesztjük a gyerekek ízlését, önállóságát.

Az öltözködés gyakorlásával a testsémáról kap jelzéseket a gyermek. Közben tapasztalatokat szerez az öltözködés helyes sorrendjéről, és arról, hogyan könnyebb a végrehajtás. Mindezeket a tevékenységeket a felnőtt (óvodapedagógus, dajka) magyarázata, útbaigazítása, pozitív megerősítése követi.

Feladataink

- Az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése és begyakoroltatása.
- Technikai fogások megtanítása: gombolás, kötés, cipzározás, kifordítás, elejeháta, bal-jobb megkülönböztetése.

- Saját felszerelésük, ruhájuk felismerésének gyakorlása.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek az öltözködés egyéni tempó szerinti végzésér.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

Pihenés

A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a napi pihenés.

Feladataink

- Az egészséges életvitel, az egészséges életmód iránti igény megalapozását, kialakítását (rendszeres életritmus, megfelelő napirend).
- A helyes életritmus alakítása a családdal együtt.
- A pihenéshez nyugodt, meghitt légkör biztosítása a csoportok hagyományainak megfelelően: éneklés, zenehallgatás, mesélés elalvás előtt.
- Figyelünk az egyéni szokásokra is.
- Szoktatjuk a gyermekeket az egymás iránti toleranciára, pihenő idő alatt csendben vannak, nem zavarják a társaikat.

Az alapvető életvezetési készségek elsajátítása, mint a döntéshozatali készség, a kreatív gondolkodás készsége, a kommunikációs készség, az önismeret készsége, az érzelmek kezelésének a készsége, a problémamegoldás készsége, a kritikus gondolkodás készsége, az interperszonális készségek, fejlesztése, amely elengedhetetlen a problémák megoldásához, a rugalmas alkalmazkodáshoz, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz és a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségekre épülő nevelés segíti a gyermekeket abban, hogy elsajátítsák az egészséges életmód kialakításához szükséges ismereteket, készségeket és képességeket.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Ismerik a tisztálkodási és étkezési eszközöket, azok helyes, rendeltetés szerinti használatát
- Önállóan, helyesen mosnak kezet, önállóan használják a WC- t,
- Önállóan mosnak fogat, a fogápoló szereket rendben tartják Igényükké válik az esztétikus terítés.
- Kulturáltan étkeznek, evés közben halkan beszélgetnek.
- Ismerik a tisztálkodási és öltözködési folyamat helyes sorrendjét.
- Önállóan, szükség szerint használják a zsebkendőt
- Ismerik az egészséges táplálkozási szokásokat.
- Ismerik az időjárás és az öltözködés egészségvédelmi összefüggéseit.
- Megfelelő sorrendben, önállóan öltöznek, vetkőznek (gombolás, kötés).
- Ruháikat gondosan összehajtják, rendben tartják.
- Testi szükségleteiket kulturált módon, önállóan, szükség esetén késleltetve is ki tudják elégíteni.

- Szokásukká válik rendszeres, gondos tisztálkodás.
- Szívesen vesznek részt segítségnyújtásban (társai és a felnőttek vonatkozásában), s egyéni megbízatásokban.
- Szeretnek mozogni, gyalogolni, kirándulni.
- A szokások természetessé válnak számukra.

Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmi nevelés és szocializáció együtt jelenik meg az erkölcsi nevelésben. Óvodáskorban a magatartás megnyilvánulásaiban, a tevékenységekben meghatározó szerepet töltenek be az érzelmek.

Átszövik a gyermek életét és sajátos motivációként alakítják viselkedésüket. A magasabb rendű érzelmek a gyermekek tapasztalatai során alakulnak ki. Ezért fejlődésükben meghatározó a családban a szülők szerepe, az óvodában az óvodapedagógus mintája.

Az óvoda barátságos, bizalmat teremtő és szeretetteljes környezete ösztönzi a gyermeket, amely befolyásolja a gyermek érzelmi kötődésének fejlődését, ennek megvalósítása a pedagógus és a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők feladata.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellegzetes vonása, hogy magatartását az érzelmek irányítják. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket érzelmi biztonság, egy állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott és szeretetteljes környezet vegye körül. Ennek érdekében fontos, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor pozitív érzelmi élmények ériék; a gyermek és az óvoda munkatársai, valamint a gyermekek és a pedagógusok közötti kapcsolatot pozitív hozzáállás és érzelmi töltet jellemezze.

A programban az érzelmi biztonság és a pozitív érzelmek fejlődése az alábbi elvek érvényesítésével valósul meg:

- élethelyzetekben, szituációkban az érzelmeket aktivizáló hatásokkal
- a művészetek eszközeivel
- a minden gyermek felé kifejezett szeretetteljes elfogadással és megértéssel
- az érzelmeket kifejező gyermeki megnyilvánulások támogatásával és a szükséges kontroll erősítésével
- az érzelmeket átélő, empátikus felnőtt magatartás mintával.

Az óvodai életet átszövő erkölcsi nevelés nem önmagában jelenik meg, jelen van minden nevelési helyzetben.

A családi védettségből naponta kilépve a gyermek számára kitágul a szociális tér, egyre nő a személyiségére hatást gyakorló személyek száma.

Arra kell nevelnünk a gyerekeket, értsék meg, fogadják el, hogy az emberek különböznek egymástól.

A gyermekek erkölcsi tulajdonságának (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség stb.) kialakulásában első lépés, hogy felismeri, megfigyeli, hogy társai, szülei, a felnőttek különböznek egymástól, és mit kezd ezzel a felismeréssel. A fejlődést támogató óvodapedagógus átgondolt, a gyermekekre figyelő nevelő munkával befolyásolja a folyamatot. A gyermekek között jelentős eltérések vannak az együttműködés szokásait, a

magatartásmódokat tekintve. Óvodáskorban a modellválasztás legfontosabb indítéka a szeretet, majd a kortársak szociális vonzereje készlet mintakövetésre

A szülő - gyermek - testvér kapcsolat újabb szokásokkal, magatartásformákkal gazdagodik. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeknél, amelyek részben egyéni jellemzők, másrészt a családi nevelés hatására nem alakulnak ki az alapvető erkölcsi normák - kialakításukban az óvodai hatások az óvodapedagógusok nevelő munkája nagy jelentőségű.

Az óvodapedagógus lehetőséget teremt arra, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségleteit.

Az óvoda alkalmazottai meghatározó modell, minta legyen számukra!

Az óvodában állandó értékrendnek kell lenni!

Célunk:

Az óvodába lépés első pillanatától kezdve a derűs, szeretetteljes légkör kialakítása. A feltételek biztosításával kívánjuk elérni, hogy az óvodába lépés pillanatában kedvező hatások érhessék a gyermekeket. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A családból hozott értékek erősítésével (szeretet, tolerancia), a szokások kialakításával a társadalmi beilleszkedés segítése.

Feladataink:

A gyermeki személyiség megismerése:

- a gyermek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől
- az egyéni fejlesztés elvének érvényesítése
- a személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben
- a gyermekek eltérő testi-lelki szükségleteinek figyelembevétele
- az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása
- a személyesség biztosítása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában
- a gyermekekre vonatkozó információk bizalmas kezelése
- a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása
- a közös élmények forrásainak gazdagítása, a tapasztalatok körének bővítésével,
- a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának) fejlesztése, szokás és normarendszerének megalapozása
- a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoport élet hagyományainak kialakítása, ápolása
- a viselkedés kultúra megalapozása
- a közösségi élet szokásainak és az együttműködés szabályainak alakításában a gyermekek aktivizálása, egyezkedésekkel, kompromisszumokkal
- a mikrocsoportos tevékenységek körének bővítése felajánlott, szervezett keretekben

- a társas, szabály játékok rendszeres biztosítása a gyermekek közreműködésével
- a hazához, tájhoz, kultúrához kötődés erősítése, az értékek megbecsülésére nevelés
- a gyermekek személyes vonatkozású ünnepeinek közös szervezése
- a gyermekeket érintő pozitív családi események alkalmankénti számbavétele
- a jeles napok, szimbolikus ünnepeink, a nemzeti ünnep hagyományainak megteremtése az óvodai életben
- a konfliktusok megbeszélésének, kezelésének gyakorlása
- a megkezdett tevékenységek befejezésére ösztönzés
- a gyermekek által vállalt feladatokban az akadályok leküzdésére motiválás
- az elképzeléseket, közös terveket összehangoló stratégiában a játszótárs, alkalmanként bekapcsolódó óvodapedagógus személyes mintaadása
- a gyermekek pozitív értékelése, az egyéni igényekhez, szükségletekhez fejlettséghez igazodó hangsúlyokkal és gyakorisággal.
- a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- minden interakcióban pozitív attitűddel közelítünk a gyermekhez (óvodapedagógus-gyerek, dajka-gyerek, gyerek-gyerek).
- a gyermek szociális érzékenységének fejlődését segítjük, ugyanakkor énérvényesítő törekvéseinek is teret engedünk, megfelelő szokás- és normarendszer kialakításával.
- segítjük a szűkebb és tágabb környezet és értékek megismerését, megalapozva a szülőföldhöz való kötődést.
- fontos az érzelmi átélés, az érzelmek felismerésének és saját érzelmeik kifejezésének alakítása, az érzelmek feletti-életkorban-elvárható kontroll erősítése. (szükség esetén megfelelő szakemberek megkeresése -pszichológus, gyermekvédelmi felelős, védőnő, gyermekorvos)
- erkölcsi értékek alakítása modellnyújtással, saját tapasztalással, érzelmi átéléssel (jó-rossz felismerése, őszinteség, árulkodás és a jogos panasz megkülönböztetése, felelősségvállalás)

A spontán beszélgetések során, illetve a heti rendszerességgel szervezett ún. "beszélgető kör". Ez a társalgás szintjén, a gyermeki élmények, az aktuális események, hangulatok, érzések és gondolatok egymással való megosztását, az összetartozás érzését és tudatát szolgálja.

Alkalom arra is, hogy azokra a gyermekekre is figyeljenek, akiket a napi tevékenységben elkerültek, akikkel esetleg kevesebbet kommunikáltak.

Különleges figyelmet fordítunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek befogadására. A nehezen szocializálható, lassan fejlődő gyermekek neveléséhez (SNI, BTMN) kikérjük más szakemberek véleményét is.

A kiemelt képességű gyermekek nevelése is speciális törődést igényel (tehetségfejlesztés).

A program az óvoda és a család szerepét hangsúlyozva, a 3-7 éves korban intenzív "én - fejlődés" szakaszában kiemelt jelentőségű az egyéniség támogatása, megalapozása.

Az óvodáskor végére jut el a gyermek az együttműködésig, a társak szükségleteinek, igényeinek, szándékainak megértéséig.

A személyiségfejlődés alakulása döntően külső hatásokra következik be, miközben a gyermek másokkal együtt létezik.

A nevelés, fejlesztés olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi mindazt, amit a gyermekek egyéni különbségként hoznak magukkal.

Az óvodapedagógus érzékenyen reagál a különbségekre (pl. kisebbségi származás, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek stb.).

Az egyéni eltéréseket toleráló felnőtt magatartása modell érték a gyermekek számára mely áthatja az egész óvodai életet és annak minden tevékenységét.

Az azonos korú gyermekek között is jelentős fejlődésbeli különbségek vannak.

Ez megnyilvánulhat. - a gyermekek eltérő, biológiai szükségleteiben,

- az adottságaikban
- a tapasztalataikban
- a mozgásigényükben
- az érdeklődésben, az egyéni élményekben
- az énképben, a tanulás stílusában,
- a kontaktusteremtésben.
- a családból hozott kultúrában

A gyermeki kíváncsiságra építve lehetőséget biztosítunk a természeti és emberi környezetben fellelhető jó és szép felfedezésére, ezek megbecsülésére, tiszteletére. Ezzel a szülőföldhöz való kötődést is megalapozzuk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

- a gyerekek ragaszkodnak óvodánkhoz, a kisebb gyerekekhez és a felnőttekhez
- ismerik a csoport szokás — és normarendszerét,
- ismerik az alapvető illemszabályokat,
- felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival, elfogadják, hogy kötelességeik vannak, és tetteikért felelősséggel tartoznak, értékeli az együttlét örömét, baráti kapcsolatokat ápolnak
- képesek a siker és a kudarc megfelelő megélésére, egészséges versengés alakul ki a csoport tagjai között,
- konfliktushelyzetben képesek társaikkal kompromisszumot kötni, megoldást keresni,
- választási lehetőségek között képesek dönteni és elfogadják a többségi véleményt,
- képesek figyelmesen meghallgatni társaikat és a felnőtteket,
- képesek együttműködni társaikkal.
- igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, éretté válnak az iskolába lépésre.
- igényükké válik a szabályok betartása, megszegésükkor egymást figyelmeztetik.
- kérés nélkül is segítenek egymásnak.
- érdeklődők társaik iránt.

- szeretettel fogadják a vendégeket.
- szívesen dolgoznak a közösségért.
- ismerik saját képességeiket, értékelik saját tetteiket.

Szocializáció

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődése, szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és hozzá segíti a gyermeket ahhoz, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazokat megbecsülje.

Az elsődleges cél az, hogy:

- a gyermek a felnőttekben megbízzon, jó legyen a kapcsolatuk.
- az óvodapedagógus, dajka modellértékű együttműködése elengedhetetlenül szükséges.

Célunk, hogy:

- a gyermek, mint önálló egyéniség találja meg helyét a közösségben,
- váljék igényévé a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor, ha arra van szüksége, egyedül tevékenykedhessen, ilyenkor azonban a többiek tartsák tiszteletben ezt a szándékát,
- legyen minden csoportnak hagyománya, legyen kialakított és elfogadott szokás- és normarendszere, mely elmélyíti az összetartozást, együttérzés élményét és általa gazdagítja a gyermekek érzelmi és erkölcsi intelligenciáját,
- ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja,
- egymás iránti tolerancia alakítása, különbözőségek elfogadása, tisztelete,
- összetartozás, együttérzés erősítése a hagyományok ápolásával.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A szocializáció során fejlődik a gyermek pozitív emberi magatartása, társaihoz való viszonyulása, kialakul egészséges versenyszelleme, kudarctűrése, figyelme, türelme, kitartása, egymás iránti figyelmessége, segítőkészsége.

A gyermek az óvodai élet tevékenységeinek segítségével megtanul: alkalmazkodni, elfogadni, tolerálni, szükségleteit késleltetni, önmagát megvalósítani, nem sértve a másik gyermek szabadságát.

A szociális tanulás legfőbb eszköze óvodáskorban az utánzás, a mintakövetés, a felnőtt, majd a társmodell szociális viselkedésének érzelmi indítatásból fakadó átvétele, majd e minta egyre szélesebb kiterjesztése, mely megnyilvánul a gyermek tevékenységében.

Az óvodapedagógus feladata, szerepe a nevelés folyamatában

- Kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása.
- Életkornak és fejlettségnek megfelelő szabály és szokásrendszer kialakítása.
- A megismerés folyamatában biztosítja a nyugodt tevékenységet, egyidőben sokféle lehetőséget biztosít a gyermek számára.

- Az óvodai csoportoknak megfelelő, rugalmas napirendet alakít ki.
- Kialakítja a társas és közösségi tevékenységek rendszeres gyakorlását, amely a másokkal szembeni toleranciához vezet.
- Megfigyeli a gyermekek társas kapcsolatait.
- Lehetőséget biztosít a gyermekeknek a társas kapcsolatok kialakítására.
- Közös élményekkel az összetartozás érzését erősíti.
- Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának, sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.
- Érzelmi megnyilvánulásokra reagál.
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáit megismerteti a gyermekekkel és ezek gyakorlására módot ad.
- Egyéni, páros és mikrocsoportos, valamint csoportos tevékenységek közben, teret enged az önkifejező, önértékesítő törekvéseknek.
- Közös élményeket biztosít, ünnepek, rendezvények, kirándulások alkalmával is.
- Együttműködést igénylő játékokat kezdeményez.
- Folyamatosan kapcsolatot tart a szülőkkel (szülői értekezletek, fogadó óra, igény szerint beszélgetések, faliújság, közös programok).
- Fontos számára a toleráns viselkedés, az érzelmek átélésének és kifejezésének alakítása - konfliktusok fokozatosan önálló rendezésének segítése.
- Figyelemmel kíséri az empátia fejlesztését, az érzelmek átélését és kifejezését.
- A csoportban elfogadott normákat alakítja, stabil baráti kapcsolatokat erősíti.
- A különbözőség természetes elfogadására, tiszteletére nevel.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ismerik a szűkebb és tágabb környezetüket
- a gyermekekben kialakul a kötődés a szülőföldjükhöz, lakóhelyükhöz, óvodájukhoz, társaikhoz, a csoportban dolgozó felnőttekhez, megbecsülik környezetüket
- szeretik óvodájukat, elfogadják, tisztelik társaikat és a felnőtteket
- igényükké válik a kialakult szokás- és szabályrendszer betartása és betartatása
- konfliktus helyzetekben képesek kompromisszumokat kötni, a problémákat békés úton, önállóan megoldani
- a közös tevékenységekben aktívan és szívesen vesznek részt, örülnek az együtt elért közös sikereknek
- szívesen dolgoznak a közösségért felelősséget vállalva
- a közösség értékrendjét tiszteletben tartják
- elfogadják, követik a felnőtt utasításait, kéréseit, értik a metakommunikatív jelzéseket
- önálló véleményalkotásra, választásra, döntésre képesek
- szükség esetén segítik egymást, észreveszik, ha valaki segítségre szorul
- kialakult szabálytudat, feladattudat, önállóság, önfegyelem jellemzi őket
- szociálisan érettek.

Az anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve biztosít a gyerekeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhhetnek az őket körülvevő világról. Egyéni fejlesztéssel kell pótolni a hátrányokkal, hiányosságokkal óvodába kerülő gyermekek

(etnikai, HHH, SNI gyerekek) felzárkóztatását, előrehaladásának segítését. A tervezetten szerzett tapasztalatok beépülnek a napi tevékenységekbe.

Célunk:

- A beszéd a gyermek környezetével való érintkezésnek, gondolkodásnak, önkifejezésnek legfőbb eszköze legyen.
- A helyes és szép beszéd készítse elő a gyermekeket az irodalmi élmények befogadására, fejlessze esztétikai érzéküket, mélyítse érzelmeiket és kultúrált magatartásuknak alkotó elemévé váljon.
- Beszédhang megkülönböztető képességük és készségük fejlődjön.
- A gyerek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire építsünk különböző tevékenységekben, élethelyzetekben.
- A gyermek természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése a megfelelő tárgyi és személyi környezet biztosításával.

Feladataink:

- A gyerekek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezése, bővítése.
 - Az értelmi képességeik, kreativitásuk fejlesztése.
 - A tudatos beszédhallás fejlesztése.
 - Az anyanyelv ismeretére, szeretetére nevelés;
 - A gyermek beszéd-, és kommunikációs kedvének fenntartása, gondolatainak, érzelmeinek megfelelő kifejezésére való ösztönzése, az anyanyelvi kultúra alakítása.
 - A gyerekek nyelvi kommunikációs képességeinek fejlesztése.
 - A beszéd és a kommunikáció iránti vágy felkeltése és erősítése.
 - A kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai tevékenység egészében.
 - A nyelvtanilag helyes, szép beszéd elősegítése, általa az esztétikai érzék fejlesztése.
 - Olyan gyermekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat.
 - Életkoruknak megfelelő beszédészleléssel, beszédmegértéssel, kifejezőkészséggel rendelkeznek.
 - A gyermek természetes érdeklődésére, kíváncsiságára figyelünk, és erre építjük a szervezett tevékenységeket.
 - A gyermek megfigyelése szolgáljon alapul az egyes gyermek értelmi készség szintjének pontos körül határolásához, amely a fejlesztés kiindulási alapja.
 - Biztosítsuk az élmény-téma egységet, mely komplex személyiségfejlesztést biztosít, figyelembe véve, hogy a gyermeki érdeklődés érzelmein keresztül történik, amely felkelti kíváncsiságát, és cselekvésre készteti.
 - Amennyiben nem alakul ki a belső szükségletből adódó érdeklődés, úgy a szakemberrel, családdal szorosan együttműködve válasszuk ki a megfelelő módszert, eljárást.
 - Örömteli, sokféle lehetőséget biztosítunk a gyakorláshoz, ismétléshez, megértő, elfogadó figyelemmel kísérjük a képzelet szabad áramlását, asszociációkat, spontaneitást.
 - Értjük a gyermek nyelvét, melyet a realitás és az illúzió között lebegtetett jelrendszerként értelmezünk.

- Életkori sajátosságokhoz igazított irányított játékokat kínálunk.

Az óvodapedagógus modell szerepéből adódó feladataink:

- Beszédünk a gyermek számára követésre méltó, változatos, szemléletes, kifogástalan legyen (kisebbségi nyelven is), segítse az anyanyelv megismerését, megbecsülését, megszerettetését.
- Az esetleg hiányzó szülői minta pótlása.
- Folyamatosan fejlesszük anyanyelvi, nyelvi kultúránkat (önképzés, szakirodalom).

Az óvodapedagógus-gyermek kapcsolatából fakadó feladataink:

Olyan beszédmagatartás kialakítására törekszünk, ahol a feladatunk:

- szókincs bővítése
- nyelvtani szempontból helyes mondatalkotás
- az összefüggő közlésre alkalmas folyamatos beszéd elsajátítása (egyszerű, majd bővített mondatokban)
- A kezdeti tömondatok használatát fokozatosan váltsa fel a helyes rag- és képzőhasználat megalkotott bővített mondat.
- Gyakran kérdezzünk (mi ez? ki ez? hol? stb.) ezáltal gyakoroljuk a tanult kifejezéseket, nyelvtani szerkezeteket.
- Törekedjünk arra, hogy kérdéseinkre a gyermekek mondatokban válaszoljanak.
- Tanítsuk meg a gyerekeket is kérdezni, biztassuk is őket erre.
- Beszélgetés, kommunikáció közben ráfigyelünk, meghallgatjuk, segítünk a megértésben, gondolataik közlésében.
- A csoportos beszélgetések során alakítsuk ki a beszédfigyelmet.
- Csökkentenünk kell a már kialakult beszédfélelmeket, gátlásokat - beszéd bátorság növelése.
- Tudatosan kell törekednünk arra, hogy az óvodás gyermek:
 - képes legyen információt szerezni (a szavak ismerete és a hangtulajdonságok érzékelése révén)
 - meg tudjon különböztetni jelentéseket és érzelmeket a hangszín, időtartam, hangerő, hangmagasság változásaiból
 - tudjon figyelni a beszéd elemeire
- Munkánkban fontos szerepet kap a beszéd megértés és beszédészlelés fejlesztése. E két teljesítmény megfelelő szintje biztosítja, hogy zavartalan lesz az anyanyelv elsajátítása, a gondolkodás fejlődése, a szókincs bővülése, majd később az iskolában az olvasás-írás.
- A magyar gyermekköltészet, népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az anyanyelvi nevelés eszközei:

- Utánzás
- Maga a beszéd

*Nyelvi játékok**Gyermeki tevékenységek*

A játék, a munka, a tanulás és a gondozási tevékenységeink közben is teremtsünk lehetőséget a beszélgetésre, szókincsfejlesztésre, nyelvi játékokra, a társalgás alapszabályainak elsajátítására, ügyeljünk a helyes ejtésre. (Kisebbségi nyelven is.)

Módszertani alapelveink

- Állandó nyelvhasználat (kommunikáció), beszédhelyzetek.
- Modellnyújtás (az óvoda minden dolgozója)
 - nyelvhasználati sajátosságok tudása
 - tiszta hangképzés, megfelelő beszédtempó, hangerő, szóképek ejtése
 - gazdag szókincs, megfelelő szóhasználat
 - jó fogalmazási és kifejezőkészség
 - megfelelő beszédképzés
 - alkalmazási képesség
 - metakommunikációs elemek
- Nyugodt, szeretetteljes légkör kialakítása.
- Egyéni képesség fejlesztés; életkori sajátosságok figyelembevételével
- Játékosság, a tevékenységek hangulati és tárgyi feltételeinek biztosítása.
- A folyamatos beszéd, a szóbeli kifejezőkészség fejlődésének, a tanulás optimális feltételeinek biztosítása.
- Szükség esetén speciális szakember igénybevétele.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- Ismeri az adott tanulási tevékenységek által megkívánt magatartási formákat.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt,
- Irányított tevékenységek során megfelelő magatartást tanúsít,
- Megérti és teljesíti a feladatokat
- Tevékenységének értékelését elfogadja,
- Tevékenységében kitartó, elmélyült.
- Él benne az iskola, a tanulás iránti vágy.
- A gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket.
- Beszédük jól érthető, tagolt, megfelelő hangzású, folyamatos és összefüggő anyanyelven.
- Gondolataikat, érzéseiket, szükségleteiket érthetően, pontosan kifejezik anyanyelven.
- Érzékelik és alkalmazzák a nyelvi sajátosságokat
- Fejlődik fonémahallásuk.

- Játékosan szótagolnak.

Értelmi fejlesztés és nevelés

Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságainál fogva **érdeklődő, és kíváncsi** (feladatként meg kell majd jeleníteni). Átélt élményein keresztül szerez ismereteket, tapasztalatokat. Érzelmeit, vágyait gyakran valóságnak éli meg.

A gyermek kognitív-értelmi képességeinek fejlesztése (érzékelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás, kreativitás), a sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosításával valósul meg, a játékos, mozgásos tevékenységeik formákon keresztül.

Célunk a kíváncsi, érdeklődő gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése:

- arra nevelünk, hogy a gyermek képes legyen megszerezni a környező világról szerzett tapasztalatait;
- az élményeire, tapasztalataira és meglévő ismereteire építve – a különböző tevékenységeken keresztül – további ismereteket szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről;
- törekszünk az egyéni készségek, képességek kibontakoztatására a különbözőségek figyelembe vételével (adottság, rátermettség);
- önálló gondolkodásra ösztönözzük a gyermekeket.

Feladatok:

- a spontán és irányított ismeretszerzés tapasztalatainak rendszerezése, bővítése (a megszerzett ismeretek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben történő alkalmazása);
- az értelmi képességek (észlelés, érzékelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és alkotóképesség fejlesztése, valamint a fejlődést elősegítő, ösztönző környezet kialakítása, biztosítása.

A megvalósítás érdekében változatos tevékenységi formákat biztosítunk, ahol a gyermek önként, öntevékenyen, a képességeinek megfelelően vehet részt.

Építünk a gyermek tudásvágyára, kíváncsiságára, érdeklődésére épülő motivációra. A sokoldalú, játékos tapasztalás során minél több érzékszerv bevonását célozzuk meg.

Az óvodapedagógus feladata, szerepe a nevelés folyamatában

- Az óvodai tanulást cselekvésre, konkrét tapasztalatszerzésre építse.
- Biztosítsa az ösztönző környezetet valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, kreativitás fejlődéséhez.
- Olyan bizalommal teli, ingergazdag csoportléggkört biztosítson, amelyben a gyermekek bátran megnyilatkozhatnak, ami ösztönzi a beszédaktivitást.
- Fejleszti a beszéd tartalmi és formai jegyeit: alaki (hangképzés, kiejtés, tiszta és folyamatos beszéd), tartalmi (szókincs, nyelvhelyesség) szempontjából.
- Kommunikációja példaként szolgál a gyermekek számára.
- Fontos, hogy a tanulás folyamatában kiépítse az óvónő és a gyermek közti érzelmi kapcsolatot, a tanulást segítő légkört.
- Az eredményes fejlesztés érdekében törekszik arra, hogy a gyermek kíváncsiságát, tevékenységi vágyát kielégítse.
- Szellemi aktivitásra ösztönzi a gyermekeket, problémahelyzetet teremt számukra.
- Hagyja, hogy átéljék a probléma felfedezésének és megoldásának örömét.

- Épít a gyermek spontán szerzett tapasztalataira, ismereteinek bővítésére, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlására.
- Törekedik arra, hogy a gyermekek a tárgyakat, jelenségeket természetes környezetükben ismerhessék meg.
- Az eszközök kiválasztásánál ösztönözi a gyermekeket az érdeklődésre, aktivitásra, gondolkodási műveletek alkalmazására, a probléma felismerésére, megoldására.

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végére

- Nem adja fel könnyen, amit elkezdett, befejezi azt, ha nem sikerül, újra megpróbálja, kitartó.
- Megmarad kíváncsisága, nyitottsága, újabb érdeklődések ébrednek benne.
- A szemléletes gondolkodása mellett megjelenik a fogalmi gondolkodása.
- z Gondolkodási stratégiái javulnak.
- Az érzékelési, észlelési tapasztalatok között tud differenciálni, megnevezni.
- Az önkéntelen figyelem mellett megjelenik a szándékos figyelem.
- Működik a rövid és hosszú távú memória.
- Bátran beszél, kérdez, felnőttek, társak kérdéseit megérti és válaszol, beszéde érthető, helyzethez igazított.
- Képes figyelemmel követni az elhangzott szöveget, megérteni annak jelentését, és bizonyítani, hogy megértették
- Képes párbeszéd megfigyelésére, értésére és folytatására
- Szívesen, természetes beszédmodorban beszél, kommunikál
- Mindennapi beszédükben mesélés, bábozás során használják a népmesékből megismert fordulatokat, kifejezéseket
- Képesek egymásra figyelni, kapcsolatot teremteni, a társaik és a felnőttek beszédét megértik
- Emlékezetük, képzeletük megfelelően fejlett, gondolkodásuk logikus, ok-okozati összefüggéseket felismernek
- Képesek személyes élmények elbeszélésére, szövegalkotásra konkrét helyzetekben (képek, tárgyak, konkrét szituációk alapján), vers, mese reprodukálására, dramatizálására

Az óvodai élet megszervezése

Személyi feltételek

- Az óvodában a nevelőmunkát az óvodapedagógus végzi, jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus modellt, mintát jelent a gyermekek számára, az óvodai nevelés kulcsszereplője.
- Az óvodapedagógus tevékenységének és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazott munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket nevelő óvodában dolgozóknak

feladatuk, hogy megvalósuljanak a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzései.

- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Az óvoda tárgyi feltételei

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, lehetővé tegye mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül.

A gyerekek óvodai környezete otthonos, barátságos és játékkedvüket ösztönző, ahol a gyermekek az igényeik és tevékenységeik alapján aktívan részt vesznek a kialakításában.

Az óvoda tárgyi környezete egyidejűleg - a mindenkor előírásokkal összhangban - biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodapedagógusoknak.

Hetirend

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

A napirend igazodik a tevékenységekhez, és a gyermekek egyéni szükségleteihez.

A napirendet a stabilitás és a rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A stabil pontokat, a rendszerességet, az azonos időpontban visszatérő tevékenységek jelentik (étkezések időpontjai, a szabad levegőn tartózkodás időtartama...)

A rugalmasság vonatkozik a tízóráizásra.

A heti rendben a napirendhez hasonlóan vannak visszatérő **stabil**, a rendszerességet, a szokásokat alapozó tevékenységek és ugyanakkor lehetőség van az óvodapedagógus döntése alapján a **rugalmasságra**.

A gyermekek életkorától, a családok sajátosságaitól, az évszak befolyásoló szerepétől, a személyi feltételektől és a gyermekek fejlődési ütemétől függően a hetirendben a szabad játék időtartamának biztosításával, a tevékenységek sokszínű, sokféle variációja lehetséges.

A heti rend összeállításának elvei:

- A heti rendben az életkortól függően naponta biztosítani kell a mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó. Szervezhető kezdeményezett vagy kötött formában.
- A kis, középső csoportos korúaknak a felajánlott tevékenységek választhatók.
- Az óvodapedagógus döntésétől függően az őszi hónapokban vagy egész évben a tevékenységek jellegétől függően a nagyok számára a választható, felajánlott tevékenység is lehet domináns keret.
- A tevékenységeket differenciáltan tesszük elérhetővé.
- A heti és a napirendeknek megfelelő rendszerben kerül sor a napi terv elkészítésére.
- A napi terv készítése az egyéni fejlesztés átgondolása céljából válik számunkra fontossá.

A projekt mindkét tervben vezérfonalat képez.

Napirend

A gyermekek a tankötelezettség előtti nevelési év során, a jövőbeli sikeres iskolai teljesítmény érdekében, fontos képességeiket és készségeiket fejlesztik. E célból az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időtartamban, a feladatokhoz igazodva és figyelembe véve a gyermekek egyéni terhelhetőségét lehetőleg külön térben megszervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben vesznek részt.

Időkeretek...	tevékenységek
7-12 óráig	Szabad játék Mozgásfejlesztés Felajánlott és választható tevékenységek Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, egyéni fejlesztések 45 perces időtartamban, a feladatokhoz igazodva és figyelembe véve a gyermekek egyéni terhelhetőségét iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység Folyamatos tízórai Játék a szabadban
12 -15 óráig	Ebéd kötött formában Testápolás, fogmosás Délutáni pihenés
15- 17 óráig	Testápolás Uzsonna Szabad játék

Az időkeretek az életkortól és egyéb tényezőktől függően változhatnak.

Óvodai tanügyi dokumentumok vezetése

Átlátható dokumentálással a gyermekek, a csoport fejlődési szintjét nyomon követő dokumentációval elősegítjük Pedagógiai Programunk céljának, feladatainak megvalósulását.

- Az óvoda működését meghatározó dokumentumok vezetése rendeleti előírások szerint.
- A különböző pedagógiai folyamatok dokumentálása (tervezés, szervezés, ellenőrzés, értékelés).
- A gyermekek adatainak előírás szerinti vezetése.
- A folyamatos fejlődés nyomon követése fejlődési diagram alapján.
- A titoktartási kötelezettség betartása, betartatása.

- A szülői nyilatkozatokban foglaltak betartása, betartatása. (házirend, fejlődési napló)

Csoportnapló

- Fejezetei:*
- a csoportban dolgozó felnőttek
 - a gyermekek névsora, adatai
 - így tervezzük a hetet
 - így telik el egy napunk
 - kirándulás - élményszerzés
 - én így tudok segíteni a csoportnak (szülők)
 - az elvégzett családlátogatások ideje
 - szülői értekezleten megjelentek
 - látogatások, ellenőrzések
 - év végi értékelés
 - anyaggyűjtés: - mozgás
 - mesélés, verselés, anyanyelvi nevelés
 - ének, zene, énekes játékok, gyermektánc
 - projekt tervek - napi tervek

A mozgás anyag minden csoportban azonos, a projektek témája a kompetencia alapú nevelés projektjei alapján minden csoportban egységes, a feldolgozás során a tartalommal való megtöltés a csoportban dolgozó óvodapedagógusok kompetenciája.

A projekt feldolgozást a projektterv végén értékeli az óvónő.

Egyéni fejlődési-fejlesztési napló

Vezetése kötelező a gyermek óvodába lépésétől az iskolakezdésig.

Tartalmazza:

- a gyermek adatait,
- nyilatkozatot (HHH gyermekek óvodai fejlesztési programban való részvételhez)
- anamnézist
- a gyermekre vonatkozó mérési eredményeket

A megfigyelést, vagy mérést követően ki kell emelni azokat a területeket, amelyekben a gyermek célirányos fejlesztése szükséges az elkövetkező hónapokban. Az óvodapedagógus a gyermek fejlődését segíti, indirekt módon befolyásolja.

Mindez a tevékenységekben, élethelyzetekben és az óvodapedagógus által a játékban, felajánlott szituációkban, változatos tevékenységekben és tartalommal, egyéni és kiscsoportos formában valósul meg.

DIFER mérőeszköz használata:

- első alkalommal a gyermek 5 éves korában - teljes méréssel,
- iskolába lépés előtt - teljes méréssel.

A gyermekek egyéni fejlődését nyomon követő dokumentumok

- Anamnézis lap
- Az óvónők által vezetett fejlődési napló, melyben az óvónők írásban értékelik az óvodai élet egy-egy területén a gyermek fejlődését, a további fejlesztés irányát.
- Évente 2 alkalommal készülnek a feljegyzések a főigazgató ellenőrzése mellett.

A gyermek fejlődését az óvodába lépéstől az iskolakezdéséig az erre szolgáló fejlettség-mérő lapon követjük nyomon.

A fejlődési naplóban rögzítjük az egyéni fejlesztés irányát, módját, eszközeit. A gyermekek fejlődéséről az egyéni fejlesztési naplójukban írunk feljegyzéseket, készítünk fejlesztési terveket, melyeket fél évente értékelünk. Értékelésünk kiinduló pontját az előző negyedéves terv eredménye képezi.

A gyermek tanköteles korát megelőző nevelési évben a fejlődésének nyomon követése kiegészül az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek kötelező dokumentumban való rögzítésével, amely szükséges az iskolai -előkészítő fejlesztés tervezéséhez, szervezéséhez.

A napi negyvenöt perces iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységet a pedagógusnak meg kell tervezni.

Az óvodába lépés feltételei

Óvodánkba a felvétel jelentkezés útján történik. Beíráshoz minden 3. életévét betöltő gyermek. A beíratás helye az óvoda, mely egyben ismerkedést is jelent az új környezettel, óvónőkkal, dajkával. A beiratkozás idejét és módját a főigazgató határozza meg és dönt a felvételtől, az érvényes jogszabályok figyelembevételével.

Beszoktatás:

A beóvodázási projektben megfogalmazottak szerint:

BEÓVODÁZÁSI PROJEKT

Tevékenység	Résztvevők	Cél	Tartalom	Helyszín	Határ idő
Összeírás	főigazgató	3 éves korú gyerekek felkutatása, összeírása	Lista, névsor készítése	Népesség nyilvántartó	Március 31.
Beíratás megtervezése Nyilatkozatok, amit a szülőnek kell kitölteni /Gyvt., Iskolai végzettség/	főigazgató	A beíratás időpontjának, helyszínének meghatározása	Tervezet, cselekvések, tevékenységek lépései	óvoda	Április 30.

A lista áttekintése, egyeztetés a CÖK vezetővel, védőnővel.	főigazgató Védőnő	A lista kiegészítése	Névsor bővítése	Cigány kisebbségi önkormányzat	Április 30.
A beíratás helyének, időpontjának kihirdetése	főigazgató	Érintettek értesítése	Plakát, hirdetés	Újság,	Április 5.
Beíratás nyíltnapkal egybekötve	főigazgató	Ismerkedés a leendő óvodásokkal, adataik nyilvántartásba vétele	Beíratási napló	óvoda	Május első hete
A jegyző a beíratott gyerekekről nyilatkozatot ad ki.	Jegyző		Nyilatkozat	Polgármesteri Hivatal	Május 31.
A gyermekek csoport szerinti elosztása	főigazgató	HH, HHH gyermekek elosztása a törvényi előírásnak megfelelően, fiú lány arány, etnikai létszám	Csoport névsor	óvoda	Június 15.
A gyerekek névre szóló kiértékelése	Óvónők	A család értesítése a felvételtől, és a szülői értekezlet időpontjáról	Levél, vagy telefonhívás	óvoda	Június 20-ig
Szülői értekezlet	Óvónők, szülők	A szülők tájékoztatása, kapcsolatfelvétel	Tájékoztatás	Óvoda csoportszobái	Június 30.
Családlátogatás	Óvónők, szülők	Kapcsolatfelvétel, ismerkedés a	Tájékoztatás	A család lakása	Szept. 1.
Szülői beszoktatás	Óvónők, szülők, gyerekek	A beszoktatás megkönnyítése	Anamnézis	Az óvoda külső, belső helyiségei	Igény szerint

A csoportok szervezése

Heterogén és vegyes életkorú csoportban is alkalmazunk.

Külső kapcsolatok rendszere**A fenntartóval**

A kapcsolat részben hivatalos, részben támogató, segítő jellegű. A problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

Formái:

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni beszélgetések
- főigazgató éves beszámolója
- információáramlás

A nemzetiségi önkormányzattal

- folyamatos napi kapcsolat
- besegítés az ünnepi rendezvényeinkbe.

A szülőkkel, családokkal:

- A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során az első lépés, hogy az óvoda elfogadja a családok kultúráját, emberi kapcsolatainak, nevelési elképzeléseinek különbözőségeit.
- Az óvoda csakis akkor működik eredményesen, minőségi szinten, ha megismeri partnerei igényeit, - elégedettségét - és elégedetlenségét.
- A partnerközpontú óvodai nevelés egyik alapvető feltétele, hogy a gyermekkel, a szülővel, mint közvetlen partnerekkel megfelelő kapcsolat alakuljon ki.
- Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda-iskola kapcsolata

- Fontosnak tartjuk, hogy az óvodából az iskolába való átmenetet zökkenőmentessé tegyük a gyerekek számára.
- Az óvodai fejlesztő programunk /IPR/ is kiemelt területként jelöli meg az óvoda - iskola átmenet támogatását.
- Nyitottak vagyunk az iskola felé.
- Látogatásokat szervezünk egymás munkájának jobb megismerése, és az integrált iskolai környezetbe történő beiskolázás érdekében.
- Fontosnak tartjuk ezt azért is, mert véleményük, szemléletük segítheti vagy akadályozhatja az óvodai nevelést

Az együttműködés formái:

- Kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés, beszélgetések,
- Szülői értekezleten való részvétel,
- Leendő első osztályos nevelők tájékoztatják a szülőket pedagógiai

elképzelésükről,

- az iskolába lépés teendőiről,
- Az óvodások látogatása az iskolába, ismerkedés céljából,
- a volt óvodások meglátogatása az iskolában, és az elsősök látogatása az óvodában
- A gyerekek fejlődésének után követése az iskola első évében.
- Az óvodások részt vesznek egy-egy iskolai ünnepségen és alkalmanként az iskolások is az óvodai rendezvényeken.
- A szakmai kapcsolatot a két intézménytípus között az óvónők és az első osztályt tanító kollegák biztosítják.
- Az iskola pedagógusai megismerték az óvodai programot elméletben és gyakorlati megfigyelés alkalmával is

Az egészségügyi szervekkel

- Kiemelt feladatunk a gyermekek egészségének védelme, az egészséges életmód kialakítása. A mindennapok gyakorlatában szoros kapcsolatot ápolunk az egészségügyi szervekkel gyermekeink védelmében, a fejlődésük nyomon követése érdekében.
- A szociális hátránnyal küzdő, halmozottan hátrányos gyermekek testi, lelki szükségletének kielégítésében kiemelt feladatunk.

Formái:

- alkalmanként esetmegbeszélések
- tájékoztató előadások szervezése
- évenkénti orvosi vizsgálat minden csoportban
- iskolaalkalmassági vizsgálat
- hallásvizsgálat évente
- fogászati szűrés évente
- tanköteles korú gyermekek részére iskolai alkalmassági vizsgálat

Gyermekjóléti és családsegítő központtal

- A családok szociális és anyagi háttere meghatározza a gyermekek fejlődését.
- Az óvónők jelzése során a gyermekvédelmi felelősök megbízás alapján végzik feladataikat a gyermekek hátránykompenzációja és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése érdekében.
- Kompetenciánkat meghaladó problémák megoldásához vesszük igénybe a segítségüket.

Formái:

- Rendszeres kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálat képviselőjével.
- Alkalmankénti esetmegbeszélések.

Célunk a jelzőrendszer hatékony működtetése.

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk.

Formái:

- közös programok szervezése,
- könyvtárlátogatások, játék délelőttök, múzeumlátogatások
- gyermekfoglalkozások
- "Költészet napja"

Az óvoda hagyományos ünnepei

Óvodánkban a természet elemeihez kapcsolódó ünnepkörök és a jeles napok jelentik az óvodai élet vezérfonalát. Nevelőmunkánk fontos része az ünnepek sajátos hangulata, a hozzájuk kötődő hagyományok, szokások felelevenítése. *A különböző tevékenységek során a magyar népi kultúra gazdag anyagából merítünk, ezzel erősítve a szűkebb, és a tágabb környezethez való kötődést, a hazaszeretet kialakulását. Az esetleges migráns gyermekek saját népi kultúrájával is gazdagítjuk programunkat.* Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez a gyerekek kíváncsiságát kielégítve, változatos tevékenységeket biztosítunk. A hagyományok ápolása közben történő együtt játszás, együttműködés, tervezgetés, célirányos látogatások örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Igyekszünk, hogy maga az ünnep külsőségeivel együtt se legyen erőltetett, betanított, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét.

Ünnepeink csoportosítása:

- Óvodai élettel kapcsolatos ünnepeink (születés-, névnap)
- Néphagyományokhoz kapcsolódó jeles napok (Advent- karácsony, húsvét,)
- Nemzeti ünnepeink (Márc.15)
- Helyi szokásokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó programok (, Farsang, Madarak és Fák Napja, Szület, családi nap, évzáró - búcsúzó)

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az óvodáskor végére a gyermekek 80 %-ra, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 60%-ra jellemző fejlettségi mutatók:

- Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását
- Tudják saját születési helyüket, idejüket
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségükben, felismerik a napszakokat.
- Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket, múzeumokat
- Ismerik a háziállatokat, vad állatokat, madarakat, bogarakat, ismerik környezetük növényeit, azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket, a megismert közlekedési szabályokat alkalmazni tudják.
- Ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

- az egyszerűbb ok — okozati összefüggéseket, minőségi viszonyokat, matematikai fogalmakat meglátni és megfogalmazni

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Sajátos nevelési igényű gyermek

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknek is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztése

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának, egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.

A gyermek

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

A fejlesztés magába foglalja a sajátos nevelési igény típusának megfelelően a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. *A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.*

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- a sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

A többségi óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda feladata:

- pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe vegye a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segíti.

Közreműködik:

- a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésében,
- a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésében és folyamatos tanácsadásában,
- a szülők és az óvoda együttműködésének figyelemmel kísérése.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

A gyermekek fejlesztésének sikerkritériuma

- a gyermekek beilleszkedése,
- az önmagához mért fejlődése.

Ezek megvalósulásához a következők járulnak hozzá:

- az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet,
- a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása,
- a „sérülésspecifikusághoz” igazított módszerek, módszerkombinációk megválasztása,
- a gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség), az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus.

Az együttneveléshez szükséges óvodapedagógusi kompetenciák:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a tevékenységekbe,
- szükség esetén eljárásait megváltoztatja,
- az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel,
- a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek fogyatékoságának, egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,
- figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására,
- az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra,

- a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában,
- tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal,
- figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek:

- A mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.
- A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

Kiemelt feladat:

- a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése,
- a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása.

Biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és étletteret szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés

Feladat:

- megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése,
- a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével,
- az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztések.

A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

Feladat:

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés.

Játéktevékenység

Feladat:

- Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására.
- Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés*Feladat:*

- a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe,
- sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködés.

Éneklés, zenei nevelés*Feladat:*

- Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő.
- Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése*Feladat:*

- A kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása,
- a kóros izomfokozódások, együtt mozgások leépítése,
- adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése,
- a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése

Kiemelt feladat:

- a tapasztalatszerzés biztosítása, mozgásos tapasztalatszerzésre,
- a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése,
- fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A látási fogyatékos (látássérült) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek vakok, aliglátók és gyengénlátók.

Feladat:

- minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban,
- a közösséghez való alkalmazkodást,
- a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását,

- a közösség előtti szereplést.

Kiemelt feladat:

- az önkiszolgálás megtanítása,
- a tárgyak és helyük megismertetése,
- a rendszeret, a higiéniát (a szem és a kéz tisztán tartása).

Az adott szembetegségre vonatkozóan mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait.

Az aliglátó gyermekek óvodai nevelése

Adottságaik szerint vagy a tapintó-halló, vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.

Az aliglátó gyermekek közül a látásukat praktikusán jól használók számára olyan fejlesztő programot kell biztosítani, mely a látó-halló (tapintó) életmódra felkészítést tűzi ki célul.

A fejlesztés fő területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése
- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerorzhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

A gyengénlátó gyermekek óvodai nevelése

- Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik,
- Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengénlátó gyermek fejlesztésének kiemelt területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése.
- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerorzhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermekek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése.

A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

- A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.
- A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.
- Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.
- Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai habilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.
- Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport). Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk, valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

Az óvodai nevelésének központi feladata:

- a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől.
- Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik.

- Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

A nagyothalló – gyermekek

- a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése
- a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése,
- a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés.

A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha a gyermek nevelése vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett valósítható meg megfelelően.

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A gyermek életkorától eltérően az anyanyelv elsajátítási folyamata akadályozott a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt.

A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A beszéd fogyatékos gyermek fejlesztése:

- középpontban az anyanyelvi nevelés áll,
- aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján,
- az egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel valósuljon meg.

Az óvodai nevelés, fejlesztés kiemelt feladata:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
- az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
- az érzelmi élet fejlesztése egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége:

- a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.
- Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekekre jellemző:

- a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara,
- a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés,
- a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil,
- a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv,
- hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

A korai speciális terápia hiányában a kommunikációs eszköztár fejlesztése lesz az óvodai fejlesztés fő célja, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata.

Az óvodai nevelés, a szülőkkel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő használandóak a fejlesztésre.

A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva.

A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermeket az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Jellemző rájuk:

- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivitációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet,
- a kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során *kiemelt feladat:*

- a szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával,
- a fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen,
- meg kell előzni a teljesítménykudarckra épülő másodlagos zavarok, az inadaptív viselkedés kialakulását,
- meg kell alapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell és a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

A beilleszkedési és tanulási magatartási gondokkal küzdő gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg, a szakértői vélemény alapján egyéni, mikrocsoportos foglalkoztatás keretében.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai:

- Egyéni vagy mikrocsoportos foglalkoztatás a gyermekek képességének, motiváltságának ismeretében
- Játékos, kreatív, kerülve az iskolai helyzeteket, nyugodt, ingerszegény környezetben
- A foglalkozások időpontja és helye rendszeres.

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a nevelési tanácsadás keretében a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.

Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult.

A Szakszolgálat szakvéleménye alapján egyéni fejlesztést igénylő gyerekek nevelésében közreműködik az intézmény fejlesztőpedagógusa, utazó logopédusa, pszichológusa, akik egyéni fejlesztési tervük és a szakvélemény előírásai szerint egyéni, vagy mikro csoportos szervezési formában erősítik a kisgyermek gyengébb képességeit. A szakvéleménnyel rendelkező gyerekek nevelése az óvodai csoportban differenciált bánásmódot és egyéni módszereket igényel, valamint a fejlesztésben résztvevő intézményi és kerületi szakemberek szoros együttműködését.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Hátrányos helyzetű az a gyermek, a gyermekvédelmi törvény meghatározása alapján, aki - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli

vagy szükségükben, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki a hátrányos helyzet megállapítása feltételeiből legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre megállapítja a gyermek, hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk.

Feladatunk:

- észre venni és kiemelt figyelmet fordítani azokra a gyerekekre, akiknek fejlődését negatív környezeti hatások, társadalmi, kulturális hátrányok gátolják,
- a gyermekek rendszeres óvodába járása figyelemmel kísérése és betartatása,
- a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek,
- befogadó környezet biztosítása,
- a hátrányok csökkentése egyénre szabott differenciált fejlesztéssel,
- a családdal, gyermekvédelemmel, a Szakértői Bizottság szakembereivel, a gyermekvédelmi feladatot ellátó pedagógussal együttműködve folyamatosan segíteni személyiségük fejlődését,

Az óvodai mindennapokban nagy figyelemmel fordulunk a hátrányos helyzetű családokból érkezett, hátrányos, illetve halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek felé, törekedve a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítására.

Nagyon fontos a gyermekek rendszeres óvodába járása, ezért ezt minden óvónő figyelemmel kíséri és ha szükséges, folyamatosan tartja a kapcsolatot a családdal, különös tekintettel a tanköteles korú gyermekekre.

Tehetséges gyermekek nevelése, tehetséggondozás

A nevelés célja:

- A tehetségígéretes gyermek felismerése, fejlődésének elősegítése

A fejlesztés szervezeti keretei:

- Integráltan, a többi gyerekkel együtt történő óvodai nevelés.
- Differenciált feladatadással egyéni, páros és mikrocsoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése.
- Képességeiknek megfelelő nevelési időn kívüli foglalkozásokra történő irányítás.

A tehetséges gyerek „*Olyan gyerek, aki úgymond valamivel több, mint társai. Kíváncsibb, érdeklődőbb, mozgékonyabb, kalandvágyóbb, önállóbb, vidámabb, a dolgok összefüggéseit jobban meglátó stb. Ha környezetéből valaki elfogadja olyannak, amilyen, tehetsége nem válik problémává.*” (Erika Landau)

A fent leírtakból kiindulva nevelőtestületünk álláspontja, hogy „Az átfogó tehetségvédelmi munkának lehetőség szerint már az óvodáskorban el kell kezdődnie, s mindenkor az életkori, egyedi lehetőségekhez, képességekhez igazodva, az egyének teljes kifejllesztéséig kell tartania.” (Dr. Harsányi István)

Célunk:

- a tehetség megnyilvánulásának korai felismerése, fejlesztése, gondozása 3-7 éves korú gyermekekből álló vegyes csoportjainkban. Mindezek megvalósítását az teszi indokolttá, hogy a „tehetségpalánták” viselkedésében már az óvodáskorban olyan tulajdonságok megmutatkozásának lehetünk tanúi, amelyeket, ha ismerünk, idejében felfedezhetjük tehetségigéreteket, és megkezdhetjük komplex módon történő személyiségfejlesztésüket.
- A tehetségigéretes gyermekek további gondozása óvodai programok keretében.
- Az óvodáskori alapozó szakaszban óvodai programunkba beépítve a speciális képességek fejlődési lehetőségének biztosítása a játék elsődlegességének hangsúlyozásával.
- Kötelességünk, hogy segítsük őket a tovább fejlődésben, tovább erősítsük erős oldalukat, fejlesszük gyenge területeiket, (melyek a fejlődését megnehezítik)
- Olyan légkört alakítsunk ki a gyermekek körül, amely őket elfogadja, és személyiségüknek fejlődését segíti. Szeretetteljes légkörben képességeink felfokozódnak. Szeretettelgyelveink: minőségi idő, elismerő szavak, ajándékozás, testbeszéd, testi érintés, szívességek.

A tehetségazonosítást követően a tehetségigéreteink gondozása a gyermekek egész személyiségét szem előtt tartva kétféle módon valósul meg:

- A gyermek saját csoportjában egyéni fejlesztés útján (amiben jó, abban erősítjük, amiben gyenge fejlesztjük - felzárkóztatjuk), *Egy-egy témát több oldalról megközelítve, egymáshoz kapcsolódó foglalkozások keretében dolgozunk föl. Így a résztvevők komplex formában többletismeretek birtokába jutnak, s közben a lemaradó területek fejlesztése is megtörténik.*
- Gazdagító program keretében. *A programban az azonosított 5-6-7 éves tehetséggyanús óvodásaink vesznek részt, tehetségfejlesztő- és fejlesztőpedagógus irányításával heti 1 alkalommal, 0,5-1 órában.*

Az óvodapedagógus és a gyermekek együttműködésén alapuló foglalkozással célunk, nem csupán a gyermekek ismeretanyagának bővítése, hanem képességeinek, szociális-együttműködési- és társas készségének, kreativitásának, motiválhatóságának fejlesztése is.

A program eseményeiről, történéseiről, a tapasztalatokról az érintett óvodások óvodapedagógusával folyamatosan konzultálunk.

Tehetség Programunk alapelvei:

- az óvoda és a család kölcsönös kapcsolata,
- az egyéni különbségekre való odafigyelés, az egyéniség tiszteletben tartása,

- folyamatosan segíteni a kíváncsiság felkeltését, gazdagítását
- a témák épüljenek a helyi értékekre, szokásokra, hagyományokra

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

Az a gyermek számít, tartós gyógykezelés alattinak, akinek egészségügyi ellátása az általános járóbetegszakellátásban vagy az általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt nem tud részt a kötelező óvodai nevelésben.

Ha a tartós gyógykezelés alatt álló óvodaköteles gyermeket az Járási Hivatal az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez

Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A kisgyermek a környezete és saját belső érzései alapján szerzett tapasztalatait játéka során tükrözi. Ezáltal a játék rendkívül fontos szerepet tölt be, hiszen olyan tevékenység, amely a gyermek személyiségének fejlődését segíti elő és élményeket nyújt.

Az óvodai környezetben prioritást kell adni a szabad játék lehetőségének. A játék fontosságának tükröződnie kell az óvoda napi rendjében, időbeosztásában, valamint a játékos aktivitások szervezésében is.

Az óvodáskorú gyermek alapvető szükséglete, spontán szabad tevékenysége, örömforrása a játék. Integráló tevékenység, amelyet végigkísér a tanulás a munka néhány jellemzője.

A spontán tanulás színtere. A gyermekek játék közben számos ismerettel, tapasztalattal gazdagodnak.

A játék integrálja a külső és belső világot, "híd" a képzelete és a valóság között.

Itt alakulnak társas kapcsolatai, gazdagodnak szociális érzelmei és a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei.

A játék célja:

- a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység legyen
- a játékon keresztül a külvilág elemeinek megismertetése, felfedeztetése
- a játék formáinak, tartalmának gazdagítása
- a kreativitás fejlesztése
- a játék rendjének, szabályoknak a betartása

Legfontosabb feladatok:

- a gyermek jelzéseinek megfigyelése és elemzése személyiségük megismerése érdekében

- közös élményeket nyújtó látogatások szervezése
- a gyermekek elképzeléseinek támogatása
- a játéktevékenységben az együttműködés szokásainak, az udvarias magatartás formáinak alakítása
- a csoportélethez kötődő hagyományok ápolása
- gyermekek fejlettségétől függően, igényeiknek megfelelően a játékfolyamat segítése
- a személyes kontaktus naponkénti kialakítása a gyermek személyes problémáinak, egyéni élményeinek meghallgatása

A játék során gyakorolhatják a gyermekek az egymás közötti udvarias kommunikációt:

- a megszólítást, az üdvözlést stb.
- a társas kapcsolatok, érzelmi kötődések támogatását,
- az egyezkedések, választások, döntések segítését,
- a játékban megjelenő fejlődésbeli különbségek tolerálását.

A szabad játék védelmét a napirendben megfelelő időtartam biztosítja. Az óvodapedagógus által kezdeményezett, választható és kötelező tevékenységek időtartama a nagyok esetében nem haladhatja meg a 20 - 25 percet.

Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodai napirendben és időbeosztásban mutatkozzék meg a szabad játék kiemelkedő szerepe. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.

Játékfajták

Gyakorló játék

Kiindulópontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismételésre készíti a gyereket.

A játéknak ezen a fokán a gyerekek:

- a felhasznált anyagok, eszközök tulajdonságaival ismerkednek;
- a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével találkoznak;
- a sokszori ismételéssel, gyakorlással a különböző funkciók fejlődnek.

Legyenek:

- öltöztethető, húzható, rakosgatható játékszerek;
- természetes anyagok;
- olyan eszközök, amelyeket tologathatnak, rakodhatnak bele, bele-ülhetnek, szállíthatnak vele.

Kísérjük figyelemmel minden egyes gyerek játékát. Segítsük elő, hogy játékuk a gyakorló játékból a szerepjátékig fejlődjen. Élményszerzési lehetőség biztosítása.

Szerepjáték

Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta. Kifejlett formáját az óvodáskor végére éri el.

A szerepjáték feltételezi a gyerekek önállóságát, kezdeményezését.

Megjeleníti:

- a felnőttek és a gyerekek közti kapcsolatokat, a szerzett élményeket, közben új magatartásformákat sajátíttat el.

Feladataink:

- a szabad választás, önállóság érvényesüljön a játék megszervezésében;
- élményszerzési lehetőségek biztosítása
- segítsük a szereplők közötti viszonyok életre keltését, a játék-helyzetek kialakítását, a játékörtelemek kibontakozását.
- hassunk ösztönzőleg a színvonalas társas együttműködésre (társra figyelés, kívánságok késleltetése, elgondolások módosítása, alkalmazkodás a szabályokhoz és társakhoz);
- törekedjünk arra, hogy minden gyerek szerepjátéka egyéni képességeinek legfejlettebb szintjén bontakozhassék ki

Építő, konstruáló játék

A gyerekek kockákból és más játékszerekből, különböző alkatrészekből, anyagokból építményeket, játékszereket, különféle tárgyakat hoznak létre. A tapasztalatok hatására fontos helyet kap az előre elgondolt, meghatározott céllal végzett építés.

Fejleszti:

- a valamit alkotni igényét;
- értelmi képességeket;
- társas viszonyokat.

Az építő játékhoz változatos eszközöket és anyagokat biztosítunk.

Igyekezünk elérni, hogy:

- minden gyerek megtalálja a neki legmegfelelőbb építő és konstrukciós elemeket;
- képesek legyenek ezekkel elmélyülten játszani;
- tanítsuk meg őket a konstrukciós eszközök használatára, az anyagok kezelésére.

Szabályjáték

Pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik.

Megkívánja:

- a szabályok pontos betartását;
- azoknak megfelelő viselkedést.

Szabályjátékban kifejeződik:

- a gyerekek önállósága;
- a gyerekek önkéntes vállalása.

Segítsük elő, hogy:

- a kisebbek is próbálkozhassanak a szabálybetartás elemeinek megismerésével;
- a gyerekek ne egymás kudarainak, hanem sikereinek örüljenek;
- tanulják az eredményre törekvést, a felelősségtudatot;

- fejlődjenek érzelmi képességeik és mozgásuk
- fejlődjön alkalmazkodó – és helyes ítélőképességük

Udvari játék

Az óvoda udvarának kialakítása, felszerelése az óvodások sokféle tevékenységét szolgálja minden évszakban.

Az eszközök, játékok legyenek.

- mozgásfejlesztők;
- célszerűek;
- esztétikusak;
- feleljenek meg a gyerekek életkori igényeinek, testméreteinek;
- illeszkedjenek harmonikusan az óvoda környezetébe.
- A gyermekek egészségének, testi épségének óvását, védelmét szolgálják
- Lehetőség biztosítása az „elvonulásra”, egyedüli vagy kisebb csoportban való játékra

Fontosnak tartjuk:

- a szabályok betartását (eszközhasználat, közösségi magatartás stb.)
- növeljük a nagyobb gyerekek társaik iránti érdeklődését;
- a magányosan játszó gyerekeket segítsük abban, hogy a közös játékba is bekapcsolódhassanak;
- ha szükséges, vagy a gyerekek kérik, játsszunk együtt velük;
- fokozottan ügyeljünk az irányítás módjára és mértékére;
- mindig legyünk természetesekek;
- a félénk, bátortalan, passzív, vagy újonnan érkező gyerekeket segítsük bekapcsolódni a játékba;
- konfliktus esetén törekedjünk a gyerek szándékának, belső indítékának megértésére;
- segítsük, hogy a gyermek én-tudata, én-képe a különböző tevékenységek során és a kapcsolatokban differenciálódjék;

Az óvodapedagógus feladata, hogy biztosítsa a:

- a nyugodt csoportlétkört,
- a helyet,
- az elegendő játékidőt,
- élményszerzési lehetőséget,
- sokféle játék eszközt,
- megismerje, hogy a gyerekek képességeik, neveltségük szintjén hol tartanak, mikor és hogyan juttathatja el őket fejlődésük következő, magasabb szintjére,
- megtervezze az osztatlan csoportok életkorból és a gyerekek különböző szintű fejlettségéből kiinduló foglalkozások kezdeményezését és folyamatát,
- megkülönböztetett figyelmet szánjon arra, hogy a különböző játékfajták hogyan

jelennek meg a gyerekek játékában, mennyire integrálódnak és differenciálódnak,

- támogassa és befogadja a gyerekek hazulról hozott megfelelő társasjátékait,
- bővítse a szabályjátékok körét,
- felhasználja azokat a fejlesztő játékokat, amelyek bizonyos gyerekek speciális fejlesztését, illetve bizonyos problémák megelőzését szolgálják.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Fontosnak tartjuk a szabad játék érvényesülését. A program sajátos tevékenységközpont-rendszerben biztosítja a játék feltételeit.

A játék közben az óvodapedagógusnak figyelemmel kell kísérnie a következő mozgásfejlettségi mutatókat:

A gyerekek

- mozgásai mennyire pontosak, céltudatosak,
- mozgásai mennyire gördülékenyek,
- mennyire koordináltak,
- mozgásai egyszerűek, összetettek,
- nagy- vagy finommozgásokat használ gyakrabban,
- melyik cselekvés végzésénél jelennek meg a finommozgások,
- melyik tevékenységben használ nagymozgásokat,
- mennyire folyamatosak a mozdulatsorok,
- mennyire koordináltak a mozgások,
- egyszerű vagy összetett mozgások vannak többségben,
- mozgása nyugodt, ritmikus, kapkodó, aritmikus.
- helyes-e a mozdulatok egymásutánja,
- célszerű-e az eszközhasználat,
- mennyire rendezettek, szervezettek az egyes mozgások.

Szabad játék időtartama:

Dél előtt 8 - 12 óráig

Délután 15 - 17 óráig

Az élmények biztosítása

A gyermekek játékanak motiváló ereje az élmény, amely sokféle lehet.

A programban projekt-rendszerű műveltségtartalom feldolgozása a felajánlott tevékenységekben a **játékot is befolyásolja, indukáló szerepet tölthet be.**

A szabály játékok helye a tevékenységekben

A gyermekek személyiségének ismeretében az óvodapedagógus a kezdeményezett szabály és társasjátékokkal tudatosan fejleszti az egyének képességeit, részképességeit

A mozgást, a kommunikációt, a pszichikus funkciókat fejlesztő játékok alkalmasak a gyermek személyiségének formálására.

A gyermekek egyéni döntés alapján kapcsolódnak be a játékba.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Az óvodáskor végére a gyermekek 85 %-ra, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 75%-ra jellemző fejlettségi mutatók

- ismerik a játékszereket és azok funkcióit,
- képesek szerepvállalásra és a szerepek elosztására,
- ismerik az együtt játszással kapcsolatos elemi szabályokat,
- ismerik és alkalmazzák a különböző udvariassági formákat, illemszabályokat,
- játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték, - ehhez a gyermekek önállóan kialakítják a teret, és eszközöket biztosítanak,
- kialakul szabálytudatuk, betartják a játékszerekkel és együtt játszással kapcsolatos szabályokat,
- a szerepjátékok megszervezésében, tevékenységek megválasztásában kialakul döntési képességük,
- az ismert meséket többször dramatizálják, és bábokkal is el tudják játszani,
- bonyolult építményeket képesek létrehozni,
- képesek játék során cselekvéseiket társaikkal összehangolni, képesek együttműködésre,
- élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására,
- társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok,
- megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait,
- szívesen és örömmel játszanak,
- képesek lemondani egy-egy kedves játékszerről, mely akarati képességeik iskolaérett fokát mutatja,
- interakciójuk gazdag, kulturált, és érthető,
- játék közben is igénylik maguk körül a rendet

Verselés , mesélés

A mondókák, dúdolók és versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi stabilitásához és anyanyelvi fejlődéséhez, ezáltal megalapozva a könyvekkel szembeni pozitív érzelmi viszonyt, ami segíti az olvasóvá válás folyamatát. Ezek a kifejezések ritmusukkal és a mozdulatok, valamint szavak összhangjával érzéki és érzelmi tapasztalatokat kínálnak a gyerekeknek, miközben fejlődik a memóriájuk, képzelőerejük és szókincsük.)

A magyar gyermek költészet, a népi hagyományok gazdag, és erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének, fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A mese kiválóan alkalmas az óvoda gyermekek szemléletmódjának, és világképének alakítására.

A nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik a gyermekek kezdeményezéseire vagy az óvodapedagógus ösztönzésére.

Az óvodában a három–hét éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét

feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

A vers

- Az érzelmi biztonság megadásának, s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.
- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese:

- a gyermek érzelmi-értelmi és etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője,
- képi és konkrét formában tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról,
- életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének,
- visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál,
- a tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal nem elvezet a mélyebb értelemben vett pszichikus realitástól és a külvilágra irányított megismerési törekvésektől, hanem ráébreszt ezekre.
- **A hátrányos szociokulturális környezetből érkező gyermekekkel egyéni beszélgetések és személyre szabott anyanyelvi játékok differenciált alkalmazásával a hátrány kompenzálására törekedjen.**

A gyermek saját vers és mesealkotása annak mozgással, és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Feladatunk:

- A világ megismerését, az önismeret mélyítését segítsük a belső képteremtés képességének alakításával.
- Feladatunk a szókincs bővítése, a sajátos nyelvi formák elsajátítása, a nyelvtanilag helyes beszéd és a mondanivaló árnyalt megfogalmazása.
- A nyelvtanilag hátrányos helyzetű és a kiemelkedően fejlett gyermekkel differenciáltan foglalkozunk.
- Rövid történetek, népmesék közvetítésével identitást alapozunk, formáljunk.
- Dramatizálással, bábozással, önálló mesemondással a beszédkészséget fejlesszük, a kommunikációs helyzetfelismerést segítsük.
- A beszédhang-megkülönböztető képességet és készséget fejlesszük.

Az óvodapedagógus feladatai, a gyermeki tevékenységek:

- A pedagógus tudatosan, gyermekközpontú, a gyermek korosztályának és egyéni fejlettségének megfelelő szintű meseválasztást kell alkalmazzon.
- Meséljen minden nap/kezdemenyezés, elalvás előtti mese, könyvből való mesélés/
- Teremtse alkalmat a mindennapi verselésre, mondókázásra,

- Az irodalmi anyag kiválasztásánál vegye figyelembe a gyerekek érdeklődését, fejlettségi szintjét,
- Ismerjen sok verset, mesét, mondókát,
- A vers, tervezés szerint heti 1 alkalommal,
- A kezdeményezett mesemondás hetente legalább legyen jelen a gyerekek tevékenységeiben,
- Biztosítson nyugodt feltételeket/hely, idő/ a meséléshez, bábozáshoz, dramatizáláshoz,
- Tegye lehetővé a gyermekek számára, hogy a nap bármelyik időszakában bábozhassanak,
- Évente 2-3 mesét dolgozzon fel drámajátékok segítségével,
- Az irodalmi művek bemutatásában adjon példaértékű mintát,
- Adjon lehetőséget bábozás, dramatizálás során a szerepvállalásra, de tartsa tiszteletben az önkéntességet,
- A bábjátékok minél gyakrabban és sokoldalúbban alkalmazza,
- Alakítsa ki az irodalmi élmények befogadásának, mondásának hagyományait, szokásait.
- Teremtse lehetőséget az önálló mesemondásra, mesebefejezésre, illetve mesék kitalálására,
- Használja ki a bábozás, dramatizálás módszerének alkalmazását a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, illetve a tehetséges gyermekek gondozásában egyaránt,
- Gazdagítsa szókincsüket, nyelvi kifejezőképességeiket, képzeletüket, emlékezetüket, empátiájukat, kreativitásukat,

Az előszavas mesék különösen hatékonyak az óvodás gyermekek nézőpontjának és világtérzékelésének formálásában. Ezek a történetek megerősítik a kisgyermek szorongásait, miközben megoldásokkal és felszabadítással szolgálnak. A mese életre keltett tárgyi világa és az ehhez kapcsolódó mágikus világkép, amely feloldja a szigorú ok-okozati összefüggéseket, csodákkal és átváltozásokkal segíti a gyermekeket abban, hogy felfedezzék a mélyebb pszichikai valóságot és a külvilág megismerésére irányuló törekvéseiket.

A mesélővel való közvetlen kapcsolat révén a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a mesehallgatás folyamán, akár csak a játéktevékenységek során, élénk belső képeket alkot.

A belső képek létrehozásának folyamata rendkívül lényeges a gyermekek élményeik feldolgozása szempontjából. A mesélési szokások és rituálék kialakítása támogatja a gyerekeket abban, hogy könnyebben rá tudjanak hangolódni, és befogadják a meséket.

Építse be a multikulturális tartalmakat,

- **Más népek irodalmából is válasszon meséket, verseket, mondókákat a gyermekek életkorának megfelelően**

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az óvodáskor végére a gyermekek 85%-ra, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 75%-ra jellemző fejlettségi mutatók

- Ismernek magyar és más népek kultúrájából származó verseket, meséket és egyéb irodalmi műveket,
- Türelmesen, csendben végig hallgatják a mesét
- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat
- Egyénenként vállalkozzanak a mesék, versek, és a mondókák elmondására
- Várják, igénylik a mesehallgatást
- Képesek önálló mesemondásra, mesebefejezésre, mese kitalálására
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak mások és a maguk örömeire
- A dramatizálás során képesek a szerepek, cselekmények változatos megjelenítésére,
- A dramatizálás folyamataiban képesek az empátiára, az együttműködésre
Dramatizáláskor, bábozáskor segítik egymást, bátran vállalnak szerepeket
- Megjegyeznek — megkezdés után folytatnak 5-10 mondókát, 6-8 verset, 8-10 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, és azt mozgásban megjeleníteni.

Ének, zene, népi játék, tánc

Az ének - zenei tevékenység a gyermekek és az óvodapedagógus kezdeményezésére az egész napot áthatja.

A mozgás - ritmus - zene egymástól elválaszthatatlan egységben jelent zenei élményt az óvodáskorú gyermekek számára. A gyermekek az anyanyelvhez hasonlóan élik meg a zenét, mint hangulatok, érzelmek, jó közérzet fontos kifejezőjét.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket és esztétikai fogékonyságukat.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, jeles ünnepekhez fűződik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközzvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik:

- a dallamot,
- a ritmust,
- a mozgás szépségét,
- a közös éneklés örömet.

A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és gyermektáncok, népi játékok a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi - etnikai zeneműveket is.

A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Az ének, zene, énekes játék - gyermektánc célja:

- a gyermekeknek:
- zenei élmények nyújtása, éneklés, hangszeres zene segítségével közös éneklés és a zenei érdeklődés felkeltésén keresztül,
- közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös énekléseken keresztül,
- az éneklés, a zenélés tevékenységeinek megszerettetése,
- a zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése,
- a népi-, a műzenei és más népek dalainak, zenéinek megismertetése,
- fejleszteni:
 - a ritmusérzékét,
 - a zenei hallást,
 - a zenei emlékezetet.

A hagyományok tovább örökítése, a zenei anyanyelv kialakítása, más népek dalainak bemutatása

Feltételek a fejlődés eredménye érdekében:

- a gyermek minél több hangszerrel „találkozzon” (pl.: furulya, cintányér, triangulum stb.),
- különféle eszközök álljanak rendelkezésre a zenés játékok eljátszásához (pl.: táncos szoknyák, szalagok, kendők stb.).

Az ének-zenei nevelés feladatai: a készségek fejlesztése a mozgás - hang - szöveg összekapcsolásával, sok zenei élmény nyújtása és az éneklés ösztönzése. A zenei élmény nyújtásába bekapcsolódhat a zenéhez értő szülő, nagyobb testvér.

A zenei hallás, ritmus és formaérzék, a beszédhanggal való játékok, a környezet hangjának megismerése, felismerése, a játékos képességfejlesztés, a mondóka, a gyermekjátékok, táncok, dalok és népdalok tanulása, az óvodapedagógus mintaadásán túl a tervszerűséget is feltételezi.

A gyermeki kreativitás kibontakozhat a sokféle ütő, ritmushangszer elkészítésében és használatával.

- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése.
- A tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése.

1. Énekes játékok tanulásával a közös játék örömeinek kialakítása.

2. Zenei képességek fejlesztése.

- magasabb- mélyebb hangok felismerése;
- halk-hangos különbségének megfigyelése, felismerése, alkalmazása;
- dallam felismerése dúdolásról, hangszerrel;
- különböző hangszínek felismerése (zörejek, hangszerek);
- az egyenletes lüktetés és dalritmus megkülönböztetése és összekapcsolása; ritmusvisszhang
- dallambújtatás.

3. Zenehallgatásra nevelés

- a gyermekek zenei élményhez juttatása;
- hangszertanulás iránti érdeklődés felkeltése;
- a gyermekek zenei hallásának ritmusérzékének fejlesztése.
- koncertek látogatása
- Az identitástudat alakítása, a dalanyag kiválasztásával

Gyermeki tevékenységek:

- Dalok, dalos játékok, mondókák, táncok tanulása (helyi gyűjtésből is)

Anyag: - 4-6 mondóka

-16-20 gyermek játék-dal

-5-6 műdal

Módszertani alapelveink:

- Egyéni képességek figyelembevétele
- Tapasztalatszerzési lehetőségek nyújtása
- A tárgyi- és hangulati feltételek biztosítása
- Az éneklés fejlődésének biztosítása
- Játékos cselekvések

A pedagógus feladatai:

- A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
- Biztosítsa a zenei tevékenységekhez szükséges feltételeket (megfelelő hely, eszköz, idő, nyugodt légkör).
- A zenei anyag összeállításában legyen igényes, az anyagkiválasztás segítse a multikulturális szemlélet alapozását is.
- A zenei tevékenységekben alkalmazza a játék, játékosság elvét.
- A dalok, mondókák gyakorlásával segítse elő a megfelelő beszédritmus elsajátítását, beszédgátlás feloldását.

- Ismertesse meg a gyermekeket a néphagyományokkal, műzenével, más népek dalaival, zenéjével.
- Szoktassa a gyerekeket a zene figyelmes, érdeklődő meghallgatására, befogadására.
- Fejlessze a gyermekek mozgáskultúráját táncos mozdulatok, különféle térformák megismertetésével.
- Formálja zenei alkotókedvüket.
- A zenei képességfejlesztés feladatait fokozatosan egymásra építve tervezze.
- Alkalmazza az egyéni fejlődési ütemből adódó differenciált zenei fejlesztés elvét, különös tekintettel az eltérő szociokulturális környezetből érkező gyermekek tekintetében.
- Építsen az etnikai kisebbség, valamint a fogyatékkal élők genetikailag magukban hordozott fejlett zenei képességeire.
- Az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek nemzetiségi, etnikai hovatartozását.
 - jól rögzítette-e a mozgások egymásutánját,
 - mennyire tagoltak a gyerek mozgások,
 - a tempó és a ritmus megfelel-e a teljesítőképeségnek, követelménynek,
 - sikeresek-e az egyensúlyozó mozgások (guggolás, felállás, forgás-pörgés),
 - eredményesen méri-e fel a térbeli viszonyokat (elhelyezkedés, megfelelő hely kiválasztása köralakításhoz, futással kapcsolat játékhoz),
 - képes-e a gyors irányváltásra, biztos-e a térbeli tájékozódásban (irányok).

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

Az óvodáskor végére a gyermekek 85 %-ra, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 75%-ra jellemző fejlettségi mutatók:

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat
- A gyermekek élvezettel tudnak zenét hallgatni
- Megkülönböztetik az elemi zenei fogalmakat
- Érzik az egyenletes lüktetést, és a dalok ritmusát.
- Ismerik ritmus- és dallamjátszó hangszereket (dob-zenei háromszög, cintányér, furulya).
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Szeretnek dudorászni, énekelgetni játék közben
- Alapvető táncmozdulatokat végezzenek énekre- zenére
- Különböző alakzatokban legyenek képesek mozgást végezni
- A gyermekek tudjanak egyedül énekelni — az óvónő által megkezdett-
 - 5 -10 dalt, mondókát
- Megkülönböztetnek különböző hangszíneket (zörejek, tárgyak, emberi hangok)
- Képességeikhez mérten tisztán énekelnek, pontos a szövegkiejtésük.